

Mátíyu

Ísu wíyómpa'a iyówana Mátíyu siyáánkai-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna Ísun-aai agaimakáye. Ísuni kísau-waasima sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Mátíyu moórá-awi'a Rífái wemá maanáúfái agaimakáye. Maníkó séna sáwí'o úmimo mēraampinkemba faútíyukaiye siyóntemba ááéraan-aai símai kááísamakon-aufai-wandaaifimba agáúmba Ísuntafesa siyáawe. Yúndaa-waasi Ísuntafesa sésa Manikómó iyáfasinankaiwai Mésíyaan-iyé síwae séna maanáúfáifimbá agaiyáye. Ísu fasi'aémbá tokéna Manikóni ámutankoni áwáuma simátimena Maníkó wení waási wégarawin-aai simátima'mae iyáye. Mátíyu miyán-áái maanáúfáifimbá agaimakáye.

Rúku 3:23-28

¹ Ísu Káraísitini akúní'o uráan-qai. Ísun-aíwá'ná Téfitin-iyé. Téfitin-aíwá'ná Embaramun-iyé.

² Embaramu Áísáakimba ma'ankówana Áísáaki Yékopumba ma'ankówana Yékopu Yúndaa-iyai afarawainonda matinkówana

³ Yúndaa Pérésinte Sáraante matínkaraimba tinówa Témaan-iyé.

Pérésí Éséronimba ma'ankówana

Éséroni Árámumba ma'ankówana

⁴ Árámu Ámínándapumba ma'ankówana

Ámínándapu Násonimba ma'ankówana

Násoni Sáómonimba ma'ankówana

⁵ Sáómoni Póásimba ma'ánkaraimba
anówa Ré'apimaniye.

Póási Ópétimba ma'ánkaraimba
anówa Rútimaniye.

Ópéti Yésimba ma'ankówana

⁶ Yési Téfitimba ma'ankówana

Téfitimo káráwiyaiwai Soromonimbá
ma'ánkaraimba anówani aifaráán-kwánkón-áwí'a
Yúráya úwana ánaaen-kwamba Téfitin-iyé.

⁷ Soromoní Ríyapoamumba ma'ankówana

Ríyapoamu Ápáísaamba ma'ankówana

Ápáísaa Ésaamba ma'ankówana

⁸ Ésaa Yíósafatimba ma'ankówana

Yíósafati Yórámumba ma'ankówana

Yórámu Ásáyaamba ma'ankówana

⁹ Ásáyaa Yótámumba ma'ankówana

Yótámu É'ásaamba ma'ankówana

É'ásaa Ésékaayaamba ma'ankówana

¹⁰ Ésékaayaa Mánásaamba ma'ankówana

Mánásaa Émósimba ma'ankówana

Émósi Yósáyaamba ma'ankówana

¹¹ Yósáyaa Yékónaya-iyai afarawainonda
matinkówasa

minkánááfímbá Pépíróni-naopakewi Ísareri-
waasi tati'maesa Pépírónifa'a ándáfa'a
mátínkaraawe.

¹² Pépírónifa'a mátinkon-kanaafimba

Yékónaya Síátiomba ma'ankówana

Síátio Sérápáperimba ma'ankówana

13 Sérápáperi Ápáyatimba ma'ankówana

Ápáyati Éráyakimumba ma'ankówana

Éráyakimu Ésomba ma'ankówana

14 Éso Sétókomba ma'ankówana

Sétóko Ékímumba ma'ankówana

Ékímu Éráyatimba ma'ankówana

15 Éráyati Ériesaamba ma'ankówana

Ériesaa Mátánaamba ma'ankówana

Mátánaa Yékopumba ma'ankówana

16 Yékopu Yósepimba ma'ankówana

Yósepi Máriyaan-awaaikó úwana Máriyaa

Ísun-anówan-iyé. Ísuntafesa Maníkó
íyáfasinankaraiwaiye sésa Káráísitiye
wésewe.

17 Émbaramumo méronka'a sísamaifakemba
éiyaimba kumbaimái-waasi 14 waasi
agaiyówasa Téfitimo paápé urénamo méronka'a
sísamaifakemba éiyaimba kumbaimái-
waasi 14 waasi agaiyówasa Pépírónifakewi
tatí'maesa Pépírónifa'a ándáfa'a mátínkarowasa
méron-kanaafimba sísamaifakemba éiyaimba
kumbaimái-waasi 14 waasi agaiyówana minká'á
Máriyaa Ísu Káráísitimba ma'ánkaraiye.

Ísumbo ma'ánkarain-ai.

Rúku 2:1-7

18 Ísu Káráísitimba ma'ankómba maará uráiye.
Ísun-anówamba Yósepinka'a aái símakowana
Yósepi ímba wesé'a kurónka'a ámú'a paápé
uráiye. Ufaen-ámútánkó Máriyaan-arumpi
túwana ámú'a paápé úwana

¹⁹ awaaikó kawe'á wéuwai séna waási túranka'a
ai'maráanana Máriyaa aigaesáféna

ifáímpó'a aúpá'á ai'mátuwanauumne-imayaa
uráíye.

²⁰ Miyá imáyáa wéena aú-nkwérowana
Fasi'aénkó kísau-waasigo wíyómpakewi
kaainampá'á simámena séna Yósepiyo Téfitin-
andafaken-kwaasi óne. Máriyaamo ámú'o
káúfimba Ufaen-ámútánkó aantemba ámú'a
kauwánkáimba po wembá úwoi máínompo ímba
áá'a íno.

²¹ Iyámpóimo ma'ankáínda áwí'a Ísuwe
simánkaao siyáíye. Mináwíkóní áwáuma wení
waási sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba
faútinkainiye siyáíye.

²² Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi
siyónka'a póna miyán-tántáá'á paápé uráíye.

²³ Wemá agaimaréna séna
moórá-inaamarugo waaí ímba maiyéna ámú'a
kaumái iyámpói ma'ankáínasa miníyámpóígón-
áwí'a Émáníyueriye sénááwe
agaimaréna siyáimba mináwíkóní áwáuma
Maníkó keséta méraiye siyáíye.

²⁴ Yósepi aúfínkémbá íyáfasinena Fasi'aénkóní
kísau-waasigo wíyómpakewi siyóntemba
awaainínkómbá maiyéna

²⁵ ímba wesé'a kúmba úwoi ména káráwiyowana
iyámpói ma'ankówana áwí'a Ísuwe simánkaraiye.

2

Aafáúmó *íyáúsupaken-kwaasimo*
taawánaraan-aaí.

¹ Yúndiyaa-marafaken-kawaagon-awí'a Éroti méron-kanaafimba Pétařemu-naopa'a Máriyaa Ísumba ma'ánkarowasa némpakemba aafáúmó íyáúsupaken-kwaasi kawé'-ímáyááwára'-wáási témesa Yérúsaremu-naopa'a tésa

² sésa Yúndaa-waasiya'a káráwiyiiniye sénamo ma'ánkáin-iyampoi nááfara ánkaraao. Aafáúmó íyáúsipa'a méta awánáúndasa moóra-o'a paápé isatá awánéta séta iyámpói ma'ánkaraimba póta awánéta wenáwí'a mósá maránae séta témeta túne siyáawe.

³ Suwaná marará-káwáágó Éroti mináái isówana arunkó sáwí'a úwasa Yérúsaremu-naopakewiwara'a isówana tirunkó sáwí'a úwana

⁴ Éroti óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé táántowasa túwaandu uwaná séna Maníkómó ai'maráíndawimba Káraísitimba ma'ánkáínda nááfara ma'ánkáíníyo súwasa

⁵ sésa Yúndiyaa-marafa'a Pétařemu-naopa'a ma'ánkáíníye. Maníkón-aaímo simátímakowi agaimaréna séna

⁶ Yúndiyaa-marafa'a Pétařemu-naopaken-kwaasisono. Yúndiyaa-marafa'a káráwiyaiwaifimba kentí naaópa'o káráwiyaiwai ímba tínaaempa'a méraawe. Kentí naaópakemba moóráwigo paápé uréna kesí waási Ísareri-waasiya'a kawé'á úmai káráwiyiiniye agaimaréna siyáíye suwaná

7 Éroti iséna aafáúmó íyáúsupaken-kwaasi aúpá'á táántowasa tuwaná tísai ena séna nóran-kanaawa minó'á paápé isará awánaraao súwasa simámúwana

8 Éroti séna Péta remufa'a miníyámpóí koayaafái úmai awáné'a tasimásimiya'a kesé'a kuré'a wenáwí'a mósá máraano súwasa

9 iséna kumbá aafáúmó íyáúsupa'o mésamo awánaraan-o'a awánowana minókó aifa'á wéwena miníyámpóímó méronka'a kowaúwasa

10 áfááraumai aamoí ésa

11 mindáúmpá'á iyésa anówane miníyámpóíyé tuwánésa kífaesa miníyámpóígón-áwí'a mósá marésa unáámbá óin-tokésa kawé-tántáá'á kori-óntámbá fóimai amésa kawé'-úmúmbó i-tántáá'á fóimai amésa asaa-wiyúm-básáwénkwará'á fóimai ámakaawe.

12 Ámatuwesa tún-kwáúwana Maníkó kaainampá'á simátimena séna Érotimba ímba kosimáméro súwasa fí'on-ampakemba kentí naaópa'a kuráawe.

Ísumba áí'maesarai Ísípifa'o kurááyan-aai.

13 Kúwana wíyómpakemba Fasi'aénkóní kísau-waasigomba Yósepi kaainampákémbá awánówana séna Éroti miníyámpóí tufuwíndasafena wésaafa-ifo íyáfasine anówane miníyámpóíyé tí'mae Ísípi-marafa'a koména'a aáno'a simáme'a áí'mae tiyó sénaumne súwana

14 mindó'wáámbá íyáfasinena anówane miníyámpóíyé tí'maena Ísípi-marafa'a wémena

15 mifá'á komérowana Éroti pukáíye. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowí siyónka'a póna

miyá uráíye. Wemá agaimaréna séna Fasi'aénkó séna

Ísípi-marafakemba kesáánimba

méraina'a áántaanana kouweráíniye

siyáíye agaimaréna siyónka'a póna miyá uráíye.

Iyámpóímo tínkankaan-aai.

¹⁶ Éroti awánómba aafáúmó iyáúsupaken-kwaasi karo'á simánkesa kóuwana Érotin-arunko áyámbe úwana aafáúmó iyáúsupaken-kwaasimo simámakon-aaisafenawe o'á paápé uráiyemo siyón-aaisafenawe imáyáa éna tuwímbai ti'maréna séna Pétaému-nao'-aempa'-naopimpa'a kae'-áátáímó uwásúwén-iyampoiye ímbo kae'-áátáímó uwásúwén-iyampoiye saafá úmai tínkantuwáaro súwasa miyá uráawe.

¹⁷ Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Yéremaya siyónka'a póna miyá uráíye. Wemá agaimaréna séna

¹⁸ Ráma-waasi áfááraumaimo ifi'ó taráamba ísaraawe. Réserin-aísaaftitantamba uráan-kwaasi miwítí iyámpóísafesa ifi'á taawasá iyámpóímo

pukáantafesa timambá faráátamai tínkaraawasa úwoi ifi'á támaesa iyáawe

agaimaréna siyáíye.

Ísípifakembo tiyáan-aai.

¹⁹ Éroti puwúmba Yósepi Ísípi-marafa'a ména wíyómpakemba Fasi'aénkóní kísau-waasigomba kaainampákémbá awánówana séna

²⁰ miníyámpóígómbá tufuwónaemo sen-kwáási
é'a púwófo íyáfasine anówane miníyámpóiyé
tí'mae Ísareri-marafa'a waaó súwana

²¹ íyáfasinena awaainínkóné ááninkonte
tí'maena Ísareri-marafa'a kúmba

²² Érotin-ááninkon-awi'a Ákéreasi afowán-
ánóndáá Yúndiyaa-aempa'a kawáá-kísáú
wémauwana Yósepi iséna mináémpá'ó
wíndasafena inkaisúwana kaainampá'á Maníkó
simámuwana Káríri-aempa'a

²³ Násareti-naopa'a tí'maena koméraiye.
Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi siyónka'a
póna miyá uráiyé. Wemá Ísuntafena séna
Násaretifaken-kwaasin-iyé sénááwe
agaimaréna siyónka'a póna miyá uráiyé.

3

Yónimo simátímakain-aaí.

Mááka 1:2-8, Rúku 3:1-18, Yóni 1:19-28

¹ Minkánaáfímbá moóráwigon-awi'a Yóni ména
nombó maitinkówi póna Yúndiyaa-marafa'a
kúmba máásai-marafa'a koména simátimena
séna

² Maníkó wení waási kawáánimba ómbaraifo
kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkémpá'á teró
simátíma'maena iyáiyé.

³ Naaófá'á Yóni ímbo méronka'a Maníkón-
aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya Yónimo paapé
índasafena imáyáa éna agaimaréna séna
moóráwigo máásai-marafa'a ména
aaemáiyakemba séna Fasi'aénkóní aambó
wi'ankáiyamba wení aambá arupíse íyana
minámpá'á wíno

Áísáya agaimaréna siyónka'a póna Yóni paápé úwana mináái paápé uráíye.

⁴ Yóni káámeri-poigoni áyáu-watoi iyéna ásisamba á'wáánkau uréna fa'nóríné wantáámikóni aúwé mintón-aantemba wénena

⁵ aái simátíma'maena iyúwasa Yérúsaremu-naopaken-kwaasiye Yúndiyaa-aempaken-kwaasiye Yóndani-nonkoni menáípákéné maanáípákén-kwáásíyé miyáumai-waasi tóso ésa

⁶ miwítí sáwí-awauma kufíyúwana Yóni Yóndani-nompimba nombá maitínkaraiye.

⁷ Yóni nombá maitinkéna awánómba áamáan-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasiye sáwífa'a nombá maisinkáínkwae sésa wempá'á tóso uwaná simátimena séna iyánkó póígon-araa'an-owe. Maníkó kentí sáwí-meyamba timínífo nááwa simátímísara iséra inkaiséra wéteo.

⁸ Kentí sáwí-kisau tuwé'o Maníkómpá'ó té'o é'a kawé-kísáú maíya'a tuwánánaumne.

⁹ Émbaramu kentáá síwá'ná ímbá póta Maníkóni kawé'-wáásísá úne sé'a miyán-ímáyáá ímba oro. Maníkó Émbaramun-aísaafitantamba ónááwe sénaraantaasi maanóntámpínkémbá kanaámpó'a waási úráaro sisa'á úráawaisino. Émbaramun-aísaafitantamba uráundawi póta kawé'-wáásísá úne sé'a miyán-ímáyáá ímba oro.

¹⁰ Ímba kawé'-árámbá íyáín-taima áwáufimba wéayaisuwesamo iyafímbó agaisúwáántemba

Maníkó miyáumai kentí sáwí-meyamba timíniye Yóni siyáiyé.

¹¹ Yóni simátimena séna kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'ó tewí nombá wémaitinkaundanifo kesínaaembo tındawi Ufaen-ámútánkómbá ai'maráínana kuména kempimbá óraa'a uwátinkainiye. Iyamó agáéntemba íniye. Wemá óraako kembá iyáákaraifo wemó aai síndara'o kemó sendá sáwí'an-iyé.

¹² Aawinkwínaumo sipetifimbó mósá marésamo mentúwááwanamo anómbo marapá'ó kúmisanamo ásimó fiyúndágomo tiyútúwáísasamo kámakama'o índai-iyafimbo uwááígomo agaisuwésamo anómbo naaúmpa'o mósá máraántemba waási miyaráámbá íniye Yóni siyáiyé.

Ísumba nombó maiyáńkarain-aaí.

Máaka 1:9-11, Rúku 3:21-22

¹³ Minkánaá Ísu Káriri-aempakemba Yóndani-nompa'a téna Yóni nombá maisinkáńkwae séna túwana

¹⁴ Yóni séna ímbanifo emó nombó maisinkénda kanaán-ifo kentáfemo sémo nombá maisinkaaómó séndawe súwana

¹⁵ Ísu séna ifátuwe súndantemba miyán-uwo. Miyámó ékaimo ékai Maníkó siyáini'a óyauye súwana ewé séna

¹⁶ nombá maiyankówana nompínkémbá iyáfasinowana kampúaran-tawaai tuwínkaa'-úwana Yóni awánómba Maníkóní ámútanko mááuflu'-numaraamba úmaena Ísu ane'a kumbérowana

¹⁷ aaigó aantemba wíyómpakemba séna maawá kesáánimba isa'á wen-ímáyáá wée'a áfááraumai aamoí uwánkaumne siyáíye.

4

Waántáwanko Ísumba ma'máimo awánarain-aai.

Mááka 1:12-13, Rúku 4:1-13

¹ Súwana waántáwanko Ísumba áísai úmai isáíndasafena Maníkóní ámútanko Ísumba simámuwana máásai-marafa'a

² koména tómbá ímba néna ayáátááka'a 40 no'waamba waúwana áfááran-aai tówana

³ waántáwanko Ísu sáwí'o índa awánánae séna Ísumpa'a téna séna emá Maníkón-ááninko úne wésempo maanóntánkóntáfé tómbá úréna'a naanó siyó súwana

⁴ Ísu séna Maníkón-aai aúfáífinkemba séna tómbó náiyawi aantemba waási ímba fasi'átinkainifo Maníkó siyáintemba seyaafá'á íyana fasi'átinkainiye

siyáifo emó sénda ímba miyá ónaumne súwana

⁵ waántáwanko Ísumba áí'maena Yérúsaremu-naopa'a wéna óraa'-amaan-dankoni amifa'á móankena

⁶ séna Maníkón-aai aúfáífinkemba séna Maníkó wíyómpakemba wení kísau-waasisomba ti'maráínasa enká'á káráwiyesa pósa óntanka'a aísamai turaráanafo sésa tiyáántandesa faramónááwe

siyáíye. Mindásafe emá Maníkón-ááninko úne wésempo maankákémbá ásáfenasa wíyómpakewi

farámbaesa marapá'á múankanaawe
waántáwanko súwana

⁷ Ísu séna Maníkón-aai aúfáífinkemba
é'a miyá siyéna moórá-aaiwara'a séna

kentí Fasi'aénkó Maníkómbá
áisai úmai isánae ímba seró
siyáimba emó séndantembo miyámó ékaa
Maníkómbá áisai úmai isáúsino. Mindásafemo
emó sénda ímba miyá ónaumne Ísu súwana

⁸ waántáwanko Ísumba áí'maena óraa'-
omapa'a iyéna móankena seyaafá'-márafá'á
káráwiyon-kwaasiye miwítí óraa-fasi'aene
aráánamena

⁹ séna kenká'ó kífaemo ken-ímáyáámó mósá
máréna'o é'a káráwiyi-kisau áména káráwiyinone
waántáwanko súwana

¹⁰ Ísu séna waántáwanko kóuwo. Maníkón-aai
aúfáífinkemba séna
kentí Fasi'aénkó Maníkómpá'á imáyáa é'a
wenáwí'-aantemba mósá maré'a wení
kísau aantemba máéro

siyáifo emó sénda ímba miyá ónaumne súwana

¹¹ waántáwanko auwéna kúwasa
wíyómpakemba Maníkóní kísau-waasi kumésa
Ísumba áwa'nai uráawe.

Ísu wení kisaumo ómbakain-aai.

Mááka 1:14-15, Rúku 4:14-15

¹² Yóni marará-káwáágón-áwí'a Érotintafena
séna sáwí'a uráiyé siyóntafena ándáfa'a
máankowana méron-aai Ísu iséna Káríri-aempa'a
wéna

¹³ Násareti-naopa'a ímba koména Kápameamu-
naopa'a koméraiye. Mindáópa'a Káríri-
nonkwaaunkoni áwáífa'-naopa'a Sépiyuraaniye

Náfataraiye tísaafitantambo uráawiti marará'ó wéron-daopa'aniye.

14 Ísu Kápameamu-naopa'a koméromba naaófá'ó Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya agaimaréna siyónka'a póna miyá uráíye. Wemá agaimaréna séna

15 Sépiyuraaninte Náfatarainte mindárai tísaafiti marafá'á nonkwaaúnkóní áwáífa'a Yóndani-nonkoni menáípa'-márágón-áwí'a Káriri-marafa'a méraawi fí'o-fí'on-kwaasisafe'a súnda

16 minkwáási túnáín-aempa'a mésa sámó kaipa'á awánánááwe. Maníkóní némpa'o túnáín-aempa'o méraawi sán-kátinkainiye

agaimaréna siyónka'a póna Ísu paápé éna miyá uráíye.

17 Minkánáá Ísu simátimindasafena ómbarena simátimena séna Maníkó wení waási kawáánimba ómbaraifo kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á

teró siyáíye.

Ísu éiyain-kwaasimo táántarain-aii.

Máaka 1:16-20

18 Ísu Káriri-waaunkoni áwáífakafamba kúmba kae'-wáásíyái mésarai awaaón-áwí'a Sáímoni moórá-awí'a Pítaa úwana áfákon-awí'a Énduruwe'a mésarai miwítí kísau pósarai mófáá'a to-tímapa'a wénesarai mare'mare'-únámbá nompí tukésarai méroyana

19 Ísu simátimena séna kesé'a tekaiyó. Mófáá'o to'máímo tímapa'o wénoyantemba aú-kísau

tíménakai wéneakai kesáái simátímapa'a wényasa
kempá'á teró súwasarai

²⁰ mimbáré'maré'-únámbá tuwésarai wesé'a
kurááye.

²¹ Wesé'a kuyaná Ísu maréna kúmba kae'-
wáásiyái mésarai Sépétin-ááninkai awaaón-áwí'a
Yémisi úwana áfákon-awí'a Yóniye tifowámpín-
kwimái nompín-táómpimba méresa mare'mare'-
únámbá to'mayaa wéuwana Ísu minkáé'nárai
táántowasarai

²² minúwóiyáámbá tifowámbá mindómpín-
táómpimba auwésarai Ísuwe'a kurááye.

Ísu sáwífa'-waasifimba kísaumo maiyáin-aaí.

Rúku 6:17-19

²³ Ísu Káríri-aempa'a naaó'-nao'a wénena
ámáán-daumpimpa'a Maníkó wení waási
kawáánin-aaí minásé-áái kosimátímapa'a
wénena fí'o-fi'on-ti'o

ún-kwaasi asófatinkafa'a kúwana

²⁴ wenááigo

Síriyaa-marafa'a naaó'-nao'a wété úwasa fí'o-
fi'on-ti'o ún-kwaasiye sáwí-amutanko
tirumpimbó méron-kwaasiye tíyayaambo
táúnkon-kwaasiye tíyayaambo pukón-kwaasiye
miyámó un-kwáásí taawiya'maésa Ísumpa'a
mátínkówana asófatinkena

²⁵ aambó wénumba sáwífa'nanka Káríri-
aempakene Tékáporisi-aempakene Yérúsaremu-
naopakene Yúndiyaa-aempakene Yóndani-nonkoni
menáípakén-kwáásiyé miyáumai-naopaken-
kwaasi wempá'á tóso uráawe.

5

Ísu omápa'a iménamo simátímakain-aaí.

Rúku 6:20-23

¹ Ísu mérowasa sáwífa'-waasimo tóso umbá tuwánéna omápa'a imérowasa wení waásisomba túwaandu uwaná

² simátimena séna

³ Maníkó súwa'nai ínkwae sewí Maníkó miwí kawé'á wéuwatinkena miwíyá'á wégawaaniye.

⁴ Miwífimbá sáwí-imayaa wéraisana tirunkó umbaí wétaiwai Maníkó miwí kawé'á wéuwatinkena fetóí wéuwatinkaiye.

⁵ Kentúmo ímbo maimaésa wéiyowi Maníkó miwí kawé'á wéuwatinkaimba pósa siyáim-barama maénááwe.

⁶ Maníkó siyáintemba miyámó ónaemo wésewi Maníkó miwí kawé'á wéuwatinkena kawé'ó úmimo méraiyyantafena kawé'-í'a uwátinkainiye.

⁷ Tirumbó wéuwatinkaawi Maníkó miwí kawé'á wéuwatinkena arumbá uwátinkainiye.

⁸ Tirumpinkémbó kawé'-áái aantemba wésewi Maníkó miwí kawé'á wéuwatinkaimba pósa Maníkómbá awánánááwe.

⁹ Waásifimbo farumó uwátinkaiyyantafesa kísau wémaewi Maníkó miwí kawé'á wéuwatinkena kesí iyámpóín-owe síníye.

¹⁰ Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamo arupíse úmimo méraantafesa sáwí'a wéuwatinkaawe. Maníkó miwí kawé'á wéuwatinkena miwí wení waási-i'lo ombá póna wégawaaniye.

¹¹ Kembiwímó kentáfé'o fasi'ámaimo méraantafesa mindásafesa sáwí-aaí simátinkesa sáwí'a uwátinkesa fí'o-fi'on-karo'-aaí simátínkáamba Maníkó kembiwí kawé'á wéuwatinkaiye.

12 Naaófá'ó Maníkón-aaimo simátímakowimo sáwí'o uwátínkaraantemba káfé'a sáwí'a wéuwatinkaamba tirunkó kawé'a wéina'a aamoí é'a wiyómpakemba kentí kawé'-méyámbá maénááwe Ísu siyáíye.

*Ságon-aaiye uwígón-aaiyemo Ísu siyáin-aai.
Máaka 9:50, Rúku 14:34-35*

13 Ísu simátimena séna marapá'ó méraan-kwaasifimba mé'a uwígómó ásémo intenkáámbá wéowe. Miyá wéombanifo uwímó sáwí'o énamo ímbá ímba kawé'a úmai kéná ímba áséma éna sáwísankaamba isasá aampa'á tukésa wénowe.

14 Marapá'ó méraan-kwaasifimba mé'a sámó kaintenkáámbá wéowe. Omápa'o wérain-daopa'o mósá awánaantemba kembiwí méraawini áwáuma wéawanaawe.

15 Iyamá ómbá kúra'maresa ímba aúpá'á maráiyamba afora'á makésa mindáópaken-kwaasi awánánááwe.

16 Miyáumai sámó kaintembá waásifimba mé'a sán-kátinkaiyasa kentí kawé-kísáú tuwánésa kentifo wiyómpa'o méraiwain-awi'a mósá maránááwe Ísu siyáíye.

Ísu áamáambo siyáin-aai.

17 Ísu mináái simátimena séna ímba kentáfé'a sé'a Mósesé siyáin-aine Maníkón-aai simátímakawí siyáan-aine ifá'á túwáíwaiye ímba seró. Maníkón-aai siyáan-aai ímba tuwánáúmpo siyáanteni'o úmimo paápé índasafe'a kunkáumne.

18 Simátíménda ísáaro. Wíyómba maramá wéraisana póna Maníkón-aai waé'wae'a wéiye. Maníkón-aaigo seyaafá'á waé'wae'a wéimba póna minááígómó siyáinten-úmai seyaafá-tántáá'á paapé íníye.

19 Miyáumai Maníkón-aaifinkembo karo'-ááímó taraisésamo fí'owantafesamo sésamo wéundantemba miyá índa mindá kanaán-íye síyanamo éna Maníkó séna kesí waási kawáánúnda-waasifinkemba ímba fasi'aén-kwáásín-owe sínífo Maníkón-aaimo taawiyafésamo simátimesamo sésa Maníkón-aai ísáaro wésewisafena Maníkó séna kesí waási kawáánúnda-waasifinkemba óraa'-waasin-owe síníye.

20 Moórá-aai simátíménda ísáaro. Ámáán-kawaa-waasiye áamámba sen-kwáásíyé sésa Maníkómó siyáintemba úmai méraumnemo sembá karo'a wésewe. Miwímó ontembó kembiwímó é'a Maníkómó kawáánipa'a ímba mé'a Maníkómó siyáintemba érai'a miyámó é'o é'a Maníkómó kawáánipa'a ménaawe Ísu siyáíye.

Tínkamón-aaimo siyáín-aai.

Rúku 12:57-59

21 Ísu maarán-ááíwará'á siyáíye. Naaófá'á Mósesé kentíwá'násafena simátímakain-aai ísaraamba maará siyáíye. Ímba tínkamiyasa púwóro. Miyámó íyasamo ésa aafimbá maitinkánaáwe siyáimbanifo

22 simátíne'a sune. Miwítí waásisafesa aaisambá wétiyiyawi aafimbá maitinkáiyamba mindá kanaán-íye. Miwítí waásisafesa sáwí-aai simátínkááwi tí'maesa aaimó ísááwitopa'a

tíyasa aaifimbá maitinkáiyamba mindá kanaán-
iye. Miwítí waásisafesa uwó-wáásíyá'ó úwoi-
waasiya'o sésa símai sáwí'a wéiyawí ónkaifa'o
iyamó wégaipa'a méraiyaamba mindá kanaán-
iye.

²³ Miyán-áái imáyáa ombá Maníkóntáfé'o
imáyáamo é'o moórá-tantaa'o aménae'o óraa'-
amaan-daumpa'o komé'o é'a kentí waási aái
ta'ótokaiya'o tááka'o maké'o é'a

²⁴ Maníkómbó amíyan-tantaa'a óntan-
taaregoni ewaa'á mámare'a mináái koísámai
arupíse uwásuwe'a kouweré'a Maníkómbá
áméro.

²⁵ Aaimó simátinkanae síyawimo tí'mae wíyasa
aampa'á mósímai paápé uwásuwesa koró. Óraa'-
waasimo mátimiyasamo ésa

i-wáásí timíyasa ándá-naumpa'a tinkánááwe.

²⁶ Ímbo miyámó íyasamo ésa ándá-naumpa'a
mótinkaiyasa ímba ááéma tai'ánaumne sésa
seyaafá'-méyámbá tímatuwaiyasa faútinkanaawe
Ísu siyáíye.

Aarakwá'ó tasáén-aaimo siyáin-aai.

Mátíyu 19:9, Mááka 10:11-12, Rúku 16:18

²⁷ Ísu mináái simátimena séna naaófá'á Mósese
simátímakain-aai ísaraamba maará siyáíye.
Fí'owi tuwaainíntóné tuwaai'wainté ímba nóro
siyáímbanifo

²⁸ simátime'a sune. Moóráwigo moórá-inimbo
awánénamo tafisénæ sénamo índa ímba afora'á
ínifo imáyáa aantemba tafisínana Maníkó séna
imáyáafinkemba é'a wétafisiye síníye.

29 Túrankomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-turamba fitúwáaro. Kae-túrántámbó awáné'o é'a ónkaifa'o wíyamba mindá sáwí'an-iyé. Sáwí'o uráinda maisuwé'o méraiyaamba mindá kawe'án-iyé.

30 Tiyáánkomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-tiyaamba arátúwáaro. Kae-tiyáámbó wéraina'o é'a sáwí-marupa'o iyamó wégaipa'a wíyamba mindá sáwí'an-iyé. Sáwí'o uráinda maisuwé'o méraiyaamba mindá kawe'án-iyé.

31 Naaófá'á Mósesé maará siyáíye. Moóráwigo awaainínkómbá ai'mátuwaíndawí aúfáífimba agaimaréna séné kesuwaainímbá ai'mátuwaumne séné agaimái amíno siyáimbanifo

32 simátíme'a súné. Awaainínkó ímba moórá-waasigoe wénisana awaai'kó ai'mátuwaísana minínínkó kówéna moórá-waasi komaiyéna minínínkó aú-waasigoe wénimba sáwí-anka'a wéniye. Aífa'-áwááí'kómó ai'mátukaintafena miyá wéiye. Moórá-waasigo ai'mátukain-inimbo wémaimba wewará'á umémbá wémaíye Ísu siyáíye.

Seyaafá-tántáápímbá ímba matuwé'a seró-áái.

33 Ísu maarán-áái'wará'á siyáíye. Naaófá'á Mósesé simátímakain-aii ísaraamba maará siyáíye. Fasi'aénkómpátá miyá ónaumne siyamba karo'á sefáínifo érai'a sé'a miyán-oro siyáimbanifo

34 simátíme'a súné. Kemó miyá ónaumnemo síyambo é'a érai'a miyán-oro. Kemó ímbo miyá

ónaumnemo síyambo é'a érai'a ímba miyán-oro. Maníkó káráwiyaiwi wíyómpa'a méraifo Maníkón-áwíka'a ímba matuwé'a seró.

³⁵ Maníkó marapá'á káráwiyaipa'an-ifo ímba marará'á matuwé'a seró. Yérúsaremu-naopa'a Maníkó káráwiyain-daopa'an-ifo ímba mindáoopa'a matuwé'a seró.

³⁶ Fafután-á'nóntáúrá'á kaantún-a'nontau ímba kanaán-ure'a kaantún-a'nontaura'a fafután-á'nóntáú ímba kanaán-uránááfo tí'nónká'á ímba matuwé'a seró.

³⁷ Kemó miyá ónaumnemo síyambo é'a maarán-áái aantemba seró. Ewé miyá ónaumne seró. Kemó ímbo miyá ónaumnemo síyambo é'a maarán-áái aantemba seró. A'áo ímba miyá ónaumne seró. Simátimunda-aai waántáwankon-imayaafinkeni'a wéowe Ísu siyáíye.

Anondáámo ímbo tínkamiyan-aai.

Rúku 6:29-30

³⁸ Ísu mináái simátimena séna Mósese simátímakain-aai ísaraamba maará siyáíye. Moóráwigomo moóráwigoni aúrambo fituwáinasamo ésa wen-ánóndáá wenaúramba fituwánááwe. Moóráwigomo moóráwigoni áwááyaamba pótuwainasamo ésa wen-ánóndáá wenáwááyaamba pótuwanaawe siyáimbanifo

³⁹ simátíme'a sune. Sáwí'o uwátinkaiya'a ímba anondáá miwí sáwí'a uwátínkáaro. Táá'o tuwaumiya'o é'a ímba anondáá tínkame'a aneka'á waé-timiyasa tuwaumónááwe.

⁴⁰ Kentí unáánkwátóisafesamo maénae sésamo tí'maesamo aaimó ísáin-waasigompa'a kurésamo síya'o é'a ímba a'áo síyamba paákákén-únánkwátóiwara'a tíméro.

⁴¹ Aampa'ó ta'ótoresamo sésa kentáási moparáwímbá kárika'a súwa'nai orómó síya'o é'a ímba a'áo síyamba úwoima ayáátáaka'a túwa'nai oro.

⁴² Moórá-tantaa'a simiyó síya'o é'a úwoi tíméro. Moórá-tantaa'a wááu simiyó síya'o é'a miyán-oro Ísu siyáie.

*Namuro-wáási kawe'á uwátínkáaro-aaí.
Rúku 6:27-28,32-36*

⁴³ Ísu mináái simátimena sēna naaófá'á simátímakain-aaí ísaraamba maará siyáie. Kentí waási-imayaan-oro. Kentí namuro-wáási tíyamba uwátínkáaro siyáimbanifo

⁴⁴ simátime'a sūne. Kentí namuro-wáási imáyáa tímé'a sáwí'o uwátínkááwisafe'a túwa'nai úmai Maníkómpá'á inai seró.

⁴⁵ Miyámó ombá wíyómpa'o kentifo mérailwaini iyámpói-i'a wéowe. Maníkó miyáumai kawe'á uwátinkena aaí sisaná aa'á kaisaná kawel'-wáásiyá'é sáwí-waasiya'e aa'á kaisaná Maníkó aaí sisaná aa'á tisaná arupísemo on-kwáásiyá'é ímbo arupísemo on-kwáásiyá'é aa'á wétiye.

⁴⁶ Seyaafá'nánká kentí waási-imayaamo wéowasamo ombá anondáa miwí-ímáyááwárá'á wéowe. Taakisimó máén-umen-kwaasi ímba kawel'-wáási ombánifo miwítí waási-imayaamo owasamó ombá anondáa miwí-ímáyáa wéowe. Miyáumaimo kentí waási-imayaa aantembo íyanamo éna Maníkó ímba kawel'-mékámbá tímínifo kentí namuro-wáásiwárá'á imáyáa tíméro.

⁴⁷ Seyaafá'nánká kentí waási-i'a úmai kawel'á wéuwatinkaawe. Maníkóni ambó ímbo

wéaraaiwaewiwara'a miyá wéowe. Miyámó onten-úmai kentí waási aantemba ímbanifo kentí namuro-waásiwára'á kawé'á uwátínkáaro.

⁴⁸ Kentifo wíyómpakewi kawé'-í'a úmai méraimba mindásafe'a imáyáa é'a kawé'-í'a úmai méraaro

Ísu siyáíye.

6

Wétuwa'nai-on-aai.

¹ Ísu mináái simátimena séna tuwímbaisafe'a tirumbá uwátinke'a túwa'nai íyamba ímba maarán-imáyáa é'a waási méraiyanka'a wétuwa'nai-onasa óraa'-waasin-íye síwae-imayaa ímba íyamba úwoi túwa'nai oro. Miyán-imáyáámó wée'o túwa'nai íyanamo éna kentifo wíyómpakewi kawé'-mékámbá ímba timíníye.

² Óntamo ímbo makáawimo túwa'nai íyamba waási aamoí uwásinkaiwae-imayaa ímba é'a ímba óraaka'-oraaka'a síyamba úwoi túwa'nai ónááwe. Kaumbo-kae'-ááíwára'-wáásí áamáan-daumpa'e aampa'é toruparésa óraaka'o sembá óntamo ímbo makáawimo tímémba ímba miwí-imáyáa ombá wétimesa kesúwí'a mósá maráíwae sésa wétimewe. Érai'a simátimé'a sune. Mindámo tímén-anondaa miwí túwí'o mósá máraámba é'a mimbékámba wémaewe.

³⁻⁴ Óntamo ímbo makáawimo túwa'nai íyamba kesí waási suwánaafo sé'a waásimo ímbo méraiyanka'a túwa'nai oro. Miyámó ombá kentifo aúpá'ó wéomba tuwánaiwai póna kawé'-mékámbá timíníye Ísu siyáíye.

Maníkómpá'á inaimó sen-áái.

Rúku 11:2-4

⁵ Ísu mináái simátimena séna Maníkómpá'ó inaimó síyamba kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásímó sentembá ímba miyán-oro. Miwí sésa waási suwánésa aamoí uwásinkaiwae-imayaa ésa áamáan-daumpa'a mésa waásimo tóso on-áémpá'á mésa inai wésewe. Érai'a simátimé'a sune. Miwímó miyámó wéon-anondaa miwí túwí'ó mósá wémaraamba mimbéyámbá wémaewe.

⁶ Miwí miyá wéofó Maníkómpá'á inai síyamba kentí naaúmpa'a kembiwí aantemba imé'a kentifombó ímbo ane'ó awánaawimpa'a inai síyana aúpá'ó wéomba tuwánaiwai póna iséna kawé'á úmai túwa'nai íníye.

⁷ Maníkómpá'á inai síyamba úwoi-aaiyaamba ímba símai tafisénááwe. Maníkóní aambó ímbo arááiwaéwi sésa tafisímai-aaisa senanasá súwa'nai íníye sésa úwoi-aaiyaamba símai wétafisefo

⁸ ímba miyán-oro. Kentifombó Maníkómpá'ó miyám-baaran-aaisafe'ó wéaisai-e'ó súwa'nai íníyemo síyamba é'a awánaraimba póna túwa'nai íníye.

⁹ Maníkómpá'ó aaimó síyamba maará seró.

Kentáásifowao wíyómpa'ó méraandawi enáwí'a íyáákarain-awita mósá wémaraumne.

¹⁰ Ení nombaragó seyaafá moórá-mora-waasi tirumpimbá kumíno. Wíyómpakewimo ení áamáambo arááiwaéntemba marapátá méraundawisa miyáumai arááiwaéno.

¹¹ Káfé-kanaa-tomba kentáa simiyó.

12 Waásimo aoisaambó uwásinkaiyata anondáá ínta miyásá uwátinketa miwítí aoisaambá maitiyúwáana miyáumaisa kentáásí aoisaambá maisiyuwaaó.

13 Sáwí-yantaakomo kentáá ma'máímo awánáíndasafenamo ínamo e wasiyuwaaó. Seyaafá'-má'ú-yántáákó kentááfímbá tifó sé maisiyuwaaó. [Ení waási kawáánúmae wéiyonana ení fasi'aémbá waé'wae'a úmae wéiyisana enáwí'a óraa'a úmae wéiyimba érai'-aain-iyé.] Miyán-áái Maníkómpá'á seró.

14 Sáwí'o uwátínkaraamba ímbo anondáámo sáwí'o é'o ifátuwaiyanamo éna kentifo wíyómpakewi kembiwímó sáwí'o wéomba túwa'nai ena maitiyuwáínífo

15 sáwí'o uwátínkaraamba úwoimo imáyáamo úmae iyé'o ímbo ifátuwaiyanamo éna kentifo wíyómpakewi kembiwímó sáwí'o wéomba ímba maitiyuwáíníye Ísu siyáíye.

Tómbó aawentamó on-áái.

16 Ísu mináái simátimena séna Maníkómpá'ó inái aantembo sé'a tómbá wéawentan-omba aasásóí'-wáásímó ontembá ímba miyán-oro. Miwí sésa waási suwánésa sésa kawé'a ésa tómbá wéawentan-owe síwae sésa tómbó ímbo naanten-tóí'a matuwésa méraawe. Érai'a simátíme'a sune. Miwítí méyámbá miwí túwí'a mósá wémaraambeyamba é'a maiyáawe.

17 Miwí ésa miyá wéofa kembiwí tómbá wéawentan-omba tóí'a wisuké'a ti'nóntáu paasé'a túmai kawé'a úmaraiyasa

18 waási tuwánésa tómbá wéawentan-owe ímba síyana kentifo tuwánéna kawé'-méyámbá

timíníye. Kentifon-ane'ó ímbo awánaawi aúpá'ó ombá awánaiwai kawel-méyámbá timíníye Ísu siyáíye.

Wíyómpaken-kawe-tantaakon-aai.

Rúku 12:33-34

¹⁹ Ísu mináái simátimena séna marapá'ó méraamba sáwífa'-ontama ímba maráaro. Maráíyan-ontama ufóiyaraamba ínana waigo náínana táúkaa'a ínasa mindámbá sáwí'a uwásuwesa umémbá maenááfo sáwífa'-ontama ímba maré'a

²⁰ kawel-kísáú maíyana kentí kawel-tántáá'a wíyómpa'a wéíniye. Wíyómpa'a wérainba ufóiyaraamba ímba ínana waigo ímba náínana táúkaa'a ímba ínasa waási ímba umémbá maíyana úwoi wéíniye.

²¹ Marapá'ó kentí óntamo wérainanamo éna marapátáféna tinkáínífo wíyómpa'o kentí óntamo wérainanamo éna wíyómpatafena tinkáíníye Ísu siyáíye.

Túranko kentí imáyáafimbo sámó kain-áái.

Rúku 11:34-36

²² Ísu mináái simátimena séna túranko kentí imáyáafimbo sámó kain-tántáá'án-íye. Túrankomo kawel'ó úmáimo awánáínanamo éna seyaafá'-ímáyáá sámó káínífo

²³ túrankomo ímbo kawel'ó úmáimo awánáínanamo éna seyaafá'-ímáyáá tuwinkáíníye. Marapá-tántáá'-ímáyáá aantembo íyanamo éna kempímbó sámó kain-tántáá'ó ímbo wénamo éna kumeu'ó í-tántáákó óraa'a úmai wéíniye Ísu siyáíye.

Óntantafena Maníkóntáfénamo siyáin-aaí.

Rúku 16:13

24 Ísu mináái simátimena séna ímba kanaa'á kae-káwáá-wáásítí kísau wémaewe. Miyámó ésamo ésa moóráwigomba aamoí ésa moóráwigomba ímba aamoí uwánkanaawe. Miyámó ésamo ésa moóráwigoni kísau kawe'á úmai maésa moóráwigoni kísau tuwesaraí ónááwe. Miyáumai Maníkóní kísau mo maé'o é'a sáwífa'-ontamba maénaumne-imayaa ímba úmae iyónááwe. Sáwífa'-ontamba maénaumne-imayaamo é'o é'a Maníkóní kísau ímba maénááwe Ísu siyáíye.

Méraantafe'a ímba óraa'-imayaa oró-áái.

Rúku 12:22-31

25 Ísu mináái simátimena séna mináái imáyáa é'a simátimé'a sune. Méraamba ímba óraa'-imayaa é'a tómbó náiyantafe'a ímba óraa'-imayaa é'a kentúra'o unáánkwátóimo iyantafe'a ímba óraa'-imayaan-oro. Tómbó náiyamba úwoisambanifo waásimo méraamba óraa-tantaa'an-íye. Unáánkwátói iyamba úwoisambanifo waási túma óraa-tantaa'an-íye.

26 Numagómpá'á imáyáan-oro. Numagó ímba kísau éna tómbá fáká'mai naaúmpa'a makéna wénaifo kentifo wíyómpakewi miwítí tómbá tímísasa wénaawe. Maníkón-aúranka'a kemá waási numagómbá íyáákaraamba póna kenti tómbó éna timíniye.

27 Kembiwímó óraa'-imayaamo

é'o é'a maíyan-kanaa ímba kanaa'á ayáátááka'a méranaawe.

28 Unááankwátói íyantafe'a ímba óraa'-imayaa é'a waiwandáánk'á'á imáyáan-oro. Waiwandáánkó ímba kísau éna ímba wení unááankwátói makáifo

29 simátime'a súne. Naaófá'á Yúndaa-waasiti óraakon-awi'a Soromoní sáwífa'-unankwatoiyé ko'naaririyé makówi úwasa waási awánésa kawé'an-iyé sumbánifo waiwandáán-aramba awánésa óraa-kawé'an-iyé wésewe.

30 Ufá'á ko'naarirí-tántáá'é séna waiwandáámbá Maníkó makáiyé. Umá ímba waé'wae'a ínifo káfé'a ínasa aafáyáa waási agaisuwáiyamba Maníkó mintántáá'á imáyáa éna ko'naarirí-tántáá'á makáiyé. Miyáumai Maníkó waásisafena imáyáa éna kentí unááankwátói timínifo kembiwí Maníkóntáfé'a ímba kanaa'á wésuwa'nai-iwain-iyé ímbo seráámbá wésewe.

31 Maníkó wétuwa'nai-imba pó'a tóné nonémó náiyantafe'a ímba óraa'-imayaa é'a unááankwátóimo íyantafe'a ímba óraa'-imayaan-oro.

32 Maníkóní aambó ímbo arááíwáéwi tóné nonémó náiyantafesa óraa'-imayaa wéowe. Tómbó nombó ímbo wéne'o é'a púwófo séna kentifo imáyáa éna wétimifo imáyáa ímba óraa'-imayaa wée'a

33 Maníkómó wení waásimo kawáánintafe'a aifa'á imáyáa é'a wembó arááímo tainí'o wéontafe'a imáyáa é'a miyámó owaná mintántáá'á wétimiye.

34 Aúnkáwe aafáyáawe paápé índa-tantaatafe'a ímba óraa'-imayaa íyana tirunkó umbaí táino. Káfé'a wérain-tantaatafe'a imáyáa é'a aafáyáamo paápé índa-tantaa'a awáné'a imáyáa é'a moórá-

kanaa moórá-kanaamo paápé índa-tantaa'o awánaantemba imáyáan-oro Ísu siyáíye.

7

Ímba sáwí-aai simátíméro-aai.

Rúku 6:37-38,41-42

¹ Ísu mináái simátimena séna tuwáné'o é'a sáwí-waasiye siyanamó éna Maníkó kentáfénawara'a miyá sínífo tuwáné'o é'a sáwí-waasiye sefó.

² Kawe'-áái wésimatime'a sáwí-aai wésimatime'a íyantafena Maníkó kembá miyá íniye. Tíménteni'a úmai Maníkó miyáumai timíniye.

³ Kentúrampimba iya-arumbá wéraisalo ombá ímba awánaamba kentí waási tuwáné'a enaurampimba ayaantambá wéraiye wésefo ímba miyá seró.

⁴ Kentúrampimbo iya-arumbó ímbo awánaamba nóra séra kentí waási túrampinkemba tiyaantambá maitiyuwánae wéseo.

⁵ Kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásín-oyo kentúrampinkemba iya-arumbá maisuké'a tuwáné'a kentí waási túrampinkemba tiyaantambá kanaa'a maitiyuwánaáwe Ísu siyáíye.

⁶ Kawe-tántáái'ó iyánkómbó ímbo áméntemba Maníkón-aai taraisíyawí ímba simátíméro. Simátimiyasamo ésa karaánáa'a simátinkanaawe. Kawe-tántáái'ó póigombo ímbo áméntemba Maníkón-aai ímba sínkáíye wésewí ímba

simátíméro. Simátimiyana mo éna minááígó fiyúndáraamba to'wíníye.

Maníkómpá'ó inaimó sen-áái.

Rúku 11:9-13

⁷ Ísu sèna Maníkómpá'ó inaimó wésemba áísai úmae wéiyiyana timíníye. Áántamae'o wéiyiyana kentáái isáíníye. Wésaafa úmae iyíyana Maníkó aráátiminiye.

⁸ Áísai íyanamo éna Maníkó timíníye. Wéaantewanamo éna Maníkó kentáái isáíníye. Saafámo íyanamo éna Maníkó aráátiminiye.

⁹ Kemá iyámpóíwara'-waasi kentáánintombo kisaamá simiyómó síya'o é'a ímba óntamba timíyamba kisaamá timénááwe.

¹⁰ Mófáá'a simiyómó síya'o é'a ímba iyaankafayaambá timénááwe.

¹¹ Énifo sáwí-waasi ombánifo kentáánintomba kawe-tántáá'á wétimefo wíyómpakemba kentáásifowa kawe'-aantemba iwáí póna áísai íyawimo éna kawe-tántáá'á timíníye.

¹² Kembó tirááímo táínda-i'o úmaimo wétuwa'nai-iyá'a miwí miyáumai túwa'nai oro. Minááímó simátimunda Mósesè siyáin-aaiye Maníkón-aai simátímakowi siyáan-aaiye minkáé'-ááígóní áwáuma wésimatimune Ísu siyáíye.

Kári'-ontagon-aai.

Rúku 13:24

¹³ Ísu sèna kae'-óntámá wéraisá'a kári'-ontafimba iyáféráaro. Óraa'-ontama óraa'-ankoni ontamán-íye. Maníkóní némpa'o

maé'mae'o íyan-aempa'a minóráá'-ámpá'á wéwesa sáwífa'-waasi minóntáfímbá wégowe.

¹⁴ Kári'-ontama umbai-ánkóní ontamán-
iye. Aúí'o úmaimo maé'mae'o íyan-aempa'a
minúbái'-ámpá'á wéwesa sesimái'-waasi
aantemba minóntámá saafá úmai awánésa
wéiyaferaawe Ísu siyáiyé.

*Karo'-ááímó sen-kwáásí táái.
Rúku 6:43-44, Rúku 13:25-27*

¹⁵ Ísu mináái simátimena séna tuwímbai karo'á
simátimesa sésa Maníkón-aai simátimunda-waasi
úne wésewi miwí káráwimai méraaro. Sipisípi-
poigomo aáno úmaimo máintemba miwí karo'-
ááwéyáá úmai wénombanifo kawel'-ímáyáá sáwí'a
wéuwatinkaan-kwaasin-owe.

¹⁶ Miwítí áwáumo awánánae'o é'a miwítí kísau
awáné'a miwímó méraawini áwáuma awánaaro.
Fekómó éna ímba áwiyanda-arankaamba iyáínifo
fel'-arambá iyáíníye. Antirígómá afo'afáá'-
arankaamba ímba iyáínífo antirí-aramba
iyáíníye.

¹⁷ Miyáumai kawel'-táígó kawel'-árámbá iyáísana
sáwí-taigo sáwí-aramba wéiyaiye.

¹⁸ Kawel'-táígó ímba sáwí-aramba iyáísana sáwí-
taigo ímba kawel'-árámbá iyáísana

¹⁹ kawel'-árámbó ímbo iyáín-taima ayáímai
iyafímbá wéagaisuwaawe.

²⁰ Miyáumai minkáró'-wáásítí kísau awáné'a
miwítí áwáuma miyaráán-úmai awánánaáwe.

²¹ Kentáfésa kesí Fasi'aénkón-iye wésewiwara'a
Maníkó ímba seyaafá'nánká káráwinda póna ke-

sifo wíyómpakewimbo arááímo tainí'lo wéowi aan-tenka'a káráwiyiniye.

²² Maníkó seyaafá'nánká méraawini áwáusafesa tísai índa-kanaa tíndara'a kentáfésa sáwífa'-waasi sésa Fasi'aénkóo ení fasi'aéntámbá Maníkón-aaí simátímakaumne. Ení fasi'aéntámbá waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitiyukaumne. Ení fasi'aéntámbá fí'lo-fi'on-kawe-kisau ímbo awánaraan-kisau maiyáumne síyambanifo

²³ simátíme'a súne. Ímba kesí waási é'a sáwí-kisau wémaen-kwaasin-oyo kóro kemá sénaumne Ísu siyáíye.

Naambó urááyawi-taai.

Rúku 6:47-49

²⁴ Ísu mináái simátímena séna kesáái isésa wéaraaiwaewi miyán-kwáásímó simátíméndara'a ísáaro. Kawe'-ímáyááwará'-wáási fasi'aén-dámbá ónae sésa mai'á u'maésa kumémesa óntanka'a naamayáamba múfaimai naambá úmaraiyana

²⁵ aa'á téna óraa'-nomba fínana mindámbá ímba tawisínda fasi'ámai wéena óntanka'-namba póna úwoi wéíniye.

²⁶ Énifo kesááimo isésamo ímbo kawe'ó úmaimo wéisaiyawí miyán-kwáásímó simátíméndara'a ísáaro. Naambá ónae sésa ímba mai'á ukésa iyamba nonáámáíya'a paáká'á úmakaiyana

²⁷ óraa'-a'a téna nombá fiyéna mindámbá tawísísuwainana sáwí'a íníye Ísu siyáíye.

²⁸ Ísu mináái simátímuwasa túwaandu urón-kwaasi isésa

²⁹ ámaámba sen-kwáásímó sentembá ímba sífó óraa'-waasigoraamba siyé sésa táátafesa uráawe.

8

Ísu námombo kón-kwaasi kawe'ó uwánkarain-aai.

Mááka 1:40-44, Rúku 5:12-14

¹ Táátafesa uwaná Ísu minómápákémbá kumúwasa sáwífa'nanka ánaaemba arááiwáúwana

² moóráwigo námombo kón-kwaasi Ísumpa'a téna óraakon-iyé séna aísamaifimba takífaena séna kentáfénamo ankáínamo e kanaa'á aúí'a uwáşinkainone súwana

³ Ísu ayáámba ane'á ta'ótorena séna miyá ónaumpo enáúra'a karefó'a kawáúwiye súwana minúwóiyáámbá kawáúguwana

⁴ Ísu séna enáúra'o uwánkaunda-aai simátimenafó enáúra'a kawáúwifo naaófá'ó Mósesemo siyáintemba ámaán-kisau-waasifa'a wéma enáúma máaraatime póima tímínasa Maníkóntáfésa ísámai tufú'mai agaíyasa seyaafá'nánká awánésa áúrakemba kawáúwiye sénááwe Ísu siyáíye.

Rómu-i-waasigon-aai.

Rúku 7:1-10

⁵ Ísu mináái simásuwena Kápaneamu-naopa'a kúwana Rómu-i-waasiti kawáágó ména Ísumpa'a téna óraaka séna

⁶ óraakoo kesí kísau-waasi naaúmpa'a ména óraa'-ai'a isaná áúwawaako ímba úwaaúwa wéisana méraiye súwana

⁷ Ísu séna koasófankanaumne súwana

⁸ wemá séna kemá kári'-waasi úmpo emá óraa'-waasi ómpo kesí naaúmpa'a íyínda uwófí'a

ínompo ifátuwe aaí aantemba sinaná kesí kísau-waasi asófáino.

⁹ Kewará'á kawáá-kísáúgóní áwáuma awánaraunda kesí kawáágó sisa'a wení kísau wémae'a kesí i-wáásísáfé'a súnasa kesí kísau wémaewe. Moóráwigontafe'a sé'a waaó súnana wéwisa'a moóráwigontafe'a sé'a tiyó súnana wétisa'a kesí kísau-waasisafe'a miyá uwómó súndantemba miyá wéofu úwoi aaí aantemba sinaná kesí kísau-waasi asófáino súwana

¹⁰ Ísu mináái iséna áátafena éna wembó arááiwa'maesamo kun-kwáásísóntáféna séna simátíme'a sune. Minkwáásí Rómu-waasigo kentáféna súwa'nai í-fásí'áémbá tokáiyé wésifo kesí waási Ísareri-waasifinkene fí'on-kwaasifinkene ímba miyán-áái wésewe.

¹¹ Simátíménda ísáaro. Aafáúmó iyáúsipakene kúwáféráipakene fí'o-fi'on-aempakene sáwífa'nanka tóso ésa Maníkó wení waásimo kawáánipa'a mésa kentiwá'ná Embaramuwe Áísáakiye Yékopuwe tómbá náiyambanifo

¹² mindárau tisaafitantambo uráawi miwí túma maimaé wéiyesa sésa Maníkó kawáánipata ménaumne wésewi tí'maena kumeu'ó in-áémpá'a tiyuwáínasa ifi'á wétesa sáwí'a úmai mésa túwááyaamba umpufuwónááwe Ísu simátímena

¹³ Rómu-i-waasiti kawáágóntáféna séna emó kentáfémo séndantemba miyá onaná asófainifo ení naaúmpa'a waaó súwana minkánáá wení kísau-waasi asófankaraiye.

*Ísu tí'o ún-kwaasimo asófatinrain-ai.
Máaka 1:29-34, Rúku 4:38-41*

14 Ísu Pítaani naaúmpa'a iména awánómba Pítaan-aráandaomba áuiya kówana mérowana

15 ayáánka'a ta'ótorowana mináúíyá tasí úwana íyáfasinkena
tómbá kúfu'a uwátímakaiye.

16 Úwasa fenómpinka'a sáwí-amutamba tirumpimbó méron-kwaasi tí'maesa Ísumpa'a túwana aai séna sáwí-amutamba tirumpinkémbá maitiyuwówasa kóuwana tí'o ún-kwaasi asófatininkaraiye.

17 Naaófá'á Maníkón-ḡaimo simátímakowin-awi'a Áísáya agaimaréna Ísuntafena séna sí'o wéimba asófaskena
sí'o wéimba tasí uwásínkaraiye
agaimaréna siyónka'a póna Ísu miyá uráiyé.

Ísumba arááíwaenaemo siyáan-aaí.

Rúku 9:57-60

18 Moórá-kanaa sáwífa'nanka tóso ésa Ísun-amándára'a mérowana tuwánéna wení waásisafena séna nonkwaaúnkóní menáípátá kónae súwana

19 moóráwigo áamáamba sún-kwaasigo téna séna seyaafá'-náópa'o nínrafa'a esé'a nónaumne súwana

20 Ísu minkwáásígómbá áísai ena séna emó sénda súnda-aaí imáyáan-uwo. Waankó taaiyaifimbá wáísana numagó ánáamba úmarena wéwaifo kemá waási úranko ímba naambá úmare'a wéwaumne súwana

21 moóráwigo wembó arááíwauwai séna óraakoo méraanana kesifo puwína utámare'a embá arááíwaenaumne súwana

²² Ísu séna ímbanifo kesáái ímbo isésamo pukáan-kwaasiyaamba owí puwíyan-kwaasi utátinkanaafo emá kembá sirááiwauwo Ísu siyáíye.

Óraa-fiyunda torówanamo Ísu mafaimakáin-aai.

Mááka 4:36-41, Rúku 8:22-25

²³ Ísu mináái simámena wení kísau-waasiye nompín-táómpimba íyátesa nonkwaaúnkóní menáípá'á kumbá

²⁴ Ísu aún-kwaigurówana minkwaaúmpá'á óraa-fiyunda torówana nonkó tufántááfan-éna nompín-táómpimba ówitowasa kúwáfekunafo sésa

²⁵ inkaisésa Ísumba koaúsésa sésa Fasi'aénkó puwúnafosa súwa'nai uwo suwaná

²⁶ nóintafera wéinkaisoo. Kentimankúnkúmba kári'an-iyé séna íyáfasinena fiyúndágonte nonkóntétafena óraaka séna mafáékaiyo súwasarai fiyúndágoe nonkóe'a mafáúyana nonkó kará'náguwana

²⁷ táá'a úwasa keáímbá sésa nóran-kwaasiya'iyó. Fiyúndágoe nonkóe'a wenáái isaíyó sésa tiyáámba ufakésa táátafesa ésa siyáawe.

Sáwí-amutambo maitíyukain-aai.

Mááka 5:1-17, Rúku 8:26-37

²⁸ Simásuwesa mindómpín-táómpimbo kumbá Káríri-marama tínaaempa'a wérowana Kégésaa-marama túrampa'a wérowasa mimbáráfá'á kumbá Ísu mindómpín-táómpinkemba kumúwasarai kae'nárai wempá'á tiyááye. Minkáé'nárai sáwí-amutamba tirumpimbá

mérowasarai waásimo utátínkón-ontan-aifa'a
 mésarai túwáífiya wéuyasa waási inkaisésa
 minkáé'náraimo méroyapa'a ímba kuwasarái
 minkáé'nárai Ísumpa'a tésarai

²⁹ óraaka sésarai Maníkón-ááninkoo sínkami-
 kanaa ímba tiyáisa sínkaminiyerai wétene suyasá

³⁰ ewaa'á sáwífa-poima mésa umá wénowasa

³¹ minkáé'nárai tirumpinké-sáwí-
 ámútántómbá Ísuntafesa sésa si'mátuwesaaamo e
 mimpói tirumpimbá si'maraaó suwaná

³² miyán-oro súwasa sáwí-amutantomba
 minkáé'nárai tirumpinkémbá kárúwesa pói-
 tirumpimba koférówasa mimpóisómbá seyaafá'á
 ámémpakemba tuwaantantésa nonkwaaúmpimbá
 kúwáférómba putásowasa

³³ póiya'o tafíkówi awánésa minúwóiyáán-
 úmai naaópa'a wésa póígomo úne Ísumo
 minkáé'náraimo uwátinkone mósimatim-besimati
 uwasá

³⁴ isésa koawánánae sésa kumbá koawánésa
 Ísuntafesa sésa maambáráfá'á ifá siyuwésa
 kóuwo siyáawe.

9

*Ísu aísamaimo pukówimba kawé'ó uwánkarain-
 aai.*

Mááka 2:1-12, Rúku 5:17-26

¹ Suwaná Ísu wení kísau-waasiye nompín-
 táómpimba iyátesa kumbá wení naaópa'a
 marapá'á kúmúwasa

² tuwímbai aísamaimo pukówimba wan-
 daaifímbá marésa taawiya'maésa tésa Ísumpa'a

maánkówana Ísu tuwánéna taawiya'maésamo tun-kwáásímó érai'a kawé'a uwánkainiye-imayaamo umbá Ísu tuwánéna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna kesí waásiyo ení sáwí-imayaa maiyauwáúmne súwasa

³ áamáambo sun-kwáási keáimbá sésa Maníkó weyáá sáwí-imayaa maitiyuwáínífo minkwáásígó Maníkómbá karaánáá'a wéankaiye suwaná

⁴ Ísu miwítí imáyáa tuwánéna nóra séra miyá-sáwí-ímáyáá wéoo.

⁵ Moóráwigo aísamaimo pukáindawintafenamo séna ení sáwí-imayaa maiyauwáúmne sínasamo ésa éraira sí karorá síyó sénááwe. Énifo moóráwigomo aísamaimo pukáindawintafenamo séna íyáfasine eyáárika'a waaó sínasamo ésa éraira sí karorá síyó sésa awánánááwe.

⁶ Kemá waási úranko marapá'ó méraunda waásiti sáwí-imayaa maitiyuwáúnda-fasi'aemba tokáumpo aráátíménda awánánááwe séna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna íyáfasinke ení wandaaímá maimaé ení naaópa'a waaó súwana

⁷ íyáfasinena wení naaópa'a kúwasa

⁸ mérowi Ísumo úmba awánésa táátafesa ésa Maníkón-áwí'a mósá marésa sésa Maníkó minkwáásígómbá fasi'aémbá ámisana póna miyá uráíye sésa táátafesa ésa tiyáamba tóipimba fáákaawe.

Ísu Mátíyumbo áántarain-aai.

Máaka 2:13-17, Rúku 5:27-32

⁹ Suwaná Ísu tuwéna wéna awánómba moóráwigo-awí'a Mátíyu taakisímó máún-

daumpa'a mérowana awánéna séna iyáfasine kesé'a tiyó súwana iyáfasinena wembá arááíwa'maena kúwasa

¹⁰ Ísu wení kísau-waasiye Mátíyuni naaúmpa'a imésa tómbá wénowasa sáwífa'nanka taakisimó máún-kwaasiye sáwí'o un-kwáásiyé mindáúmpá'á imésa nowasá

¹¹ áamáan-kawaa-waasi awánésa Ísuni kísau-waasisafesa tísai esa sésa kentí óraako nóra sénawa taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásísé'a tómbá wénaiyo suwaná

¹² Ísu iséna séna tiyofaan-kwaasi kawé'-úmaimo méraan-kwaasi ímba wétuwa'nai-owo tí'o in-kwáási wétuwa'nai-owe.

¹³ Mindásafe'a arupíse úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tíwae sé'a ímba kunkáumpo sáwí'o úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tíwae sé'a kunkáumne. Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó séna

póimo tufú'maimo agaimáimo símémba kanaán-ifo tirumbó wéuwatinkaamba óraa'-aamoi wéune

siyáimba mindásafe'a imáyáa é'a miyá wéumpo minááígóní áwáuma isé'a miyán-oro Ísu siyáíye.

Tómbó aawentamó on-áái.

Máaka 2:18-22, Rúku 5:33-39

¹⁴ Súwasa Yóni nombó maitínkáíwaini kísau-waasi Ísumpa'a tésa áísai esa sésa keséta áamáan-kawaa-waasiye moórá-mora-kanaa Maníkóntáféta imáyáa éta tómbá ímbo náúnda inai aantemba wésumpo ení kísau-waasi ímba

miyá ombá tómbá úwoi wénaawe. Nóra sésawa miyá wéoo suwaná

15 Ísu séna moóráwigo aaremó maíndawi amááraasomba tanómbó kautimínda miwísé'a méraínasa aamoí ésq mintómbá ímba a'áo sénááfo úwoi nánááwe. Ánaaemba minkwáásígómbá aí'mae kóiyasa minkánáá amááraasomba tirunkó sáwí'a ínasa tómbá a'áo sénááwe Ísu séna wemó ánaaemba tiyuwénamo iyíndasafena mináái siyáíye.

16 Ísu mináái simátimena séna ááéraan-ampantamo afaa'ó wéraisasamo ombá aú-ampanta ímba kárámai wéfaruwowe. Miyámó íyanamo éna aú-ampantago sáwí'a ínana ááéraan-ampantago aú-ampantaraamba ímba íníye.

17 Aú-anda-aran-domba ááéra-sipisipi-asi-anafeumpimba ímba wéfatimaraawe. Miyámó íyanamo éna aú-anda-aran-donko óraa'a éna ááéraan-anafeumba kafaména sáwí'a ínana mindómbá úwoifa'a fatíwiniye. Mindásafesa aú-anda-aran-domba aú-sipisipi-asi-anafeumpimba wéfatimaraawana minándá-árán-dóné misípísípí-ási-anafeune kawel'á úmai wéraiye Ísu siyáíye.

Inaamarúgóe aaregónté-taai.

Máaka 5:22-43, Rúku 8:41-56

18 Ísu mináái wésimatimuwana moóráwigo áamáan-danka'o káráwiyowi téna Ísu óraakon-iye séna aísamaifimba kífaena séna kesiyáámúmba puwínena wéifo tiyé ane'á kota'ótorenana íyáfasinaino súwana

19 Ísu íyáfasinena wení kísau-waasiye miwá-íyáíse'a kumbá

20 moórá-ininkomba áí'a ún-ininko
sísamaifakemba kae'á kumbaimái-aatai
naaeyámba ankówana minínínkó Ísumba
arááiwa'maena wéwena wení unááankwátói
aráíya'a kota'ótorena

21 imáyáa éna séna wení unááankwátói áráíya'a
kota'ótóráánanama sí'a ésinkainiye-imayaa éna
kota'ótorowana

22 Ísu faé'mai awánéna séna kesímánaako áá'a
ímba íno. Kentáfé sé érai'a súwa'nai índawin-
iye sénda póna áí'a é'ánkáiye súwana minkánáa
kawe'á úmai méraiye.

23 Kawe'á úmai mérowana Ísu wéna áamáán-
danka'o káráwiyowini naambó wéronka'a wéna
awánómba túwaandu úmaimo méron-kwaasi
uwiyemba wétufuwesa óraa'-ifi'a wétowana Ísu
tuwánéna

24 séna máápa'a kúmóro. Minárásígó ímba
pukáifo úwoi aúmá wéraiye súwasa Ísun-awíyáái
uwaná

25 Ísu ti'mátuwowasa máápa'a
kúwákárúwowana minárásígó pukópa'a
iyéna ayáánka'a ta'ótorowana minárásígó
íyáfasinowana

26 Ísumo ún-aai wété uráiye.

*Ísu túramba kafíkóndarai kawe'ó
uwátínkarain-aai.*

27 Mináái wété úwana minkákémbá Ísu aampa'á
kúmba kae'nárai túramba kafíkóndarai wembá
arááiwa'maesarai wésarai óraaka sésarai Téfitini

akún-ándáfákéwí ómpo arunkáí uwásinkaaosuyaná

²⁸ maréna naaúmpa'a imérowasarai minkáé'nárai wesé'a iméroyana Ísu tísai ena séna kentáfékai sékai súramba kanaa'á kawé'á uwásinkainiyewa wéseyo Ísu súwasarai óraakoo kanaámpó miyá ínone suyaná

²⁹ kentáfékai miyásáfékai érai'e séyamba póna túramba kawé'á íno súwasarai

³⁰ túramba awánamai kawé'á uyaná Ísu óraaka simátimena séna kemó únda ímba simátímékaiyo súwasarai

³¹ ifátuwesarai wemó úmba mósimatim-besimatimba uyaná wété uráíye.

Ísu amóíkaratan-kwaasi kawé'ó uwánkarain-aai.

³² Minkáé'nárai kuyasá tuwímbai moóráwigomba áí'maesa Ísumpa'a tuwaná wenarumpimbá sáwí-amutamba mérontafena minkwáásígó ímba aai wésuwasa áí'maesa Ísumpa'a máánkówana

³³ Ísu maiyauwówana kóúwana minkwáásígó aai súwasa sáwífa'nanka awánésa táátafesa ésa sésa Ísareri-waasisa éta naaófá'á miyán-kísáú ímba awánaraundasa káfé'warata ímba wéawanaumne sumbánifo

³⁴ amáán-kawaa-waasi sésa sáwí-amutantonti kawáágó fasi'aémbá amísana tokéna póna sáwí-amutamba wémaitiyuwaiye siyáawe.

Ísumo arumbó uwátínkarain-aai.

³⁵ Ísu naaó'-nao'a óraa'-naopa'e kári'-naopa'e wénena amáán-daumpimpa'a iména Maníkó wení

waásimo kawáánin-aai ásé-aai simátíma'maena iyéna fí'o-fi'on-ti'o ún-kwaasi asófatin-karaiye.

³⁶ Ísu miyá wéuwasa sáwífa'nanka'o tóso umbá tuwánéna séna sipisípiya'o ímbo káráwiyaawimo ímbo méraisasamo sipisípimo sáwí'o úmaimo nóntemba miyá owasá ímba túwa'nai úmae wénowasa sáwí'a wéowe séna arumbá uwátinkena

³⁷ waásima Maníkómpá'á tíwae-imayaa éna wení kísau-waasisafena séna kísau'fa'a sáwífa-tomba áfu karáísasa mintómbá fakaráíyan-kwaasi sesimái-waasi méraamba pó'a

³⁸ kísaugoni afowámpá'á inai síyana kísau-waasi ti'maráínasa mintómbá fakaránááwe Ísu siyáíye.

10

Ísu wení waási kísaura'o ti'mákain-aai.

Mááka 3:13-19, 6:7-13, Rúku 6:12-16, 9:1-5

¹ Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi táántowasa tuwaná waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitíyu'mae'a nóro-fasi'aemba tiména fí'o-fi'on-ti'o ún-kwaasi asófatin-kai-fasi'aemba tímakaiye.

² Fasi'aémbá tiména wení kísaura'a ti'maréna séna kesí aantá-waasin-owe súwai túwí'a moóráwigo Sáímoniye séna aú-awí'a Pítaawe simánkena moóráwigo Pítaan-áfáko Énduruni moóráwigo Sépétin-ááninko Yémísini moóráwigo Yémisin-áfáko Yónini moóráwigo

³ Fírípini moóráwigo Pátóromiyuni moóráwigo Tómaasini moóráwigo Mátíyu wemá taakisimó maúwaini moóráwigo Áráfíasin-ááninko Yémísini moóráwigo Tándiyasini

⁴ moóráwigo Sáímoni wemá Rómu-kamani-waasi ti'mátuwanae siyáiwaini moóráwigo Yúndasi-Ísakerioti wemá ánaaemba Ísumba wení namuro-wáásimó aráátímakaiwai miyáumai-waasi Ísuni kísau-waasin-owe.

⁵ Ísu minkwáásí sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi ti'maréna séna kosimátíma'mae nóro. Fí'onkaa-waasiti naaópa'e Sámériyaa-waasiti naaópa'e ímba né'a

⁶ kentí waási Ísareri-waasiti naaópimpa'a nóro. Sipisípiya'o ímbo káráwiyaiwaimo ímbo méraisasamo sipisípimo sáwí'o úmaimo nóntemba Ísareri-waasi miyámó wéomba

⁷ kosimátíme'a sé'a Maníkó wení waásimo kawáánimba wéombaraiye kosimátíma'mae'a nóro.

⁸ Tí'o in-kwáásí asófatinke'a púwón-kwaasi íyáfasintinke'a námombo karáin-kwaasi túma kawe'á uwátinke'a sáwí-amutamba tirumpimbá méraan-kwaasi maitiyúwáanasa kónááwe. Minkísáúgóní fasi'aémbá úwoi timúna'a ímba óntamba méyámbakaafo úwoi kawe'á uwátínkáaro.

⁹ Aampa'ó wíyamba ímba moórá-tantaa'a maimaé koró. Óntamba ímba unáámpimbá fáitumae'a wé'a

¹⁰ tón-únámbá ímba maimaé wé'a tísamai ánáamba ímba maimaé wé'a táúmba ímba

maimaé koró. Moórá-mora unáánkwátói timantentén-úmai kufé'mae'a koró. Túwq'nai íyawí káráwiyonaafó tuwímbai-tantaa'a ímba maíyamba úwoi koró.

¹¹ Maníkón-aaimo simátimiyantafe'a moórá-naopa'o wíyamba kembiwímó naambó timíndawimba saafá é'a mindáúmpá'-aantemba mé'a kentí kísau maimái tai'é'a mindámbá tuwé'a fi'on-daopa'a koró.

¹² Moórá-naumpa'o iyíyamba méraiyan-kwaasisafe'a sé'a kawé'á úmai méraaro síyasa

¹³ kembiwímó káráwiyiyanamo éna Maníkó kawé'á uwátinkainifo ímbo káráwiyiyanamo éna Maníkó kembiwí aantemba kawé'á uwátinkainiye.

¹⁴ Moórá-naopa'o wíyambo naambá ímbo tímésamo kentáái ímbo isáíyanamo éna Maníkó mindáópaken-kwaasi ímba aamoí uwátinkainifo aaraámbare'a aiyowáí'a é'a tísamaifakembaramo uwáéntenkaani'a oro. Mindáúmpará'i mindáópara'iyo tuwé'a koró.

¹⁵ Simátíménda isáaro. Maníkó waási méraawini áwáusafenamo tísai índa-kanaa tinda naaófá'ó Sónómu-naopa'e Kómóraa-naopa'e méraan-kwaasi sáwí'o uráantafena sáwí-meyamba timíníye. Kembiwímó tínaaembo uwátimiyan-kwaasi sáwí-meyamba timíníye. Minkwáásísóntí sáwí-meyanko Sónómu-naopakewiye Kómóraa-naopakewiyeti sáwí-meyankomba íyáákainiye Ísu siyáíye.

Sáwí'o uwátinkaiyan-ai.

16 Ísu mináái simátimena séna simátíménda ísáaro. Sipisípimo wisanamó áwáífiyaase'o in-íyánkómó intenkáámbó on-kwáásífimbá ti'maránaumne. Kawe'-ímáyááwará'-wáásíyáámbá úmai mé'a sáwí'o uwátinkaiyambo é'a ímba anondáá sáwí'a íyamba aáno úmai méraaro.

17 Káráwiyoro. Óraa'-amaan-kisau-waasi kembiwí tí'maesa óraa'-waasifa'a mótinkesa aaifimbá maitinkésa áamáan-daumpa'a mótinkesa túwiyonku'-nésa

18 kentáfé'o fasi'ámaimo méraantafesa ta'óto'mai tí'maesa kámáni-óraa'-waasifa'e kawáánon-kwaasifa'e mótinkesa aaifimbá maitinkáíya'a miwí kesáái simátime'a fí'onkaa-waasisonte kesáái simátimenaawe.

19-20 Aaimó simátínkénka'a nóran-aaiya sénaumno-imayaa ímba óraa'a é'a ímba kentí imáyáafinken-aai sénááfo kentifoní ámútanko íyan-aai úwoi tááka tinkáína'a sénááwe.

21 Tuwímbai tífá'awaawi tí'mai fí'owiya'a tinkáíyasa tínkamiyasa puwónááwe. Tifoísáimo ésa tíráámarimba tí'mai fí'owiya'a tinkáíyasa tínkamiyasa puwónááwe. Iyámpóisombo ésa tinófoima tí'mai fí'owiya'a tinkáíyasa tínkamiyasa puwónááwe.

22 Kentáfé'o fasi'ámaimo méraantafesa tíyamba uwátinkesa miyámó wéomba ímbo ifátuwesamo kentáfésamo fasi'ámaimo méwi Maníkó kawepá'á métinkainiye.

23 Moórá-naopa'o méwasamo sáwí'o uwátínkéwa'o é'a tiyuwé'a tuwaantanté'a fí'on-

daopa'a koró. Simátíménda ísáaro. Ísareri-waasiti naaó'-nao'a simátíma'mae'a wényiana minkísáú ímba tai'áraindara'a kemá waási úranko aneka'á kumónaumne.

²⁴ Ifó'-wáásígó uwáítái'-iwáímbá ímba wéiyaakaiye. Kísau-waasigo wení óraa'-waasi ímba wéiyaakaiye.

²⁵ Ifó'-wáásígó uwáítái'-in-kwáásígómó índantemba íníye. Kísau-waasigo wení óraa'-waasigomo índantemba íníye. Miyáumai kemá óraako únasa símai sáwí'a uwásinkesa sésa sáwí-amutantonti kawáágón-áwí'a Píyésepuri iyémá wésewe. Miyá wésemba pósa kesí waási símai áfááraumai sáwí'a uwátinkanaawe Ísu siyáíye.

²⁶ Ísu simátimena séna mináái imáyáa é'a waási táároi ímba inkaisé'a méraaro. Aúpá'ó wérain-tantaa'a seyaafá'á afora'á paápé ínasa awánánááwe. Kumeupá'á wérain-tantaa'a afora'á paápé ínasa awánánááwe. Mindásafe'a waási táároi ímba inkáísóro.

²⁷ Aúpá'ó simátíménda afora'á simátíméro. Kembiwímó simátíménda-aai sáwífa'-waasimo túwaandu íya'a simátíméro.

²⁸ Tínkamiya'o puwíyan-kwaasi táároi ímba inkáísóro. Miwí kentimambá ímba tínkambai tai'ánááfo Maníkón-áároi aantemba inkáísóro. Wemó éna ónkaifa'a túwara'e timankwará'é tuwáínasa méranaawe.

²⁹ Maarán-áái imáyáan-oro. Kári'a téntémpaaran-dumama kae'-númámá kári'-ontankakemba siyáánkai-toyaaraamba wémeyanofo Maníkó kíyaan-dumama káráwiyea ímbo kanaán-iyemo sínanamo éna ímba puwéna

marapá'á kumínífo

³⁰⁻³¹ sáwífa'-numama Maníkón-aúranka'a ímba óraa-tantaa'an-ifo waási óraa-tantaa'a owaná póna káráwiyena seyaafá-tántáá'á wéawanena kenti'nótáuwara'a wétoraumai wéawanaifo ímba táá'a íno Ísu siyáíye.

Ísun-awí'a aforatáámó senda-áái.

Rúku 12:8-9

³² Ísu mináái simátimena séna seyaafá'-waási túranka'a kentáfésa sésa kesí óraakon-íye síyawisafe'a kesifo wíyómpakewin-aúranka'a sé'a kesí waásin-owe sénaumne.

³³ Énifo waási túranka'a kembá tínaaemba uwásiyawisafe'a kesifo wíyómpakewin-aúranka'a sínaaemba uwátinkanaumne Ísu siyáíye.

³⁴ Ísu mináái simátimena séna kentáfé'a maarán-ímáyáá ímba oro. Waási seyaafá'á aáno úmai méraantafena marapá'á kunkáíye. Ímbanifo marapá'ó kunkáunda maarán-íye. Waási tuwínkaa'-ésa tuwímbai kesáái isáíyasa tuwímbai aaisambá sénááwe.

³⁵ Káfé'wara aáno'wara'a kesááisafesa maará ónááwe. Afowá moórá-imayaa ínana ááninko fí'on-imayaa íníye. Anówa moórá-imayaa ínana ayáámúnko fí'on-imayaa íníye. Anááfúkowe fí'o-fí'on-imayaa óyááye.

³⁶ Moóráwigo wenamáárawi wení namuro-waásiyáámbá úmai ónááwe. Kesááisafesa miyáumai miwítí imáyáa tuwínkaa'a ónááwe Ísu siyáíye.

³⁷ Ísu mináái simátimena séna kesí waási-i'a ónae síyawí aifa'á tinófoíye táánine tiyáámúne

tirumbá timésa ánaaemba kembá tirumbá símémba uwófi'an-owe.

³⁸ Kemó púwónda-aaraa-taimo súwaata'mae'o kondantembá kesí waási-i'a íyawí umbai-tántáá'á timíyasa minúmbái-tántáá'á ímba maimaésa kembó sirááíwaiyamba uwófi'a ónááwe.

³⁹ Tirááímo táínda-i'o ésa ímba kawel'á úmai méranaafo kentáfésa imáyáa ésamo tirááímo táínda-tantaa'a tuwésa puwésa aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónááwe Ísu siyáíye.

⁴⁰ Ísu minááí simátimena séna ti'maráandawí kentáái isáíyawí kesááíwara'a isánááwe. Kesáái isáíyawí si'mákaiwain-aaiwara'a isánááwe.

⁴¹ Maníkón-aai simátimindawí tuwímbaífa'a wínasa sésa Maníkón-aai wésimatimendawí ónda pó'a enáái isánaumne síyawí wésimatimiwaimba Maníkó kawel'-mékámbá aména wéisaiyawíwara'a miyám-békámbá timíníye. Arupíse úmai méraiwei tuwímbaífa'a wínasa sésa arupíse úmai méraandawí ónda pó'a enáái isánaumne síyawí arupíse úmai méraínda-waasigomba Maníkó kawel'-mékámbá aména wéisaiyawíwara'a miyám-békámbá timíníye.

⁴² Kesí waási awánésa sésa úwoisan-kwaasi ímbánifo Ísuni waási-i'a uráamba pó'a áwa'nai ónae sésa kári-tantaa'a nombá amíyana Maníkó kawel'-mékámbá timíníye Ísu siyáíye.

11

*Yóni nombó maitínkáíwain-aai.
Rúku 7:18-35*

¹ Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi mináyáátáá'-áái simátimena mimbáráfá'á tuwéna fi'o-fi'on-daopa'a wenáái kouwáítái'-úmae wénena wenáái simátímakaiye.

² Simátimuwana Yóni ándá-naumpa'a méronka'a Maníkómó íyáfasinankaiwai Káráísiti ún-aai iséna wení kísau-waasi ti'marówasarai Ísumpa'a tésarai

³ áísai esarai sésa kumínonemo siyáawiya'o. Fí'owawa ónómpo kumíndawinta amu'maránaumne suyaná

⁴ Ísu séna tauwerékai isááyane awánaáyane Yónimba kosimámekai sékai

⁵ túrambo kafíkaiwai túramba awánaawana táá'o káunkaiwai táá'a ísááwana tísamaimo pukáiwai kawe'-úmai tín-taawaná námombo kaiwái kawe'á uwátinkena pukáan-kwaasi íyáfasintinkena úwoi-waasi ásé-aai simátimena séna

⁶ kentáféna ímba kae'-ímáyáá íyawí tirunkó kawe'á wéiye siyé Yónimba kosimámékaiyo Ísu súwasarai kurááye.

⁷ Yónini kísau-waasiyai tauwerésarai kuyaná Ísu Yónin-aai seyaafá'-wáásí simátimena séna Yóni máásai-marafa'a méraisa'a koawáné'a nóran-imayaawa wéera koawánaraao. Fiyúndá toréna umó móma'mema'o intenkáán-kwáásí Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Yóni ímba miyán-kwáásín-ifo fasi'aén-kwáásín-iye.

⁸ Nóran-imayaawa wéera koawánaraao. Kawe'-únánkwátói úmakain-kwaasi Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ímbanifo miyán-kwáásí kawe'-únánkwátóiwara'-waasi óraa'-waasiti naaúmpa'a

méraawe.

⁹ Nóran-imayaawa wéera koawánaraao. Maníkón-aaimo siwái Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ewé Maníkón-aaimo siwáín-ye. Érai'a simátíme sune. Wemá Maníkón-aaimo siyáawai íyáákaraiye.

¹⁰ Maníkón-aai aúfáífimba Yónin-aai símai agaimaréna séna

Maníkó séna isaaó. Moóráwigomba ai'maráanana kesáái maimaéna ení aifa'á wéna ení aambá wiyíníye siyáíye gaimaréna siyáimba Yónintafena siyáíye.

¹¹ Simátíménda ísáaro. Yóni nombó maitínkáíwaini kisaugo seyaafá'-wáásítí kisaugomba íyáákaisana Maníkó kawé'a uwánkaraifo Maníkó wení waásiya'o kawáánin-kwaasi óraa'-waasiye úwoi-waasiye óraa-kawé'a uwátinkainiye.

¹² Yóni nombó maitínkáíwai Maníkón-aai simátimindasafena ómbakainkemba káfé'wara'a tuwímbai Maníkó kawáánipa'a iyófo sésa aambá faiyónae sésa óraa-kisau máéwasa tuwímbai aamoí ésa Maníkó kenká'á kawáánínkwae wésewe.

¹³ Naaófá'á Maníkón-aai simátímakowiye Mósesewe Maníkó wení waásimo kawáánínda paápé íníye-aai suwaná ánaaemba Yóni paápé uráíye.

¹⁴ Naaófá'á Íráiyaa maé'léíwai aneka'á paápé íníye-aai suwa'á minááímó siyáan-aaisafe'a érai'e sewa'á kemá sé'a Íráiyaantafesamo siyáamba Yónintafesa siyáawe wésunda minááisáfé'a érai'e seró.

15 Ísáán-kwaasi ísámai kawé'án-oro Ísu siyáíye.

16 Ísu mináái simátimena moórá-aaiwara'a simátimena séna káfé'o méraan-kwaasi nóran-kwaasiyaanewa sénaumno. Miyán-kwáásiyáámbán-owe. Iyámpóísomba naaópa'a marupímbá mésa ááféma wétesa moórá-aempa'o méraan-iyampoi táántesa sésa tiyé'a imá seró.

17 Moórá-isa súna'a ímba táásái uráawe. Tirumbó in-ísá súna'a ímba ifi'á taráawe siyáawe. Énifo miníyámpóímó uráantemba maaméraan-kwaasi miyá wéowe.

18 Yóni nombá maitínkáíwai ména ándá-aran-domba ímba wénena Maníkóntáféna imáyáa éna tónkwará'á ímba wénaisasa wentáfésa sésa sáwí-amutamba arumpimbó méraiwin-iyé wésewe.

19 Kemá waási úranko mé'a ándá-aran-donkwara tónkwará'á náúnasa kentáfésa sésa ándá-aran-done tónté'o naiwái póna taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásítí waásiniye wésewe. Énifo Maníkó simátímakaintembo owí sésa Maníkó kawé'-ímáyááwáráwín-iyé wésewe Ísu siyáíye.

Ímba aaimó ísaraan-aai.

Rúku 10:13-15

20 Moórá-mora-kanáa Ísu naaó'-nao'a kawekísáú ímbo awánaraan-kisau wémauwasa awánésa sáwí-awauma ímba tuwésa Maníkómpá'ó ímbo tuntáféna Ísu óraaka séna

21 kembiwí Kórasi-naopaken-kwaasiye Pétésáíta-naopaken-kwaasiye sáwí-meyamba

kentópa'a tíníye. Naaófá'ó Táyaa-naopaken-kwaasiye Sáindóni-naopaken-kwaasiye Maníkón-aaimo ímbo ísaraawifimbo kawe-kísáú ímbo awánaraan-kisaumo maéwándamo awánarekaa miwítí sáwí-awauma tukáawisino. Sáwí-awaumo tuwésamo úwoi-unankwatoimo úmaesamo kanamó a'makáankakaa Maníkó tuwánaraisino.

²² Mindásafe'o simátíménda ísáaro. Maarán-ímáyáá wée'a Maníkó waási méraawini áwáusafena tísai índa-kanaamo tinda Maníkó Táyaa-naopaken-kwaasiye Sáindóni-naopaken-kwaasiye sáwí-meyamba óraa'a timíníye-imayaa wéowe. Énifo kentí sáwí-meyanko minkáé'-náópakewiti sáwí-meyankomba íyáákamai-sawi-meyamba timíníye.

²³ Kápaneamu-naopaken-kwaasisono. Kentúwí'a mósá maré'a sé'a wíyómpa'a iyónaumne sembánifo púwón-aempa'a kónááwe. Naaófá'á Són dómu-naopaken-kwaasifimbo kawe-kísáú ímbo awánaraan-kisaumo maéwándamo awánarekaa miwítí sáwí-awauma túwówana póna Maníkó mindáo'a ímba tai'ásuwowana káfé'a úwoi wéraisino.

²⁴ Mindásafe'o simátíménda ísáaro. Maarán-ímáyáán-oro. Maníkó waási méraawini áwáusafena tísai índa-kanaamo tinda Maníkó Són dómu-naopaken-kwaasi sáwí-meyamba óraa'a timíníye-imayaa wéowe. Énifo kentí sáwí-meyanko Són dómu-naopakewiti sáwí-meyankomba íyáákamai-sawi-meyamba timíníye Ísu siyáíye.

Kempá'á terómó siyáin-aaí.

Rúku 10:21-22

²⁵ Minkánáá Ísu Maníkóntáféna séna kesifóo wíyómpa'wara marará'wará'ó káráwiyaandawi

óne. Seyaafá-tántáá'á isáúmne sen-kwáásí ímba simátíme úwoi-waasi simátíme

²⁶ miyámó íyantafena ánkáísa'a pó'a enáwí'a mósá maráúmne Ísu Maníkóntáféna siyáíye.

²⁷ Ísu mináái simámena séna kesifo seyaafá-tántááká'á káráwiyuwo séna símakaiye. Seyaafá'nánká kesí áwáuma ímba suwánaraafo kemá kesifoní áwáugo únana póna kesí áwáuma suwánaraiye. Seyaafá'nánká kesifoní áwáuma ímba awánaraafo kesifombá pó'a keyáá wení áwáuma awánaraumne. Kesifoní áwáuma simátímenae únda-waasi kanaa'á kesifoní áwáuma wéawanaawe.

²⁸ Kentí kísau umbai-kísáú wémaewana kentópa'a umbai-tántáá'á wéráiwai kesópa'a tíya'a kentí imáyáa aúí'a uwátínkáana'a faru úmai méranaawe.

²⁹ Kemá kesúma ímba maimaé iyé'a farumó uwátinkaundawi úna'a pó'a kesí aambá kawé'-úmai awáné'a kesáái taawiyafiya'a kentí imáyáa aúí'a uwátínkáana'a faru úmai méranaawe.

³⁰ Kesááimo taawiyafiyamba ímba umbái táinana tíménda-kísau kawé-kísáún-íye Ísu siyáíye.

12

Ísu sambaatísáfénamo siyáín-aaí.

Mááka 2:23-28, Rúku 6:1-5

¹ Minkánááfímbá Yúndaa-waasimo saagaan-kánáárá'á Ísuwe wení kísau-waasiye kisaufa'a wíti-ton-kisaufa'a wéguwana wení kísau-waasi

táái tówasa wíti-aramba kútúmai ásimá pítuwesa nowasá

² áamáán-kawaa-waasi tuwánésa Ísuntafesa sésa tuwánaao. Saagaan-kánáá aambá fáí'makaawasa miyá wéowe suwaná

³ Ísu séna naaófá'ó Téfítimo uráimba aúfáífimbo agaimakáin-aigoni áwáu ímba ísaraawe. Téfítiye wení waásiye táái tówana

⁴ Téfíti Maníkóní áamáán-daumpa'a iyéna Maníkón-aúranka'o makón-tomba imaiyéna wénena wení waási timúwasa naráawe. Mintómbá úwoi-waasi ímbo né'ómbanifo áamáán-kisau-waasi aantembo né'ómbaniye. Téfíti mintómbá imaiyéna timúwasa nonká'á Maníkó ímbo aaisambá siyáimbanifo kesí waási miyá owa'á aaisambá ímbo seraámbá wésewe.

⁵ Naaófá'á Mósesé simátímakain-aai aúfáífinkemba awánaraawe. Maníkóntáfésamo ísámaimo póimo tufú'maimo agáén-kwaasi óraa'-amaan-daumpa'a kísau wémaesa saagaan-kánááwará'á kísau máéwasa miyámó ontáfésa ímba aai simátinkesa sésa sáwí'a wéowe ímba wésewe.

⁶ Simátíme'a súne. Kempímbá wémaunda-kisaugo óraa'-amaan-daumpa'o wémaen-kisau gomba íyáákaraifo saagaan-kánáá áamáán-kisau-waasi kísau máéntafe'o ímba sáwí'a owémó senkákémbá kesí kísau-waasisafe'a sáwí'a wéowe ímba seró.

⁷ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó séna

póimo tufú'maimo agaimáimo símémba kanaán-ifo tirumbó wéuwatinkaamba óraa'-aamoi wéune

siyáimba minááígóní áwáumo isé'o arááíwaekaa ímbo sáwí'o uráan-kwaasi aaifimbá ímba maitínkááwaisino.

⁸ Wíyómpakemba waási úranko pó'a saagaan-kánáará'ó káráwiyaundawi úmpo saagaan-kánáará'ó waásimo kísau máémba kendén-iye Ísu siyáíye.

Ayáámbo kemporaráin-kwaasigon-aai.

Máaka 3:1-6, Rúku 6:6-11

⁹ Ísu mifá'á tuwéna áamáán-daumpa'o iyúwana

¹⁰ moóráwigo ayáámbo kemporarón-kwaasi mérowasa aaifimbá maenkánae sésa Ísumba áísai esa sésa saagaan-kánáá kísau aambá fáí'makaan-kanaa póna áí'o in-kwáási asófankai-kísau maínda áamáamba taraisíni ina taraisíníyo suwaná

¹¹ Ísu tísai ena séna kempínkémbá kenti sipisípi-poraa'o saagaan-kánáará'ó maipímbo kúwáfekaina'o é'a ááéma mósá farántuwanaao. Ewé é'a miyá íyamba

¹² waásigo sipisípi-poigomba íyáákaraimba póna saagaan-kánáá áí'o índa-waasi asófankaiyamba kawé'á éna áamáamba ímba taraisíníye simátimena

¹³ ayáámbo kemporarón-kwaasigontafena séna enayáamba fárútuwaaao súwana ayáamba fárútuwowana kawé'á uwánkowana fí'on-ayaankaamba úwasa

¹⁴ áamáán-kawaa-waasi áamáán-daumpakemba kumésa Ísumba tufuwíyanamo puwínda-aai siyáawe.

Ísu Maníkóní kísau-waasigon-aai.

15 Tufuwíyanamo puwínda-aaimo sumbá Ísu iséna mimbárafá'á tuwówasa sáwífa'nanka wembá arááíwáúwana tí'o ún-kwaasi seyaafá'á asófatinkena

16 óraaka séna kemó uwátinkaunda-aai ímba simátíméro siyáíye.

17 Miyámó úmba naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya siyónka'a póna Ísu miyá uráíye. Áísáya agaimaréna séna Maníkó séna

18 wembá iyáfasinankaraunana kesí kísau-waasi isa'á wen-ímáyáá wée'a aamoí wéuwanke'a aaí senaná kesí ámútanko wesé'a mérainana fi'o-fi'on-kwaasi seyaafá'nánká kesí arupíse-aaí simátimena

19 ímba aaisambá tiyéna ímba óraaka séna naaópa'a wénena ímba óraaka séna

20 Maníkémpá'ó ímbo fasi'ámaimo méraan-kwaasi ímba tiyuwéna kawé'á uwátinkainiye. Miyá úmae iyéna kísau maimaé iyéna ímba ifátuwanana kesí arupíse-aaigo iyáákena wérainasa

21 fi'onkaa-waasi wenáwí'a isésa sésa érai'a súwa'nai índawin-íye sénááwe

Maníkó siyáíye siyónka'a póna Ísu miyá uráíye.

Ísunte Píyésepurinte-taai.

Máaka 3:20-30, Rúku 11:14-23, 12:10, Rúku 6:43-45

22 Moóráwigomba wenarumpimbá sáwí-amutamba mérowana póna minkwáásígó ímba aaí wésuwana aúramba kafikówasa áí'maesa Ísumpa'a máánkówana Ísu maisuwéna minkwáásígómbá kawé'á uwánkowana wemá aaí súwana aúramba awánówasa

23 sáwífa'nanka táátafesa ésa sésa miwá Téfitin-andafakemba paápé ínáyemo siyáawiyá'i fi'owawa'iyo suwasá

24 áamáan-kawaa-waasi mináái isésa karo'á sésa ímbanifo sáwí-amutantonti kawáágón-áwí'a Píyésepuri fasi'aémbá ámisana tokéna póna sáwí-amutamba wémaitiyuwaiye siyáawe.

25 Suwaná Ísu miwímó un-ímáyáá iséna simátimena séna moórá-andamo tiyésamo ésa tuwínkaa'-urésa mésa ímba fasi'ámai méranaawe. Moórá-naopara'i moórá-akuna'i aaimó tuwintáán-akumba pósa tuwínkaa'-urésa ímba fasi'ámai méranaawe.

26 Waántáwankoni waásimo tiyésamo tuwínkaa'o ésamo ésa ímba fasi'ámai méranaawe. Kentáfé'o sembá Píyésepuri fasi'aémbá ámisana tokéna póna sáwí-amutamba wémaitiyuwaiyemo sembá

27 énifo Píyésepurini fasi'aénká'ó sáwí-amutambo wémaitiyuwaundarakaa kentí waásiwara'a Píyésepurini fasi'aénká'á sáwí-amutamba maitiyúwáísino. Miyán-ááímó síyasamo ésa kentí waási karo'á sewé sénááwe.

28 Énifo kemá Maníkóní ámutankoni fasi'aénká'á sáwí-amutambo maitiyuwáúndasafena Maníkóní fasi'aémbá kempímbá paápé isa'á wéawanaawe.

29 Moórá-aai imáyáan-oro. Moóráwigo moórá-nankoni afowámó fasi'aéwímó mérainanamo éna mindáúmpákén-úmémbo maíndasafenamo éna ímba úwoi íyáferainifo miwá mindánkóní

afowámbá ándá kárá'umankenamo éna kanaa'á íyáfekena wení moparáwímbá umémbá máíníye.

³⁰ Kembá ímba súwa'nai esa kesí namuro-wáásiyáámbán-owe. Ímba súwa'nai esa waási túwaandu úmai símémba moórá-mora uwáguraawe.

³¹ Mindásafe'o simátíménda ísáaro. Waási sáwí-kisau wémaesa símai sáwí'o uwátínkáámba mindá Maníkó maitiyuwáínifo Manikóní ámútankontafesa símai sáwí'o uwánkaiyamba mindá Maníkó ímba maitiyuwáíníye.

³² Kembá waási úrankomba símai sáwí'o uwásinkaiyamba mindá Maníkó maitiyuwáínifo Ufaen-ámútánkóntáfesa símai sáwí'o uwánkaiyamba mindá Maníkó ímba maitiyuwéna káfé'wara ánaaenkwará'a ímba maitiyuwáíníye.

³³ Kawe-táígó kawel'-árámbá íyáísana sáwí-taigo sáwí-aramba wéiyaifo taaéramba awánésa kawe-táígón-aramban-íye. Sáwí-taigon-aramban-íye wésewe.

³⁴ Iyánkó póígon-araa'an-owe. Sáwí'-aantembo on-kwáási mé'a pó'a ímba kanaa'á kawel'-áái wésewe. Tirumpimbá wérain-imayaasamba wésewe.

³⁵ Kawel'-wáási kawel'-ímáyááfinkémbá kawel'-kísáú máéwasa sáwí-waasi sáwí-imayaafinkemba sáwí-kisau wémaefo sáwí-waasi é'a sáwí-aai wésewe.

³⁶ Simátíménda ísáaro. Maníkó waásimo méraawini áwáusafena tísai índa-kanaa tínda úwoi-aaimo fí'o-fi'on-aaimo siyáantafena tísai íníye.

37 Kawe'-ááímó siyáan-kwaasisafenamo éna arupíse-waasin-owe Maníkó sēna sáwí-aaimo siyáan-kwaasisafenamo éna sáwí-waasin-owe síníye Ísu siyáíye.

*Ímbo awánáúnda-kisau mauwómó siyáan-aai.
Mááka 8:12, Rúku 11:29-32*

38 Súwasa tuwímbai áamáan-kawaa-waasiye áamáamba sun-kwáásíyé Ísumo sáwí-aaimo sínda isánae sésa óraakoo éraira Maníkómpákéná kunkáanai ímbo awánáúnda-kisau máinata awánaano suwaná

39 Ísu sēna káfé'o méraan-kwaasi sáwí-waasi é'a Maníkóntáfé'a ímba imáyáa é'a kentáfé'a wése'a Maníkómó ai'mákainamo e ímba awánáúnda-kisau máinata awánaanomo sembá naaófá'a Maníkó Yónaambo uráintemba kembá miyá inífo mináái imáyáan-oro.

40 Naaófá'ó óraa'-mofaako Yónaambo nawíkowanamo kaumbo-kánáámó arumpimbó méraintemba kemá waási úranko kaumbo-kánáá maipímbá ménaumne.

41 Yónaa kaumbo-kánáá óraa'-mofaako arumpimbá mérowana mín-kwituwówana minkákémbá Nínéfa-naopa'a Maníkón-aai kosimátimuwasa isésa sáwí-awauma tuwésa Maníkón-aai ísaraawe. Káfé'a Yónaambo iyáákaraundawi mérauna'a kesáái ímba wéisaamba póna ánaaemba Maníkó waásimo méraawini áwáusafenamo tísai índa-kanaamo tinda Nínéfa-naopaken-kwaasi kembiwí aafimbá maitinkésa sésa Yónaan-aai iséta sáwí-awauma tukáundasaanifo Yónaamba iyáákaraiwai kentí

naaópa'a mérowa'a wenáái ímba isé'a sáwí-awauma ímba tukáawe Nínéfa-naopaken-kwaasi sénááwe.

⁴² Naaófá'á kentiwá'nára'a káráwiyowin-awi'a Soromoní kawé'-ímáyááfínkémbá aái wésimatimuwana moórá-ininko némpaken-kawaa-ininko Soromonin-áái kóisánae séna wéména kuráíye. Káfé'a kemá Soromonimbá íyáákaraundawi mérauna'a kesáái ímba isáámba póna ánaaemba Maníkó waásimo méraawini áwáusafenamo tísai índa-kanaamo tínda minínínkó kembiwí aaiímbá maitínkéna séna kemá némpakemba Soromonin-áái táisaraumpo Soromonimbó íyáákaraiwai kempá'á mérowa'a wenáái ísómbe ímba ísámai kawé'á uráawe síníye Ísu siyáíye.

*Sáwí-amutanko kouwékáin-aaí.
Rúku 11:24-26*

⁴³ Ísu mináái simátiména séna waási arumpínkémbá sáwí-amutanko auwéna máásai-marafa'a nombá ímbo wéraipa'a kowénéna séna nááfara ménaumno séna saafá uwááena

⁴⁴ séna tauweré'a kesí naambá waásigon-arumpimba pó'a koménaumne simásuwéna téna taawánaimba mindánkómbá kankambá wiyú'mai kawé'á uwásukaisana taawánéna

⁴⁵ tauweréna afakaeté-sáwi-amutamba miwítí sáwí-kisau óraa'a uráawi tí'maéna minkwáásígón-arumpimba taméraawana moórá-sáwi-amutanko arumpimbá méraisana minkwáásígó sáwí'a úmai méraisasa ánaaemba sáwífa-sáwi-amutamba méraawana wemá óraa-sáwi'a úmai méraiye. Miyáumai káfé'o méraan-

kwaasi sáwí-kisau wémaesa óraa-sawi'a úmaesa iyónááwe Ísu siyáíye.

Ísun-anówawe áfárawaisai-taai.

Mááka 3:31-35, Rúku 8:19-21

⁴⁶ Ísu wésimatimuwasa Ísun-anówawe Ísun-áfárawaisaiye tésa aaimó simámiyantafesa máápa'a tamérowana

⁴⁷ moóráwigo Ísuntafena séna enanówe enáfárawaisaiye aaí simámenaesa máápa'a taméraawe súwana

⁴⁸ Ísu séna kesinó nááwa'íyo. Kesífárawaisai nááwiya'o séna

⁴⁹ ayáántamba wení kísau-waasi aráátimena séna kesinó kesífárawaawi méraawe.

⁵⁰ Kesifo wíyómpakewi siyáintemba wéowi kesinówe kesúnafaraawinen-owe Ísu siyáíye.

13

Moóráwigo ánáuntumbo tu'makáin-aaí.

Mááka 4:1-20, Rúku 8:4-15

¹ Minkánáá Ísu naaúmpa'a tuwéna Káriri-nonkwaakunkoni áwáífa'a koména aaimó simátimindasafena kúwasa

² sáwífa'nanka tóso ésa ewaa'á tamérontafena nompín-táómpimba iyátena imérowasa minkwáásísómbá nonkwaaúnkóní áwáífa'a mérowana fí'o-fi'on-aaí waé'mai simátímakaiye.

³ Moórá-aaí simátimena séna moóráwigo ánáuntumba maimaéna kisaufa'a wéwena

⁴ mátu'maraisana tuwímbai-anauntumba aampa'á kuwéraisana numagó fáí'nasukaiye.

5 Tuwímbai-anauntumba óntankwara'-marafimba kuwéna paáká'-márafímbá póna minúwóiyáán-úmai óraa'a isaná

6 aa'á kaisaná amímá yáátááka'a ímba kunkéna aáénkaguraiye.

7 Tuwímbai-anauntumba karaampa'á kuwéna kárúraisana karaan-tantáákó fandundupásukaiye.

8 Tuwímbai-anauntumba kawe'-márafímbá kuwéna karuwéna óraa'a éna arambá imái sáwífa'-aramba iyéna tuwímbai iyáákarain-aramba iyáisana tuwímbai imaimái-aramba iyáiyé.

9 Ísáán-kwaasi ísámai kawé'án-oro Ísu siyáiyé.

10 Ísu súwasa wení kísau-waasi wempá'á tésa taáisai esa sésa wésimatimenda nóra séwa waé'mai-aai wésimatimeno suwaná

11 Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aagoni áwáumo simátimunda Maníkó kembiwí imáyáa tímísa'a wéisaafó miwí imáyáa ímba tímakaisasa wéisaantafe'a waé'mai-aai wésimatimune.

12 Maníkón-aaimo ísámaimo kawé'ó iyawi Maníkó túwa'nai ínasa moórá-aaiwara'a isésa miyámó wéiyanamo éna Maníkó túwa'nai ínasa seyaafá'-ááiwará'á isánaáwe. Maníkón-aaimo ímbo ísámaimo kawé'ó ésa karo'á sésa kawé'-úmai wéisaumne siyawi tirumpinkémbá mináái maimainana ímba wérainiye.

13 Ísáámbanifo ímba ísámai kawé'á wéowe. Awánaambanifo ímba awánamai kawé'á wéowe. Miyámó ontáfé'a simátimunda waé'mai-aai wésimatimune.

14 Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya siyáimba miwí miyá wéowe. Áísáya séna

ísáámbanifo ímba ísámai kawel'á wéowe.
Awánaambanifo ímba awánamai kawel'á wéowe.

15 Miwítí imáyáago umbaí wétaisana táako aaimó isáísáféna awesaraí isaná túranko awánaisafena awesaraí ifo ímbo miyámó ésamo ésa táá'o isésamo túrambo awánésamo kesááimo isésamo miwítí sáwí-imayaamo tuwésamo kempá'ó tenkaka sáwí-imayaa maitiyuwé'a kawel'á uwátinkausino

Maníkó siyáíye Áísáya agaimaréna siyáimba Ísu siyáíye.

16 Ísu mináái simátimena séna simátime'a sune. Kembiwí kawel'-úmaimo awánaamba Maníkó kawel'á wéuwatinkaiye. Kawel'ó úmaimo isáámba Maníkó kawel'á wéuwatinkaiye.

17 Simátíménda ísáaro. Naaófá'á Maníkón-aai simátímakowiye arupíse úmai mérowiye sáwífa'-waasi kembiwímó wéunda-kisau awánaanten-úmai awánánae sésa umbá ímba awánaraawe. Miwí kembiwímó wéisaanten-úmai isánae sésa umbá ímba ísaraawe Ísu siyáíye.

18 Ísu wení kísau-waasisafena simátimena séna moóráwigo ánáuntumba tu'makáin-aigoni áwáuma súnna ísáaro.

19 Maníkó wení waásimo kawáánin-aai isésa ímba ísámai kawel'á owaná waántáwanko téna tirumpinkémba tamaimái úwoifa'a wétiyuwaiye. Minkwáási aampa'ó kuwérain-anauntunkaamba wéowe.

20 Ánáuntumbo óntankwara'-marafimbo kúmimba maarán-áwáún-iyé. Maníkón-aai isésa aamoí ombánifo

21 ímba tirumpimbá ta'óto'mai kawe'á owasá Maníkón-aaisafesa umbaí tátínkáintafesa Maníkón-aai ifátukaawe.

22 Ánáuntumbo karaampimbó kúmimba maarán-áwáún-iyé. Maníkón-aai isáámbanifo marapá'-úmbaí-tántáátáfésa imáyáa úmae nésa ónta-imayaa úmae wénesa miyán-imáyáágó Maníkón-aai faráátasuweisasa ímba Maníkóní kísau wémaewe.

23 Ánáuntumbo kawe'-máráfimbó kúmimba maarán-áwáún-iyé. Maníkón-aai isésa tirumpimbá ta'óto'mai kawe'á ésa fasi'ámai mésa Maníkóní kísau maésa wétuwa'nai-owasa tuwímbai iyáákamai-kísau maésa wétuwa'nai-owe Ísu siyáíye.

Sáwí-anauntumbo u'makáin-aai.

24 Ísu mináái simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ááín-iyé. Moóráwigo wení kísau'fa'a kawe'-ánáúntumbá áwí'a wíti u'makáísana

25 moórá-no'waamba ánaoraawara'a tún-kwaiguráawana namuro-wáásígó téna arambó ímbo iyáí-witiyaan-anauntumba sáwí-anauntumba afufumpimpá'á tu'makáísana

26 wíti óraa'a éna arambá iyáísana wítiyaan-damaiwara'a óraa'a isasá

27 kísau-waasi awánésa kisaugoni afowámpá'á tésa sésa kawe'-ánáúntumbá tu'makáandafimba witiyaan-damai nááfakena mimpimbá wéraiyo se-waná

²⁸ séna namuro-wáásígó mátu'makaiye sisasá áísai esa sésa káúsuwanaumne sewaná

²⁹ séna ímbanifo wíti káúsuwaafainifo ifátúwéwana

³⁰ wérainana ánaaemba wíti aumbákáína'a tómbó fakaráiyawisafe'a senasá misáwí-wítíyáán-dámái káúmai asááúmai iyamá wégaindafa'a tuwésa wíti úramba fáká'mai kesí

tón-dáúmpá'á maránaáwe Ísu siyáíye.

Taaérankon-aaí.

Mááka 4:30-34, Rúku 13:18-21

³¹⁻³² Ísu maarán-ááiwará'á simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí maarán-íye. Moórá kári-taerankon-awí'a másítáti mintáígón-aramba ímbo ane'ó awánaraan-taeramba kisaufa'a u'makáawana óraa'a éna amaimá mófarena wété uráisana numagó mimpímpá'á ánáamba úmarena wémáíye Ísu siyáíye.

³³ Ísu maarán-ááiwará'á simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí maarán-ááín-íye. Moórá-ininko péréti-tomba agaénae séna kanaráán-tántáákón-awí'a páráwaa'a maéna intoráínda-tantaa'a kári-tantaa'a káúmaraisana wéna intoréna óraa'a wéíye

Ísu siyáíye.

³⁴ Ísu waásisomba aaí simátimenae sénamo úmba ímba afora'á siyáífo waé'mai-aaí aantemba simátímakaiye.

³⁵ Naaófá'á Maníkón-aaímo simátímakowi siyónka'a póna Ísu miyá uráíye.

Wemá agaimaréna séna

simátíménda waé'mai-aaí simátimenaumne.
 Maníkó maramá úmaronka'a aúpá'ó
 wéron-kisaugon-aaí ímbo ísaraan-aaí
 simátimenaumne siyáíye
 agaimaréna siyáimba Ísuntafena siyáíye.

Sáwí-anauntumbo u'makáin-aaigoni áwáu-aaí.

³⁶ Ísu mináái simátimena tiyuwéna naaúmpa'a
 iyúwasa wení kísau-waasi wempá'á tésa sésa
 namuro-wáásígómó moóráwigoni kísau'fá'ó sáwí-
 anauntumbo tu'maráiwaini áwáuma simásiimiyó
 suwaná

³⁷ Ísu séna kawé'-ánáúntúmbó tu'makáiwaini
 áwáuma kemá waási úranko úne.

³⁸ Kisaugoni áwáuma maramán-iyé. Kawé'-
 ánáúntúnkóní áwáuma Maníkó wení waásimo
 kawáánin-kwaasin-owe. Sáwí-anauntunkoni
 áwáuma waántáwankoni waásin-owe.

³⁹ Namuro-wáásígó sáwí-anauntumba
 tu'makáiwaini áwáuma waántáwankon-iyé.
 Tómbó fakaráíyan-kanaagoni áwáuma maramó
 tai'áínda-kanaan-iyé. Tómbó fakaráíyawaini
 áwáuma Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewin-
 owe.

⁴⁰ Náamáimo to'máímo iyafímbó
 agaisuwáíyantemba ánaaen- kanaamo tinda miyá
 ónááwe.

⁴¹ Waási úranko kumpaápe uráundawi kesí
 kísau-waasi wíyómpakemba ti'maráanasa kesí
 waásifinkemba sáwí-waasiye fí'owimo sáwí-
 imayaamo timíyasamo sáwí-ambo wéaraaiwaiwiye
 kuntí'mai

⁴² iyamó wégaipa'a tiyuwáiyasa mésa ifi'á tésa
 túwááyaamba umpufuwésa méraiyaasa

⁴³ arupísemo úmaimo méraawi Maníkó kentifo kawáánipa'a mésa aa'ó wégaintemba miyá ónááwe. Ísáán-kwaasi ísámai kawe'án-oro Ísu siyáíye.

Maníkó waásimo kawáánin-aaí.

⁴⁴ Ísu maarán-ááíwará'á simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí maarán-ááín-íye. Fí'onka'ma'mai-ontamba marafimbá utámarena pukáisana moóráwigo téna taawánéna aamoí éna káátamarena mimbáráamá méyámbá índasafena wení óntama maimái tímatuwena óntamba maiyéna mimbáráamá koméyánéna mifí'ónká'má'mái-óntámbá kofasímbai maiyáíye.

⁴⁵ Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí maarán-ááín-íye. Moóráwigo akaaroróma méyáambarindasafena naaó'-nao'a wénena

⁴⁶ awánáinda moóráwigo fí'onka'ma'mai-akaaroroma makáinana awánéna wení óntama maiyéna wétimena óntamba maiyéna mifí'ónká'má'mái-ákáárórómá koméyánúmai wémaiye.

⁴⁷ Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí maarán-ááín-íye. Mare'mare'-únánkáámbá moóráwigo nompímbá túwáísana fí'o-fi'om-bofaa'a

⁴⁸ minúnámpímbá ówitawisana fasínáíndasafena úmai wéawanaisasa tuwímbai áwa'nai úmai fasímbai áámááífa'a makésa kawe'-mófaá'á unáámpímbá fáítesa sáwí-mofaa'a ifá'á wétuwaawe.

⁴⁹ Ánaaen-kanaamo tínda miyá íníye. Wíyómpaken-kisau-waasi kawe'-wáásífínkémbá sáwí-waasisomba tí'mai

⁵⁰ iyamó wégaindafa'a tuwáiyasa ifi'á tésa tí'o índasafesa túwááyaamba umpufuwónááwe simásuwena

⁵¹ wení kísau-waasisafena tísai éna séna simátimunda-aaigni áwáuma éra isááo súwasa ewé suwaná

⁵² Ísu simátimena séna isáámba simátimunda-aai simátíméro. Moóráwigo naankón-afowá wení naaúmpa'a ááéraan-tantaa'e aú-tantaa'e wéraisana tuwímbai wení waási wétimiye. Miwání afowámó wétimintemba miyáumai ááéraan-amaampinkene Maníkó wení waásimo kawáánin-aafinkene simátíméro Ísu siyáiyé.

Násaretifakewi Ísumba tínaaembo uwánkaraan-aai.

Mááka 6:1-6, Rúku 4:16-30

⁵³ Ísu mináái simátimena mimbárafá'á tuwéna

⁵⁴ wenamáapa'a kúmba miwítí áamáandaumpa'a iyéna aai simátimuwasa táátafesa ésa sésa nááfakena kawé'-ímáyáá maiyénawa kawé'-áái wésimasimenasaawa nááwawa fasi'aémbá ámisanawa kawé-kísáú ímbo awánáúnda-kisau wémaíyo.

⁵⁵ Kesáámó awánáúnda wení kísau taaisambó tuwímbai-tantaa'lo wéiwain-aaninkon-iyé. Máriyaan-áánimba éna Yémisiye Yósepiye Sáímoniye Yúndasi-iyai tuwaaón-iyé.

⁵⁶ Wenáúnafa'a maanká'á méraawe.

⁵⁷ Maankákéwí éna úwoi-waasin-ifo nááfakena mináái isénawa mifásí'aémbá maiyénawa wésiyo sésa kaorésa tínaaemba uwámúwana Ísu simátimena séna Maníkón-aai simátímíwai fí'o-fi'on-daopa'a wénisasa wenáwí'a mósá

wémaraafo wení naaópa'o koméraitmba
wenamáára sésa kesáámó úndanten-kwaasin-iye
sésa wenáwí'a ímba mósá makáawe Ísu siyáíye.

⁵⁸ Kesáámó úndanten-kwaasi éna ímba súwa'nai
íníye suntáféna ímbo awánon-kisau moórá-mora-
kisau aantemba maiyáíye.

14

Yóni nombó maitínkaraiwai pukáin-aaí.

Máaka 6:14-29, Rúku 3:19-20, Rúku 9:7-9

¹ Minkánáá Ísuni kisaugon-aaí símae iyúwana
Káríri-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti mináái
iséna

² wení kisa-uwaasisafena séna
minkwáásigó Yóni nombó maitínkaraiwain-iye.
Pukáimpinkemba iyáfasinkena póna fasi'aémbá
wempímbá wéraisana miyán-kísáú wémaíye
siyáíye.

³⁻⁴ Ááéma Éroti wenáfákon-awaaininkon-awi'a
Érótíyasimba maiyówana Yóni séna enáfákon-
awaainimba aambá fáí'makaawa maiyáane
símasima'a wéuwana Éroti ti'marówasa Yónimba
koái'maesa ándáfa'a máánkarowana

⁵ Éroti Yónimba tufuwónae súmba waási táároi
inkaiséna ímba tufukáíye. Waási Yónintafesa sésa
Maníkón-aaí simátímíwain-iye suwaná Éroti séna
Yónimba tufúwónasa aaisambá siyónááwe séna
ímba tufuwéna mérowana

⁶ wembó ma'ánkaron-kanaamo túwana óraa-
tanomba kaumái sáwífa'-waasi tímúwasa nowaná
Érótíyasín-ayaamunko téna túranka'a araimá
marówana Éroti aamoí uwánkena

⁷ minárásígóntáféna séna nóin-tantaatafenawa wéankaiya simásímína'a áméno. Érai'a sumpo sísaí ina'á áméno súwana

⁸ anówamba koáisai ena súwana anówama aaí súwana Érotimpa'a téna séna Yóni nombó maitínkáíwai anuwarambá kambísámai a'nómbá táúfapimba ma'mái simiyó súwana

⁹ iséna arumbá wéumbanifo aifa'á fasi'aén-áái siyáin-aaí imáyáa éna tómbó naan-kwáásiwára'á ísaraantafenawe séna ímba a'áo sénae séna

¹⁰ moóráwigomba ai'marówana ándáfakemba Yónimba anuwarambá kambísámai a'nómbá

¹¹ táúfapimba maimaéna minárásígómbá máamuwana maimaéna anówamba máamuwasa

¹² Yónini kísau-waasi iséna anómba komaimái utánkesa Ísumpa'a tésa tasimámakaawe.

Ánaaemba Éroti Ísuni kísaugon-aaí iséna séna minkwáásígó Yóni nombó maitínkaraiwai éna pukáímpinkemba íyáfasinkena póna fasi'aémbá wempímbá wéraisana miyán-kísáú wémaíye Éroti siyáíye.

Ísu sáwífa'-waasi tómbó tímakain-aaí.

Máaka 6:31-44, Rúku 9:10-17, Yóni 6:1-13

¹³ Yóni puwúmba wení kísau-waasi Ísumba simámúwana iséna tuwéna wení kísau-waasiye nompín-táómpimba íyátena waásimo ímbo méraiypata kónae séna kúmba naaól-naokewi mináái iséna marapá'á tóso uwaná nompín-táómpimba wéna

¹⁴ marapá'á kumúmba misáwífá'-wáási tuwánéna arumbá uwátinkena tí'o ún-kwaasi asófatinkaraiye.

¹⁵ Ísu asófatinrowasa fenómpinka'a wení kísau-waasi wempá'á tésa sésa ímba sáwífa'-waasi méraapa'an-ifo fenáíndafinka'a ti'márénasa ewaa'-náópimpa'a wénesa tómbá méyámbáráaro suwaná

¹⁶ Ísu séna tóntáá'a ímba wíyamba tómbá tíméro súwasa

¹⁷ miwí sésa kári-tomba séfataase-tonkwara kae'-mófáá'wára'á wéraifo sáwífa'-waasifimba ímba kanaán-íniye suwaná

¹⁸ Ísu maimaé'a másíméro séna

¹⁹ sáwífa'-waasisafena mara'á méraaro séna séfataase-tonkwara kae'-mófáá'wára'á maisoréna wiyómpa'a kararéna Maníkóntáféna súwi simásuwana mintómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi tímúwasa misáwífa'-wáási tímúwasa

²⁰⁻²¹ seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa sáwífa'a 5,000 waaima uwasá aarewé iyámpóiwara'e miyáumai-waasi nowaná tímú'a fówasa Ísuni kísau-waasi mintón-ayai sísamaifakemba kae'á kumbaimái-unampimba fáítuwana ówitaraiye.

Ísu non-afófora'o kuráin-aai.

Mááka 6:45-52, Yóni 6:16-21

²² Fáítuwana ówitowana minkákémbá Ísu wení kísau-waasi ti'maréna séna kesí aifa'á nompín-táómpimba iyáte'a menáipá'-náópa'a koró. Misáwífa'-wáási ti'maré sé'a kentí naaó'-nao'a koró simátimenamne séna

²³ misáwífa'-wáási ti'marówasa miwítí naaó'-nao'a kuwaná Maníkómpá'ó inaimó síndasafena omápa'a imérowana nó'waamba túnkúwana Ísu weyáá mérowasa

24 wení kísau-waasi nompín-táómpimba non-afufumpá mérowana maramá nénka'a wérowana óraa-fiyunda to'maé téna mintáómba tata'óto'marowasa ímba kumbá

25 siyarónka'a Ísu non-afófora'a maréna wení kísau-waasimo méronka'a túwasa

26 non-afófora'o wénumba awánésa táátafesa ésa tinekembá tata'á wéuwasa sésa waántágo wéniye suwaná

27 Ísu minúwóiyáán-úmai séna táá'a ifó aáno'a méraaro. Kemá úne súwana

28 Pítáa simámena séna emó Fasi'aénkó úrambo éma sina'á non-afófora'a emó méraandafa'a konó súwana

29 Ísu séna kanaán-ifo tiyó súwana nompín-táómpinkemba ásáfena non-afófora'a Ísumo méropa'a kúmba

30 kawe'á úmaena kúmba óraa-fiyundamo toróntafena imáyáa éna inkaisúmba nompímbá kúwáfekora'nara wéena óraaka'a séna Fasi'aénkóo kembá ta'ótorao súwana

31 Ísu minúwóiyáán-úmai ayáámba fárú'mai ta'ótorena séna óraa-fiyundamo tóráintafe sáwí-imayaa e kesí fasi'aéntáfémo ímbo imáyáamo óndasafe kúwáferaane. Kesí fasi'aéntáfé ímba kae'-imáyáán-uwo séna

32 mindárai nompín-táómpimba iyátoyana óraa-fiyundago mafaúwasa

33 nompín-táómpimba mérowi Ísun-imayaa móśá marésa sésa érai'a Maníkón-ááninko óne siyáawe.

Ísu Kénésárétifa'a tí'o ún-kwaasimo

asófatinkarain-aaí.

Mááka 6:53-56

³⁴ Érai'a Maníkón-ááninko óne sésa waaúnkóní menáípa'á Kénésaréti-marafa'a kumbá marapá'á kúmúwasa

³⁵ mimbápákén-kwáásí Ísumba awíyésa Ísun-iye sésa naaó'-nao'a simátimesa Ísumo tamaún-aaí isésa tí'o ún-kwaasi tí'maesa tóso ésa

³⁶ sésa ení unáánkwátóigoni áráíya'a ta'ótoraiyana tí'a étinkainkwae suwasá ta'ótórówana tí'a étínkaraiye.

15

Tíwá'náti áamáambo siyáan-aaí.

Mááka 7:1-13

¹ Ámáán-kawaa-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé Yérúsaremu-naopakemba Ísumo mérópa'a tésa sésa

² ení kísau-waasi nóra isasawá kentáá síwá'náti áamáamba ímba arááiwaesawa tiyáámba ímba non-kwiyésawa tómbá wénáao suwaná

³ Ísu séna kentiwá'námo simátímakaan-amaamba arááiwaé'a Maníkóní áamáamba wétaraisomba nóra séra miyá wéoo.

⁴ Maníkó séna kentinófoi-tuwi'a óraa'an-oro. Énifo anófoimo sáwíkaambo simátinkaindawimba tufuwíyana puwíniye Maníkó siyáifo

⁵ kembiwímó siyáamba moóráwigo anófoisafena simátimena séna moórá-tantaa'a Maníkóndén-ifo ímba kanaa'á timénaumne siyéna anófoi ímba wétuwa'nai-iye. Miyámó ontáfé'a kanaán-iye wésewe.

⁶ Miyá-sáwí'ó ontáfé'a Maníkón-aai tuwé'a kentíwá'náti áamámba wéaraaiwaewe.

⁷ Kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásín-owe. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya kembiwísáféna érai'-aai agaimaréna séna Maníkó séna

⁸ maawí kesúwí'a tóikaken-aantemba sésa ken-ímáyáá ímba tirumpimbá wéraiye.

⁹ Waásiti áamámba símai paápé ombánifo Maníkóni áamámban-iyé karo'ó sembá miyaráán-úmai ken-ímáyáá karo'-ímáyáá mósá wémaraawe

Maníkómó siyáiyé Áísáya símai agaimakáiyé Ísu siyáiyé.

Waásimo sáwí'o uwátínkáín-tantaakon-aai.

Mááka 7:14-23

¹⁰ Ísu mináái simátimena waásisafena teró súwasa wempá'á tuwaná séna simátíménda isé'a kawé'án-oro.

¹¹ Máápakén-tantaa'o naawái ímba waási sáwí'a wéuwatinkaifo tirumpinkén-áái'gó aantemba waási sáwí'a wéuwatinkaiye siyáiyé.

¹² Súwasa Ísuni kísau-waasi wempá'á tésa sésa áamáán-kawaa-waasi emó simátiménda-aai isésa aaisambá aéesa kaóraámba ína isaánó suwaná

¹³ Ísu séna kesifo wíyómpakewi ímbo u'makáín-anauntumbo éna káúsuwainiye.

¹⁴ Áamáán-kawaa-waasi-taaisafe'a ímba óraa'-imayaan-oro. Miwí ímbo aambó awánaankakemba tóikakemba karo'á simátimesa sésa aambá aráátimenaumne wésewe. Moórá aúgafitawi moórá aúgafitawimba ayáán-to'maesarai ímba kanaa'á kóyááfo miyámó

ésaraimo ésarai maipímbá kotanaa fáyáaye súwana

¹⁵ Pítáa séna waé'mai-aaimo simátimenda-aagioni áwáuma simásimiyo súwana

¹⁶ Ísu séna kenkwára'á ímba táako péé wésisa'a ísáámbanifo ímba ísámai kawe'á uráawe.

¹⁷ Máápaken-tantaa'o naawí tindáámpá'á kúwátúsúwinifo

¹⁸ aaimó wéseмба tirumpinkén-ímáyáágó éna mindá waási sáwí'a wéuwatinkaiye.

¹⁹ Tirumpin-ímáyááfinkémbá sáwí-imayaa ésa tinkamiasamo puwíyasamo ésa aare-úmémbá ésa waai-úmémbá ésa seyaafá-tántáá'á umémbá ésa karo'-áái simátinkesa símai sáwí'a uwátinkesa

²⁰ miyá-sáwí'ó wéomba tirumpinkén-ímáyáágó waási sáwí'a wéuwatinkaifo tiyáámbo ímbo non-kwiyésamo tómbó wénaamba miwá ímba waási sáwí'a wéuwatinkaiye Ísu siyáiyé.

Kénaani-marafaken-ininkon-aai.

Máaka 7:24-30

²¹ Ísu mináái simátimena wení kísau-waasi tí'maena Táya-naopa'e Sáíndóni-naopa'e mináémpá'ó kúmba

²² mináémpákén-ínínkó ímba Yúndaa-inimba póna Kénaani-ininko Ísumpa'a téna óraaka séna óraakoo Téfitin-andafakewi arumbá uwásinkaa. Sáwí-amutamba kesiyáámúnkon-arumpimba méraisana sáwí'a úmai méraiye súwana

²³ Ísu iséna ímba aái súwasa wení kísau-waasi wempá'á tésa óraaka sésa ai'mátuwaao. Aasiyaasí miyá sifáínifo suwaná

24 Ísu séna Maníkó si'mákaisa'a Ísareri-waasi aantemba túwa'nai e'a Ísareri-waasimo sipisípi-poiyaan-úmaimo wété wéowi wétuwa'nai-une súwana

25 minínínkó Ísun-amándára'a mara'á kumbaéna séna óraakoo súwa'nai uwo súwana

26 Ísu séna iyámpóiti tómbá maimái iyámbá timúnafo miyáumai Ísareri-waasimo túwa'nai úndantemba emá fi'onkaa-inimba ónda pó'a áwa'nai únafo sune súwana

27 minínínkó séna óraakoo érai'a sémpo iyánkón-afowá ewé sínana tón-ayai tawémandaiye. Miyáumai fi'onkaa-ininkon-iyé sínana kanaán-ína súwa'nai inono súwana

28 Ísu séna kentáfé fasi'ámai méraanda-ininko sénda pó'a miyá ónaumne séna minkánaá ayáámúnkomba asófankaraiye.

Ísu sáwífa'nanka asófatinkein-aai.

29 Asófankená kúmba Káriri-waakoni áwáífa'a kógáramai omápa'a mara'á imérowasa

30 sáwífa'-waasi wemó méropa'a kumbá tísamaimo táúnkon-kwaasiye tiyáántámbo káénkuron-kwaasiye túrambo kafíkón-kwaasiye aaimó ímbo sun-kwáásiyé fi'o-fi'on-ti'o

ún-kwaasi tí'maesa wenaísamaifimba mótinkowana asófatinkowasa

31 tísamaimo táúnkon-kwaasi kawé'á uwasá tiyáántámbo káénkuron-kwaasi kawé'á uwasá túrambo kafíkón-kwaasi kawé'-úmai awánowasa aaimó ímbo sun-kwáási aai suwasá misáwífá'nánká awánésa áfááraumai táá'a úwasá Ísareri-waasiti Fasi'aénkón-áwí'a mósá makáawe.

Ísu aneka'á tómbó tímakain-aai.

Máaka 8:1-10

³² Maníkón-áwí'a mósá marówana Ísu wení kísau-waasi táántowasa tuwaná séna maankwáásísómbá kaumbo-kánáá kesé'a taméraawana tómbó maimaé tiyáamba taí'áísa'a sirumbá uwátinkaumne. Ti'maráanasa miwítí naaó'-nao'a kónááfo aampa'ó wiyamba táái táínasa púwófainiye súwasa

³³ wení kísau-waasi sésa máásai-marafa'a sáwífa'-waasin-oto nááfaken-tona maimáíya timénaumno suwaná

³⁴ Ísu tísai ena séna nóraumai-tona wérailyo súwasa afakaeté-tomba wéraisana sesimái-mofaa'wara'a wérailye suwaná

³⁵ minkwáásísóntáféna séna mara'-méraaro séna

³⁶ afakaeté-tone mófáá'e maisoréna Maníkóntáféna súwiyo séna mintómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi tímúwasa minkwáásísómbá tímúwasa

³⁷⁻³⁸ seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa sáwífa'-waasi 4,000 waaíma uwasá aarewé iyámpóiwara'e miyáumai-waasi nowaná tímú'a fówasa wení kísau-waasi mintón-ayaimo túwómba afakaeté-unampimba fáituwana ówitowana

³⁹ Ísu misáwífa'-wáásí ti'maréna wení kísau-waasiye'a nompín-táómpimba iyátesa Mágátani-aempa'a kuráawe.

16

Ímbo awánáúnda-kisau mauwómó siyáan-aai.

Máaka 8:11-13, Rúku 12:54-56

¹ Mifá'á Ísu mérowasa áamáan-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasiye Ísumo sáwí-aaimo sínda isánae sésa Ísumpa'a tésa sésa éraira Maníkómpákéná kunkáanai ímbo awánáúnda-kisau máinata awánaano suwaná

² Ísu séna fénáímpinka'o awánaamba aafáúma naaerírí'a isa'á sé'a aafáyáa aa'á káíníye sé'a

³ aafáyáara'a awánaamba ainánkó aafáúma káátasuwaísa'a sé'a káfé'a aa'á tíníye wésewe. Wíyómpa'o awáné'o ombá sé'a aa'á káíníye. Aa'á tíníye wésemba miyán-tántáákóní áwáuma awánaambanifo Maníkómó káfé'o wéintantaakoni áwáuma ímba awánaraawe.

⁴ Káfé'o méraan-kwaasi sáwí-waasi é'a Maníkóntáfé'a ímba imáyáa é'a kentáfé'a wése'a Maníkómó ai'mákainamo e ímba awánáúnda-kisau máinata awánaanomo wésemba naaófá'á Maníkó Yónaambo uráintemba kembá miyá ínifo mináái imáyáan-oro. Naaófá'ó óraa'-mofaako Yónaambo nawíkowanamo kaumbo-kánáámó arumpimbó méraintemba kemá kaumbo-kánáá maipímbá ménaumne Ísu séna tiyuwéna kuráíye.

Ímba kaumbo-kae'-ááiwára'-wáási-i'a orómó siyáin-aai.

Mááka 8:14-21

⁵ Tiyuwéna kúmba Ísu wení kísau-waasiye nonkwaaúnkóní menáípa'ó kumbá marapá'á kumésa wení kísau-waasi péréti-tomba ímbo máúmba tuwinkésa kuwaná

⁶ Ísu áamáan-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááiwára'-wáási owé-imáyáa éna wení kísau-waasi simátimena

séna intóráín-tantaa'a kári-tantaa'a moórá-tonkon-awi'a péréti mimpímbá máraáwanamo intoréna óraa'lo intembá áamáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasisafe'a imáyáa é'a kentúma káráwiyoro súwasa

⁷ keáímbá sésa nóra sénawa miyá wésiyo. Péréti-tomba ímba maimaéta túnanasa miyá wésiye suwaná

⁸ Ísu keáímbó wésun-aai iséna nóra séra tómbá ímba wéraiye-aai wéseo. Kári-timankunkumban-ifo kentáfé'a timankúnkúmba oro.

⁹ Kanaa'á tómbá timénaumpo ááémo uráundawini áwáuma ímba tááko péé wésiye. Séfataase-tombo tafántafan-úmaimo sáwífa'a 5,000 waasi timéwánasa naráamba mintón-ayai nóraumai-unampina fáituraawara kemó uráundawini áwáuma ímba awánaraawe.

¹⁰ Afakaeté-tombo tafántafan-úmaimo sáwífa'a 4,000 waasi timéwánasamo naráamba mintón-ayai nóraumai-unampina fáituraawara kemó uráundawini áwáuma ímba awánaraawe.

¹¹ Áamáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasisafe'a imáyáa é'a pérétimo intóráín-tantaatafe'a kentúma káráwiyoro-aaimo súnda ímba péréti-tontafe'a wésumpo nóra séra ímba ísarao súwana

¹² tááko péé súwasa minááigóní áwáuma ísówana péréti-tontafena ímba siyáifo áamáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasiye tááisafena séna káráwiye'a méraaro siyáíye.

*Pítaa Ísuni áwáumo siyáín-aai.
Mááka 8:27-30, Rúku 9:18-21*

13 Ísu Sísááriya Fírípái-nao'-aempa'o kúmba wení kísau-waasi tísai ena séna seyaafá'nánká kembá waási úrankontafesa nóran-kwaasiyewa wéseo súwasa

14 miwí tuwímbai sésa emá Yóni nombó maitinkáándawi óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaandawin-awi'a Íráiyaa óne sewasá tuwímbai naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaandawin-awi'a Yéremaya óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aai simátímakaawifinkemba moóráwigo óne wésewe suwaná

15 Ísu séna kembiwí kentáfé'a nóran-kwaasiyewa wéseo súwana

16 Sáimoni Pítaa séna Maníkómó iyáfasinankaraiwaimba Yúndaa-waasisa wéamu'maraundawisa óne. Maníkó fasi'aénkwáráwín-ááninko óne Pítaa súwana

17 Ísu séna Sáimoni Yónaan-ááninko ónana Maníkó kawé'á wéuwankaiye. Kesí ááinkoni áwáumo sénda waási ímba simáméfo kesifo wiyómpakewi mináái embá simámisa isáánda póna Maníkó embá kawé'á wéuwankaiye.

18 Simátíme'a sune. Enáwí'a Pítaawemo wésemba mináwíkóní áwáuma óntamban-iyé. Óraa'-ontanka'a kesí naankáámbá ondá mindánkáámbá kesí waási-i'a owaná púwó-fasi'aenko ímba iyáákainiye.

19 Maníkó wení waásimo wégarawi-fasi'aemba áména marapá'ó méraanda sáwí'o ombá aambó fasiyóndanten-úmai Maníkó wiyómpa'a ména é'a aambá fási'makaiye. Kawé'ó ombá ímbo aambó fasiyóndanten-úmai Maníkó wiyómpa'a ména é'a miyá uráiyé simásuwena

20 wení kísau-waasisafena óraaka séna Maníkómó íyáfasinkaiwai Yúndaa-waasi wésimu'maraawi úne-aai ímba simátíméro Ísu siyáíye.

Ísu puké'a íyáfasinanaumnemo siyáin-aai.

Mááka 8:31-9:1, Rúku 9:22-27

21 Minkánáá Ísu wemó puwínda-aai ómbarena wení kísau-waasi simátimena séna Yérúsaremu-naopa'a kondá Yúndaa-oraal-waasiye óraal-amaan-kisau-waasiye áamáambo sen-kwáásíyé sí'o índa-i'a uwásinkesa sinkamiya'o púwóndanifo kaumbo-kánáá maisúwáanana Maníkó íyáfasinkainiye súwana

22 Pítaa áí'maena weyááfa'a máankena séna Fasi'aénkóo miyán-áái sénafo Maníkó ímba ewé sínasa séndantemba ímba uwánkanaawe súwana

23 Ísu waeréna Pítaantafena óraaka séna waántawanko siyuwé kóuwo. Waásiti imáyáafinkemba wésempo ímba Maníkóní imáyáafinkemba wésempo kesí aambá ímba faiyuwó Ísu siyáíye.

24 Ísu mináái simámena wení kísau-waasi simátimena séna kembó sirááiwaenae síyawí tirááímo táínda-tantaa'a ímba ta'ótóráaro. Kemó púwónda-aaraa-taimo súwaata'mae kondantembá kembó sirááíwaiyawí umbai-tántáá'á timíyasa minúmbái-tántáá'á úwoi maimaésa sirááiwaenaawe.

25 Tirááímo táínda-i'o ésa ímba kawel-úmai méranaafo kentáfesa ísámaimo tirááímo táínda-tantaa'o tuwésamo puwésa auí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

26 Mararáké-séyááfá-tántáá'ó maésamo puwíyanamo éna mintántáákó ímba túwa'nai íniye. Puwíyamba marapá'ó makáan-tantaatamba ímba méyámbátuwesa aneka'á ayáátááka méranaawe.

27 Kemá waási úranko kesí kísau-waasi wíyómpakewiye kesifoní fasi'aénkwará'á kumé'a seyaafá'-wáásímó miyámó úmae wéiyomba imáyáa é'a miwítí méyámbá timénaumne.

28 Érai'a simátíme sune. Tuwímbai maanká'ó méraan-kwaasi ímba aifa'á pukénka'a kemá waási úranko kesí waásimo kawáánúnda suwáné'a ánaaemba puwónááwe Ísu siyáíye.

17

Ísu fí'on-kuwawaa'o faúkáin-aaí.

Mááka 9:2-13, Rúku 9:28-36

1 Ísu mináái simátimena afa'mórée-no'waamba waéna Pítaane Yémísine wenáfáko Yónine tí'maena omápa'o iyúmba miwí aantemba imésa

2 miwí túranka'a Ísu fí'on-auma faufúwana óipakemba aafáúgómó inten-úwana wení unáánkwátóiyakemba sán-kena waení'a kówasa

3 awánomba kae'-wáásíyái wíyómpakemba paápé ésarai mindárai-tuwi'a Mósesee Íráiyaae'a Yúndaa-waasi tíwá'nárai Ísuwe'a aaí wésuyana

4 Pítáa Ísuntafena séna Fasi'aénkóo maanká'ó méraundasa kawé'á imbá póta emó sinatáámó éta wááu-namba kaumbosáámó ondasá moórá endé éta moórá Mósesende éta moórá Íráiyaande éta miyásá onó siyáíye.

5 Miyá wésunka'a ainánkó sán-kámaena waéní'a kámae kuména kunkáátowana mináínámpínkémbá aaigó aantemba séna miwá kesáánimba isa'á wen-ímáyáá wée'a óraa'-aamoi uwánkaumne. Wenáái Ísáaro súwasa

6 wení kísau-waasiyau mináái isésa táátafesa ésa marapá'á kífaesa tinekembá tata'á úwana

7 Ísu miwímó méropa'a téna tine'á ta'ótorena séna táá'a ifó iyáfasinaaro súwasa

8 awánomba mindárai wíyómpa'a iyúyana Ísu aantemba méraiye.

9 Úwasa omápakemba kúmúmba Ísu óraaka simátimena séna awánaamba ímba simátíméro. Kemá waási úranko púwóndafinkembo iyáfasinaandara'a awánaamba kanaará'á simátíma'mae iyóro súwasa

10 wení kísau-waasiyau Ísumba áísai esa sésa áamáamba sen-kwáásí Íráiyaa aifa'á paápé ínana Maníkó iyáfasinankaiwai Yúndaa-waasisa amu'makáundawisa ánaaemba paápé íniyemo sembá nóra sésawa mináái wéseo suwaná

11 Ísu séna aifa'á Íráiyaa paápé éna to'mayaa íniye-aai érai'-aain-iyé.

12 Simátíme'a sune. Íráiyaa é'a paápé úwasa ímba Íráiyaan-iyé sésa sáwí'a uwánkanae sésa sáwí'a uwánkesa miyá uráantemba kembá waási úrankomba sáwí'a uwásinkanaawe súwana

13 tááko péé súwasa Íráiyaa siyáimba Yóni nombó maitínkaraiwaintafena siyáiyé siyáawe.

Ísu sáwí-amutambo maiyáúkain-aaí.

Mááka 9:14-29, Rúku 9:37-42

¹⁴ Simátimesa omápakembo kúmúmba sáwífa'-waasi túwaandu urówasa awánomba moóráwigo Ísumpa'a téna aísamaifimba kífaena séna

¹⁵ óraakoo kesáánimba arumbá uwánkaao. Sáwí'a uwáwéna ména tanaambá fágufagu isaná aigaregó nonkáání'a isaná aiyayaamba ku'wisaná nompíné iyafiné tanaambá wéfamaena wénisa'a

¹⁶ ení kísau-waasi méraapa'a máankaunasa ímba kanaa'á kawé'á uwánkaraawe súwana

¹⁷ Ísu séna kentí imáyáa kaentaén-imáyáá isa'á kentáfé'a ímba imáyáa owaná póna sirunkó umbaí wétaifo nóraumai-kanaarara kesé'a ménaumno. Enáánimba áí'mae tiyó súwana áí'mae túwana

¹⁸ Ísu sáwí-amutankontafena séna auwé kóuwo súwana arumpinkémbá auwéna kóúwana miniyámpói kawé'á uwánkowana kawé'á úmai méraiye.

¹⁹ Kawé'á uwánkowasa ánaaembo Ísu weyáámo méronka'a wení kísau-waasi tésa sésa nóra sétaawa misáwí-ámútámbá ímba kanaatá maiyáúkaumno suwaná

²⁰ Ísu séna Maníkóntáfé'o maiyauwáíníyemo sé'o timankúnkúmbo onkakaa maiyaúwáísino. Érai'a simátíme'a sune. Moóra-taigon-awi'a másítáti kári'-aramba iyáísana áruma wíkéna óraa-tainambo wéintemba kentáfé'a timankúnkúmbo kárika'a uré'a ánaaemba óraaka'a timankúnkúmbo é'a omátafe'o sé'o

faiwí'mae fí'on-aempa'a kóuwomo síyanamo éna miyá íníye.

²¹ Maníkómpá'á inai síyantafesa tómbá aawentamó ombá minánkó aantemba miyá-sáwí-ámútámbá maisuwáíníye siyáíye.

Ísu puwínda-aaimo siyáin-aai.

Mááka 9:30-32, Rúku 9:44-45

²² Ísu wení kísau-waasi Káríri-aempa'a túwaandu uwaná Ísu simátimena séna kembá waási úrankomba fí'on-kwaasi timíyasa

²³ sínkamiya puwé'a kaumbo-kánáá maisúwáanana íyáfasisinkainíye simátimuwana miwí tirunkó umbaí taráíye.

Taakisi-óntámbó tukáan-aai.

²⁴ Tirunkó umbaí tówasa Ísu wení kísau-waasiye Kápaneamu-naopa'a kumbá óraa'-amaan-dankontafesa taakisi-óntámbá wémauwai Pítaampa'a tésa sésa ení óraako óraa'-amaan-dankontafena taakisi-óntámbá wétuwai ina wétuwaiyo suwaná

²⁵ Pítaa séna wétuwaiye simátimena naaúmpa'a iyúwana taakisi-ááímó siyónka'a Ísu Pítaamba áísai ena séna Sáimoniyo marapákén-óráá'-wáási timááraawifakemba taakisi-óntámbá maésa fí'onkaafakemba maésawa wéompo nóran-imayaamo wéemo e simásimiyo súwana

²⁶ Pítaa séna taakisi-óntámbá fí'onkaafakemba wémaewe súwana Ísu séna miyáumai Maníkóni waásisa póta óraa'-amaan-dankoni taakisi-óntámbá ínta tuwánáúmpo

²⁷ aaisambá sefáímpóta úwoi tuwánáúmpo nonkwaaúmpá'á kuré ándá túwénana kumína

aifa'ó tawáínda-mofaa'a maiyé óipimbo óntambo wéraina maimaé minóntántámá esáféwe kendéwe taakisi máuwo Ísu súwana miyá uráíye.

18

Nááwa íyáákaiyomo siyáan-aaí.

Mááka 9:33-37, Rúku 9:46-48

¹ Minkánáá Ísuni kísau-waasi wempá'á tésa taáisai esa sésa Maníkó wení waásimo kawáánin-kwaasifinkemba nááwa íyáákesawa óraa'-waasi-i'a wéiyo suwaná

² Ísu moórá-iyampoi áántowana túwana afufumpimbá íyáfasinankena

³ sésa érai'a simátimé'a sune. Sen-ímáyáámó ímbo tuwé'o iyámpóímo ímbo íyáákanae-imayaamo ontembó kembiwí miyán-ímáyáámó ímbo íyanamo éna Maníkó kenká'á ímba kawááníníye.

⁴ Miníyámpóígómó tísamaifimbo máintemba miyámó wéowi Maníkó wení waásimo kawáánin-kwaasifinkemba wéiyaakaawe.

⁵ Kentáfésa imáyáa ésa iyámpóímo áwa'nai onten-úmai wésuwa'nai-owe Ísu siyáíye.

Sáwí'o on-aaí.

Mááka 9:42-48, Rúku 17:1-2

⁶ Ísu mináái simátiména sésa iyámpóímo kesááisafesamo timankúnkúmbo onten-úmai tuwímbai timankúnkúmbe wéowe. Tuwímbai tésa kesááisafesamo érai'emo wésewi karo'-áái tasimátimiyasa isésa sáwí-ampa'a kóiyasa Maníkó karo'ó síyawí sáwí-meyamba óraa'a timínífo miwímó tinuwarampimbó óraa'-ontambo

fárl'wimaresamo nompímbó túwááwasamo kumpuwésaraa karo'-áái ímba simátíméwasa sáwí-ampa'a ímba kowisinó. Mindá kanaán-ye.

⁷ Marapá'ó méraanka'a kesáái tuwésa sáwí-ampa'a wíyantafena fí'o-fi'on-tantaako wétafisiye. Miyá-sáwí-tántáákó waé'wae'a wéimba pósa sáwí-ambo fí'owimo aráátíméwi sáwí-meyamba maenááwe.

⁸ Tiyáánkowa'i tísamaigowa'i sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-tiyaana'i moórá-tisamaiya'i kambísásúwáaro. Kae-tiyááná'i kae-tísamáiyá'i wéraina'o é'a sáwí-marupa'o iyamó wégaipa'o wíyamba mindá sáwí'an-ye. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o méraiyamba mindá kawé'án-ye.

⁹ Túrankomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-turamba fitúwáaro. Kae-túrántámbó awáné'o é'a ónkaifa'o iyamó wégaipa'o wíyamba mindá sáwí'an-ye. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o méraiyamba mindá kawé'án-ye Ísu siyáye.

Sipisípi-poimo áwiyokain-aai.

Rúku 15:3-7

¹⁰ Ísu séna úwoi-waasisafe'a sáwísamban-owe ímba siyamba káráwiyoro. Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi miwíyá'á káráwiyaawai ke-sifo wíyómpakewini ewaa'á mésa miwí táái wésimamefo káráwiyoro Ísu siyáye.

¹¹ Ísu mináái simátimena séna kemá waási úranko Maníkóní aampa'ó ímbo wéaraaiwaen-kwaasisafe'a saafá úmai sáwí'o

úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'á
métínkáandasafe'a kunkáumne.

¹² Sipisípiya'a káráwiyowi on-áái ísáaro.
Moóráwigo sáwífa'a 100 sipisipiya'a
káráwiyaisana moóra-sipisipi áwiyo'wisana
misáwífá-sípísípímó umó wénaamba tiyuwéna
moórámo áwiyo'wimba kosaafá émena

¹³ awánénamo imbá aamoí éna séna
kesí sipísípimo áwiyo'wimba áikaumne séna
mimbóráwígóntáféna óraa'-aamoí éna sáwífa-
sipisípimo ímbo áwiyokombo úwoimo méraawiti
aamoí kárika'a wéiye.

¹⁴ Sipisípiya'o káráwiyowimo áwiyo'wi-
sipisipisafenamo arunkómó umbaimó taintembá
kentifo wíyómpakewi wení aampa'ó ímbo
wéaraaiwaen-kwaasisafena arunkó umbái
wétaiye Ísu siyáíye.

Kentí waási sáwí'o uwátínkáán-aaí.

¹⁵ Ísu mináái simátimena séna ení waási
Maníkóní waásigomo embó sáwí'o uwánkainamo
e wempá'á minááisáfé kosimámínana we
aantemba méraindara'a kosimámínana enáái
isénamo arupísemo uwánkainamo ékai wesé esé'a
kawel'á úmai méraakaiyo.

¹⁶ Enáái ímbo isáínamo e moóráwigona'i
kaekóná'i kotí'mai wesé'a mé simámuwo.
Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
moóráwigomba aaifimbá maenkánae séna
minááímó ísaraawi kaerá'i kaumbowá'i
tí'maena mátinkena áísai úmai isáíníye siyáimba
mindásafena ení waási enáái isáíndasafena
moóráwigona'i kaekóná'i kotí'mai wenká'á mé'a
simámiyana kentáái isáíno.

17 Énifo ímbo isáínamo e Maníkóní waási torupátinke enáái simátímínasa mésa simámiyana wemó miwí tááimo ímbo isáínamo e imáyáa e sé Maníkóní aambó ímbo arááíwáén-kwaasiyaamba éna taakisi-úmén-kwáásíyáámbá wéiye siyó Ísu siyáíye.

18 Ísu séna érai'a simátíme'a sune. Marapá'ó méraanka'a sáwí'o ombá aambó faíyónten-úmai Maníkó wíyómpa'a ména é'a aambá fáí'makaiye. Kawe'ó ombá ímbo aambó faíyónten-úmai Maníkó wíyómpa'a ména é'a miyá uráíye Ísu siyáíye.

19 Ísu mináái simátimena séna moórá-aaí simátíménda isáaro. Marapá'ó méraanka'a kae'-wáásígóráímó moórá-aaisafesaraimo mimbórá-ímáyáámó ésaraimo kesifo wíyómpakewimo áisai íyanamo éna miyá uwátinkainiye.

20 Kaumbo-kae'-wáásí kentáfésa imáyáa ésa túwaandu ombá túwa'nai ondasáfé'a miwísé'a ménaumne Ísu siyáíye.

21 Ísu mináái súwana Pítáa Ísumpa'a téna séna Fasílaénkóo kesí waásimo sáwí'o uwásínkáfa'o wéiyomba mindásafe'a nóraumai-kanaawa ímba aaifimbá maenkéra ímba imáyáa éra ifátuwanaumno. Afakaeté-kanaa sáwí'a uwásínkáímba ímba aaifimbá maenké'a ímba imáyáa é'a ifátuwaunda pó'a moórá-kanaamo sáwí'o uwásinkaindara'a aaifimbá ína maenkéra ína imáyáa éra ifátuwanaumno súwana

22 Ísu séna ímba afakaeté-kanaa aantembanifo úwoi miyá úmae iyuwó Ísu siyáíye.

Óntambo ámakaintafena ímba ifátuwaao siyáin-aaí.

²³ Ísu séna sáwí'o uwátínkáamba ímba imáyáa é'a ifátúwáaromo súnda maarásáfé'a sune. Maníkó wení waásimo kawáámó in-áái maarán-ááin-iyé. Moórá óraa'-waasigo wení kísau-waasi óntamba wááu tímakena

²⁴ tísai ónae wéimba óraa'-ontamba 10,000,000 ontamba wááumo ámakaiwaimba moóráwigo áí'maena móaminkwae séna íyísana

²⁵ ímba móamintafena óntan-anafo wení kísau-waasisafena séna wembá aiyé'a awaainínkómbá aiyé'a wení iyámpóíye wení póíye wení óntawe maimaé'a fí'on-kwaasiti kísau mo maíndaSAFE'a miwí wétíme'a óntamba maimaé'a kemó tukáunda-ontankaamba úmai másiMéro sisaná

²⁶ wení kísau-waasigo aísamaifimba kífaena séna arumbá uwásinkema simu'makéna'a óntamba saafá é'a seyaafá'á áméno sisaná

²⁷ wení óraa'-waasigo arumbá uwánkena séna kanaán-ifo wááumo ámakaunda-ontamba ímba imáyáa ónaumpo ifátuwaao sisaná

²⁸ kísau-waasigo máápa'a kuména moórá kísau-waasigomba awánéna kári'-ontamba 100 ontamba ámakaiwaimba awánéna amóísáúmba kuntaraména óraaka séna wááumo ámakaunda-ontamba minúwóiyáámbá simiyó sisaná

²⁹ wenaísamaifimba kífaena séna arumbá uwásinkema simu'makéna'a óntamba saafá é'a áméno sisaná

³⁰ ímba iséna áí'maena ándáfa'a móankena séna wááumo ámakaunda-ontamba símínasa faútúwáaro sisasá

³¹ kísau-waasisomba awánéna tirumbá uwánkesa miwítí óraa'-waasigomba

kosimáméwana

³² óraa'-waasigo iséna wení kísau-waasigo sáwífa'-ontamba 10,000,000 ontamba maiyáiwaimba áántaisana tisaná séna sáwí-kísau-waasi óne. Kentáfé arumbá uwásinkaaó séndasafe'a miyá é'a óraa'-ontamba wááu ámakaunda-ontamba ímba imáyáa ónaumpo ifátuwe ímba simiyó sé'a

³³ sirumbó uwánkaraundantemba moórá-kísau-waasigomba arumbá uwánkááraamba sáwí'a óne séna

³⁴ arumbá óraa-sawí'a uwánkena ándáfa'o káráwiyaiwaika'a móankena séna wááumo ámakaunda-ontamba seyaafá'á simína faú'auwao sisaná ándáfa'a ánkariye

³⁵ Ísu simátimena wení kísau-waasisafena séna kentí waásimo sáwí'o uwátínkáámbo ímbo ifátuwe'o imáyáamo úmae'o wéiyiyanamo éna kesifo wíyómpakewi kentí sáwí-imayaa ímba maitiyuwáíníye. Óntan-anafomo intembá kesifo miyá uwátinkainiye Ísu siyáíye.

19

Aarakwá'ó tuwínáán-aaimo siyáin-aai.

Mááka 10:1-12, Rúku 16:18

¹ Ísu mináyáátáá'-áái simátimena Káríri-aempa'a tuwéna Yúndiyaa-aempa'a Yóndani-nonkoni menáípa'-áémpá'á komérowasa

² sáwífa'-waasi tóso uwaná tí'o ún-kwaasi asófatinkariye.

³ Asófatinkowasa áamáán-kawaa-waasi sésa Ísumo sáwí-aaimo sínda isánae sésa Ísumpa'a

tésa sésa moórá-waasigo maanááísáfénawa'i fí'o-fi'on-aaisafenawa'i awaainínkómbá kanaará auwáíníyo. Miyámó énamo éna áamáán-aai taraisíní ína taraisíníyo suwaná

⁴ Ísu séné naaófá'ó Mósesemo agaimakáin-aai toráumai awánaraawe. Maarán-áái agaimaréna séné Maníkó wíyóne marawémó úmaronka'a aarewára waaiwára'á úmakaiye.

⁵ Úmarena séné aarewára waaiwára'á úmakaundasafesa tinófoi tiyuwésa awaaikóe awaainínkóe'a tagááísamai mimbórá-túma ma'mái méranaawe Maníkó siyáíye.

⁶ Mindásafesa awaaikóe awaainínkóe'a ímba kae'-wáásíyáámbá ésa mimbóráí'a wéowe. Maníkó aare-waái mimbóráí'a uwátínkaraintafesa ímba tuwínáaro Ísu súwasa

⁷ miwí sésa naaófá'á Mósesema maará siyáíye. Moóráwigo awaainínkómbá ai'mátuwaíndawi aúfáíimba agaimaréna séné kesuwaainímbá ai'mátuwaumne séné agaimái amíno siyáíye. Nóra sénawa miyán-áái siyáíyo suwaná

⁸ Ísu séné kentiwá'ná tirumbó makáamba pósa Maníkón-aai ímbo ísón tafena mindásafena Mósesema minamáámbá siyáimbanifo Maníkó wíyóne marawémó úmaronka'a ímba miyá siyáíye.

⁹ Simátíme'a sune. Moóráwigomo awaainínkó ímba moórá-waasigoe'a wénisana awaaikó fí'on-aaisafena ai'mátuwenamo fí'on-inimbo wémaimba umémbá wémaíye Ísu siyáíye.

¹⁰ Ísu mináái simátímena mérowasa wení kísau-waasi sésa aaremó máemba sända-aai wérainka'a pósa miyá wéofó ímbo aaremó maésamo úwoimo

maémba kawe'á wéowe suwaná

¹¹ Ísu séna sen-áái seyaafá'nánká ímba kawe'á úmai isááwasa aaremó ímbo maíyantafesa Maníkó fasi'aémbá tímakaiwai mináái wéisaawe.

¹² Tuwímbai moórá-mora-aaisafesa ímba aaré máéwasa tuwímbai tinófoi uwó-wáási matínkaraawi aaré ímba máéwasa tuwímbai túmọ sáwí'lo uwátínkaraawi aaré ímba máéwasa tuwímbai Maníkó wení waásimo kawáánin-aai isésa Maníkóntáfesa imáyáa ésa aaré ímba wémaewe. Kanaa'á miyá ónaumnemo sewí mináái isánááwe

Ísu siyáíye.

Ísu iyámpóimo ayááfúmbo tátíntarain-aai.

Mááka 10:13-16, Rúku 18:15-17

¹³ Ísu simátimuwasa tuwímbai Ísu ta'ótorena kawe'á uwátinkena Maníkómpá'á inai sínkwae sésa iyámpói tí'mae tuwasá wení kísau-waasi sésa tí'mae kóro suwaná

¹⁴ Ísu simátimena séna ímba kóro síyamba tiyuwáiyasa kempá'á iyámpói úwoi teró. Miníyámpóímó kempá'ó tentembá Maníkó wení waásimo kawáánimba miyaráán-úmai wégawaanimba iyámpóimo kempá'ó tíyan-amba ímba aambá faíyóro séna

¹⁵ miníyámpói ta'ótokena ayááfúmbo tátinkena tíyukaiye.

Óntawara'-waasigon-aai.

Mááka 10:17-31, Rúku 18:18-30

¹⁶ Tiyuwówana moóráwigo ifó'-wáásígó Ísumpa'a téna séna óraakoo nóran-kawera éra

aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónaumno súwana

¹⁷ Ísu séna nóra séwa kawe-kísáúsáfé síesai ónó. Mimbóráwígó Maníkó weyáá kawekón-iyé. Aúí'a úmai maé'mae'a ónaemo sémo e Maníkóní áamámba kawe'á úmai arááíwauwo súwana

¹⁸ miwá áísai ena séna nóin-amaana arááíwaenaumno súwana Ísu séna ímba tínkamiyasa púwóro. Ímba aare-úmémbán-oro. Ímba umémhá máéro. Karo'-áái ímba simátínkáaro.

¹⁹ Kentínófoi-tuwi'a óraa'-i'an-oro. Kesáfé-ímáyáámó onten-úmai kenti waási-imayaawara'a oro. Miyáumai-amaamba arááíwauwo Ísu súwana

²⁰ miwá séna minamáámbá arááíwa'mae'a wéiyumpo nóran-amaankona ímba kawe'á wéuno súwana

²¹ Ísu séna seyaafá-tántáá'ó kanaa'ó émo e ení moparáwimbá fí'on-kwaasi wétime óntamba maiyé ímbo makéwi tímínana ení kawe'-mékámbá Maníkó wíyómpa'a ankáíníye. Tímatuwemo e kembá sirááíwainone súwana

²² mináái iséna sáwífa'-moparawimbo makóntafena óraa'-imayaa úwana arunkó sáwí'a úwana kuráíye.

²³ Kúwana Ísu wení kísau-waasisafena séna érai'a simátime'a sune. Sáwífa'-ontamo makén-kwaasi Manikómó wení waásimo kawáánipa'o wíyamba umbaí táíníye.

²⁴ Moórá-poigon-awi'a káámeri mimpóígó waigóní afaapimbá ímba kanaa'á kóferainíye. Káámeri-poigomo waigóní afaapimbó kóféráínkaka sáwífa'-ontamo makén-kwaasi

Maníkómó kawáánipa'a kowisinó Ísu súwasa

²⁵ wení kísau-waasi mináái isésa táátafesa ésa sésa umbaí taifó nóran-kwaasiya Maníkómó kawáánipa'a ménaao suwana

²⁶ Ísu tuwánéna séna waási miwítí kísausamba ímba méyámbaresa kónááfo Maníkó seyaafá-tántáá'á úwoi kanaa'á wéiye súwana

²⁷ Pítáa séna isaaó. Kentáási seyaafá-tántáá'á tuwéta entá wéaraaiwaumpo

nóram-beyana maénaumno súwana

²⁸ Ísu séna érai'a simátime sune. Maníkó seyaafá-tántáá'á aúí'a úmaraindara'a kemá waási úranko fasi'aénkwáráwí mé'a káráwiyona'a kembiwí sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi kembó wésiraaawaewi Ísareri-waasi méraan-aaisafe'a tísai ónááwe. Ísareri sísamaifakemba kae'á kumbaimái matínkaraiwain-andafakewi méraan-aaisafe'a tísai ónááwe.

²⁹ Kentáfésa imáyáa ésa Maníkón-aai kosimátimiyantafesa naaópa'a tuwésa tuwaaisáye tífá'e tímánaa'e tinófoiye táanine tiyáámúne tiyuwésa miwítí maramó túwááwin-anondaa túwáán-tantaa'a miyán-tántáá'á sáwífa'a maésa aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónááwe.

³⁰ Ánaaemba aifarááwífínkémbá tuwímbai tínaaeni'a íyasa tínaaenkewifinkemba tuwímbai aifarí'a ónááwe

Ísu siyáíye.

20

Ándá-aran-kisaufa'o kísaumo máéwi-taai.

¹ Ísu mináái simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáámó in-áái maarán-iyé. Moóráwigo ándá-aran-kisauconi afowá kesí kísau máíwae séna ááéma iyáfasinkena waási saafá úmai tuwánéna

² séna kesí kísau wémaiya'a moórá-kanaa-kisauconi óntamba tíméno sisasá ewé sewaná tí'maena wení ándá-aran-kisau'fa'a mótinkaisasa kísau wémaewana

³ aafáyára fí'onkwara'a kísau máíwae séna kísau mo maénae sésamo túwaandu opa'á wéna tuwánéna

⁴ séna kesí kísau wémaiya'a kanaará'-óntámbá tíméno sisasá

⁵ ewé sésa minkísáú wémaewana wááwái miyáumai fí'onkwara'a wétiyena fénáímpinka'a fí'onkwara'a wétiyena

⁶ kísau tai'én-kanaa kárika'a tisaná kísau mo maénae sésamo túwaandu opa'á wéna tuwímbai tuwánéna séna nóra séra úwoi méra'o sisasá

⁷ sésa ímba moóráwigo kesí kísau máéro siyáawata méraumne sewaná tiyé'a kesí ándá-aran-kisau'fa'a kísau máéro sisasá miyá uráawe.

⁸ Miyá owaná fénáímpinka'a kisaugon-afowá kísau-waasiya'o káráwiyaiwaintafena séna kísau-waasi táántare miwítí méyámbá timé ánaaembo tiyáawi aifa'á timé aifa'ó tiyáawi ánaaemba timiyó sisaná

⁹ iséna miyá éna kísau tai'áíniye wéinka'o tiyáawi moórá-kanaa-kisauconi óntamba tiména miyáumai tímatuwena

¹⁰ ááéma aafáyára'o tiyáawiti méyámbá timíne wéisasa miwí imáyáa ésa kentáásí méyámbá

óráa'an-iyé wésewana moórá-kanaa-kisaugoni
óntamba tímísasa

¹¹ maimaésa kisaugoni afowámbá í'ai
simánkesa

¹² sésa ánaaembo tiyáan-kwaasi kári-kisau
maiyaáfo kesáá aifa'ó tiyáundawisa óráa'-a'a
wégaisata umu'náán-araa'a méta óráa-kisau
maiyaúndasa mimbóráí'a úmaisa méyámbá
símakaandasa nóra séwa kentáámó siméndantem-
beyamba miwí tímakaano sewaná

¹³ kisaugon-afowá miwífinkémbá
moóráwigontafena séna kesí waásiyo kemá
sé'a kesí kísau wémaewa'a moórá-kanaa-
kisaugoni óntamba tíméno súna'a ewé sé'a kísau
maiyaáwa'a mindásafe'a ímba sáwí-meyamba
wétimumpo

¹⁴ kentí méyámbá maimaé'a koró. Kembó
timúndantem-beyamba ánaaembo tiyáawi miyám-
béyámbá timénae'a wéune.

¹⁵ Kesí óntambo tuwímbare'o timúnda
mindá kendén-iyé. Kári-kisaumo maiyaáawi
óráa'-ontamba timúna'a ímba kaórááraamba
wégaoraawe kisaugon-afowá siyáíye Ísu siyáíye.

¹⁶ Ísu mináái simátimena séna miyaráán-úmai
Maníkó wení waásimo kawáánipa'a aifa'ó kowí
íyasa ánaaembo kowísé'a mimbóráí'a úmai
aasiyaasí aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe Ísu
siyáíye.

Ísu wemó puwíndasafenamo siyáin-aaí.

Máaka 10:32-34, Rúku 18:31-33

¹⁷ Ísu séna Yérúsaremu-naopa'a kónae
séna aampa'á wéwena wení kísau-waasi

sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi tí'maena moórá-aempa'a tínkarena

¹⁸ simátimena séna ísáaro. Yérúsaremu-naopa'a konanasá moóráwigo kembá waási úrankomba óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sen-kwáásiyé aráátiminasa kembó sínkamiyan-aai símai kárá'umaresa

¹⁹ sí'mai fí'onkaa-waasi timíyasa karaánáá'a sinkésa súwiyonku'-nésa aaraa-táiyá'á sínkamiya'a púwónasa utámaraiya'a kaumbo-kánáá maisuwé'a íyáfasinanaumne Ísu siyáiyé.

Kae'nárai tinówamo Ísumbo áísai uráin-aai.

Mááka 10:35-45

²⁰ Minkánáá Sépétin-ááninkai tinówama tí'maena Ísumpa'a téna moórá-tantaatafenamo áísai índasafena óraakon-iye séna takífauwana

²¹ Ísu séna nóintafewa sí sai ínáyewa wéono súwana tinówa séna emó kawáánindafa'a kesááninkai íyáfasintinke séfasefa'-arausampa'a tinkáínone súwana

²² Ísu séna sénda-aigoni áwáuma ímba ísaraiye. Sáwí-nombo anaféúmpínkémbó naandantén-úmai sí'o índá-i'a uwásinkaiyantena kerái kanaará kemó naanda-ánáfeumpinkemba náyááyo súwasarai kerái kanaámpókai náyauye suyaná

²³ Ísu séna érai'a séye. Kemó naanda-ánáfeumpinkemba náyááfo kesí séfasefa-sirausampa'a kemá ímba íyáfasintinkanaumpo Maníkó kae'nárai uwátínkaraimba póna íyáfasintinkainiye súwasa

²⁴ Ísuni kísau-waasi siyáánkai-waasi mináái isésa mináfáráwái aaisambá tíyúwana

²⁵ Ísu táántowasa tuwaná séna é'a ísaraawe. Marapá'-óráá'-wáásísómbá íyáákamai-fasi'aen-aai simáti-simati uwasá wenkóyááka-tayaaka uráawe.

²⁶ Óraa'-waasimo ontembá kembiwí ímba miyán-oro. Kempínkémbó íyáákanaemo síyawi fí'owiti wayó'a maénááwe.

²⁷ Kempínkémbó aifarí'a ónaemo síyawi seyaafá'-wáásítí kísau túwa'nai oro.

²⁸ Kemá waási úranko ímba súwa'nai íwae'a kunkáumpo kemá waási túwa'nai ónae'a kunkáumne. Sáwí-imayaafinkembo faútínkáandasafe'a puwónaumne Ísu siyáíye.

Ísu túrambo kafíkóndarai kawe'ó uwátínkarain-aai.

Mááka 10:46-52, Rúku 18:35-43

²⁹ Ísuwe wení kísau-waasiye Yéríko-naopakemba kumbá sáwífa'-waasi tínaaemba kumbá

³⁰ kae'nárai túramba kafíkóndarai aanawáísára'a mésarai Ísu wétiye-aai isésarai óraaka sésarai Téfitin-andafakewi ómpo arunkái uwásinkao suyasá

³¹ misáwífá'-wáásí aaisambá tiyésa sésa aai séyafó suwasarái mináái ifátuwesarai aneka'á óraaka sésarai óraakoo Téfitin-andafakewi ómpo arunkái uwásinkao wésuyana

³² Ísu aampa'ó kúmba minká koména tísai ena séna nóin-tantaara tirááímo táínda-tantaa'a uwátinkanaumo súwasarai

³³ óraakoo súramba kawe'á uwásinkao suyaná

34 Ísu arumbá uwátinkena ayáámba túranka'a ta'ótorowasarai minúwóiyáámbá túramba kawe'á úmai awánésarai Ísumba arááiwa'mae kurááye.

21

Ísu Yérúsaremu'falo kuráin-aai.

Máaka 11:1-11, Rúku 19:28-40, Yóni 12:12-19

¹ Ísu wení kísau-waasisel'o kumbá Yérúsaremu-nao'-ampa'a kumbá Órífi-omaka'-ewaa'-nao'-awi'a Pétífasi-nao'a ewaa'á wésa wení kísau-waasi kae'á máti'marena

² séna epín-dáópa'a kurékai awáneyamba moórá-poigon-awi'a tónki ándá fári'wimaraawana áráá'wara'a méraifo koawánékai ándáma faútuwekai áí'mae tekaiyó.

³ Moóráwigo tuwánénamo tísai ínakai óraako ayáá'mae kónae siyé kosimámiyana séna éniño áí'maekai kokaiyó síníye

Ísu siyáíye.

⁴ Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi siyáintemba Ísu miyá uráíye. Maníkón-aai simátímakowi séna

⁵ Sáiyóni-naopaken-kwaasisafe simátíme sé kenti kawáágó kentópa'a wempa'á témena tónki-poigo ayáá'maena téna tónki-poigon-araako ayáá'maena wétiye simátimiyo siyáíye

agaimaréna Sáiyóni-naopa'emo siyáimba Yérúsaremu-naopatafena siyáíye. Minááímó paápé índasafena Ísu kae'nárai ti'marówasarai

⁶ Ísumo súntemba miyá ésarai

⁷ tónki-poi áráá'wara'a áí'maesarai Ísumpa'a tuyasá wení kísau-waasi paákákén-únánkwátói faú'mai mimpóígón-arósááunka'a wandaái uwí'márówana Ísumba ayáá'mae wéguwasa

⁸ sáwífa'-waasi mésa óraa'-waasin-iyé sésa tuwímbai paákákén-únánkwátói faú'mai tuwímbai taaénáma ankáímai aampa'á uwí'ma'mae wéguwana minúnánkwátóiya'e mintáénarafane támae wéguwasa

⁹ aifa'ó tun-kwáásíyé Ísun-ánaaembo tun-kwáásíyé óraaka'-oraaka'a sésa Téfitin-andafakewin-awi'a mósá wémaraumne. Fasi'aénkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó kawé'á uwánkáíye. Wíyómpakewin-awi'a mósá maráúmne óraaka'-oraaka'a suwaná

¹⁰ Ísu Yérúsaremufa'a kúwasa tuwaantantésa tóso wéesa nááwawa wétiyo suwasá

¹¹ tuwímbai sésa Ísu Maníkón-aaimo simátímíwai Káriri-aempakemba Násareti-naopakewin-iyé siyáawe.

Ísu óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-aai.

Máaka 11:15-19, Rúku 19:45-48, Yóni 2:13-22

¹² Suwaná Ísu Yérúsaremu-naopa'a óraa'-amaan-daumpa'a Maníkóni naaúmpa'a iyéna ámáán-daumpa'o méyámbó wéun-kwaasi tuwánéna iti'mátuwena óntambo wéwaeron-kwaasiti taaremá tawísísuwena Maníkóntáfésa imáyáa ésa mááufu'-numamo wéamun-dumama méyámbárón-kwaasiti taaremá tawísísuwena

¹³ simátimena séna Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna kesí naantafésa sésa Maníkómpá'ó inaimó sen-dámbán-iyé wésewe

agaimaréna siyáíye. Énifo umén-dáúmpá'ó ontenkáámbá uráawe Ísu siyáíye.

¹⁴ Ísu mináái simátimena óraa'-amaan-daumpa'a mérowasa túrambo kafíkówiye tíyayaambo táúnkowiye wempá'á tuwaná asófatinrowasa

¹⁵ iyámpói mésa óraaka'-óraaka'a sésa Téfitin-andafakewin-awi'a mósá wémaraumne sumbá óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé isésa Ísumo fí'oran-kawe-kisaumo maúmba awánésa tirumbá sáwí'a uwánkesa

¹⁶ Ísuntafesa sésa iyámpóimo sáwí-aaimo wéseмба ína wéisaano suwaná Ísu sésa é'a wéisaunda Maníkón-aai aúfáífimba agaimakáin-aai awánaraawe. Maarán-áái siyáíye. Túwa'nai óndasafesa pósa iyámpóíye umarané enáwí'a mósá wémaraawe agaimaréna siyáíye Ísu simátimena

¹⁷ tiyuwéna máápa'a kuména mindáópa'a tuwéna Pétáni-naopa'a wéna mindó'wáámbá kowaiyáíye.

Taaigómó aáénkarain-aai.

Mááka 11:12-14,20-24

¹⁸ Pétáni-naopa'a kowáúmba iyáfasinesa Yérúsaremu-naopa'a tumbá Ísumba áái tówana

¹⁹ moórá-taigon-awi'a fikima aankón-awáísáfa'a wérowana mintáéramba nánae sésa áwáufo'a wéna awánómba áná aantemba wérowana mintáígóntáféna sésa emá ímba arambá iyáínone súwana mintáímá aáénkaraiye.

20 Mintái aáénkówasa Ísuni kísau-waasi awánésa táátafesa ésa tiyáámba tóipimba faafésa sésa fíki-tai ááéma aáénkaraiye suwaná

21 Ísu séna érai'a simátíme súné. Maníkóntáfé'o ímbo kae'-ímáyáámó é'o fasi'aén-ímáyáámó é'o é'a fíki-taigontafe'o súnanamo aáénkaintemba kanaa'á miyá é'a ímba miyá aantemba é'a maanómátáfé'o sé'o faiwí'wé nompá'á kumuwómó síyanamo éna miyá íniye.

22 Maníkómpá'á inai sé'a fí'o-fi'on-tantaatafe'a áísai e'a timankúnkúmba ombá érai'a Maníkó kanaa'á súwa'nai uwásinkainiyemo sembá kanaa'á wétuwa'nai-iye Ísu siyáiyé.

Nááwawa ai'máráísawa tiyáanomo siyáan-ai.

Mááka 11:27-33, Rúku 20:1-8

23 Ísu mináái simátimena óraa'-amaan-daumpa'a iména Maníkóni ásé-ai simátimuwasa óraa'-amaan-kísau-waasiye Yúndaa-oraal'-waasiye tésa sésa nááwawa ai'máráísawa tiyéwa nááwampinkena maiyéwa fasi'aén-kísáú wémaeno. Simásimiyo suwaná

24 Ísu séna aifa'á moóra-aaimo tísai ona'ó anondáámo síya'o é'a sísai on-áái simátimenaumne.

25 Ááéma Yóni nombó maitínkaraiwai Maníkówa simámakaisanawa nombá maitínkarai waásiya simámakaawanawa nombá maitínkaraiyo súwasa miwí keáímbá sésa nórasaawa sénaumno. Maníkó simámakaisana nombá maitínkaraiye senanasáámó éna nóra séra Yónin-aaisafe'a ímba érai'e siyáao síníye.

26 Waási simámakaawana nombá maitínkaraiye senasasáámó ésa úwoi-waasisa sínkamonaawe.

Úwoi-waasi sáwífa'-waasi Yónintafesa Maníkón-aaimo simásímakaiwai uráíye wéseмба pósa aaisantá siyónááwe miyá keáímbá sésa

²⁷ Ísuntafesa sésa emó sísai ónda-aaisa ímba isáúmne suwaná Ísu séné ímbo simásímiya'a nááwampinkena maiyéra fasi'aén-kísáúmó maúnda-aai ímba simátimenaumne Ísu siyáíye.

Moóráwígon-ááninkai-taai.

²⁸ Ísu mináái simátimena séné simátíménda-aai imáyáan-oro. Moóráwigo kae'-íyámpóíwáráwí aifarááwíntáféna séné kesááninkoo kesí ándá-aran-kisaufa'a kísau komauwó sisaná

²⁹ aifarááwí séné ímba siráái taiyé séné ména moórá-imayaa éna kísau komáísana

³⁰ áfákontafena séné kesí ándá-aran-kisaufa'a kísau komauwó sisaná ewé símai ifátuwena ímba kísau maiyáíye

³¹ Ísu simátimena tísai ena séné nááwa tifowán-áái wéisaiyo súwasa aifarááwí afowán-áái wéisaiye suwaná Ísu séné mináái imáyáa é'a simátíménda-aai isáaro. Taakisi-úmén-kwáásíyé sáwí-anka'o nón-inine sáwí'o on-kwáásín-owe sembánifo miwí Maníkó wení waásimo kawáánin-ampa'a ááéma wégofo kembiwíndo.

³² Yóni nombó maitínkaraiwai téna kawel-ámbá aráátimuwa'a wenááisafe'a ímba érai'e siyáafo taakisi-úmén-kwáásíyé sáwí-anka'o nón-inine Yónin-aaisafesa érai'e suwa'á kembiwí miwí tuwáné'a Yónin-aaisafe'a ímba érai'e sé'a kentí sáwí-imayaa ímba tuwé'a Maníkómpá'á tiyáawe Ísu siyáíye.

Ándá-aran-kisaura'o káráwiyowi-taai.

Máaka 12:1-12, Rúku 20:9-19

³³ Ísu mináái simátimena séna moórá wa'e'mai-aai simátíménda ísáaro. Moóráwigo óraa'-marawarawi ména óntan-kusai úmakena ándá-aran-kisau úmarena ándá-arankoni táúfa'a úmarena ándá-arambo mapamínanamo anombó kumínda-taufa'a úmarena óntan-damba kísaura'o káráwiyan-damba úmarena ayáátáaka fi'om-barafa'a koménae séna maankísáúrá'ó káráwiyawimo é'a kesáfé'a tuwímbai-aramba wémae'a tuwímbai kembá siyúwáaro simátimena fi'om-barafa'a koméraisana

³⁴ arambó áfumo kain-kánáá tisaná aanáfó kesí ándá-aramba komáéro séna wení kísau-waasi ti'maráísasa minkísáúrá'ó káráwiyowifa'a tewasá

³⁵ ta'óto'mai moóráwigomba tufuwésa moóráwigomba tufú'marááwana púwísasa moóráwigomba óntantamba tufuwésa ándá-aramba ímbo tímémba ti'mátuwaawasa kowaná

³⁶ aanáfó aifa'á wení kísau-waasi tuwímbai ti'maréna ánaaemba sáwífa'nanka ti'maráísasa tewasá minkísáúrá'ó káráwiyowi ta'óto'mai aifa'ó uráantemba miyá ésa sáwí'a uwátinkesa ándá-aramba ímba tímémba ti'mátuwaawasa kowaná

³⁷ aanáfó ména ánaaemba séna kesááninkomba ai'maráanana wínasa wenáái isánááwe séna ai'maráísana tisasá

³⁸ minkísáúrá'ó káráwiyowi awánésa keáímbá sésa aanáfón-ááninko wétifo tufúwónanasa puwéna maankísáú ímba maínata kesáá maénae sésa

³⁹ ta'óto'mai ándá-aran-kisau fakemba famétuwesa tufúwówana pukáíye.

⁴⁰ Ísu mináái simátimena séna minkísáúgóni aanáfó tínda kísaura'o káráwiyowi nóra síníyo súwasa

41 miwí sésa misáwí-wáásí tínkaminasa puwíyana fí'on-kwaasi kesí kísaura'a káráwiyoro sínasa minkísáúrá'á káráwiyesa arambó áfumo kain-kánáá tíndantemba aanáfómbá minárámbá aménááwe siyáawe.

42 Suwaná Ísu simátimena séna Maníkón-aai aúfáifimba awánaraawe. Maarán-áái agaimaréna séna

óntan-dambo on-kwáásí moórá-ontantafesa sáwí'a wéiye sésa maisukáawe. Ánaaemba

minóntánkó áfonkaaamba uráíye. Mindá Fasi'aénkó isatá awánéta séta

fí'oran-kawe'a uráíye sune

agaimaréna siyáíye.

43 Mináái imáyáa é'a simátime'a sune. Maníkó kembiwí Yúndaa-waasisafena maará siyé. Kenká'á ímba kawáánónaumne séna tiyuwéna fí'onkaa-waasisafena kenká'á kawáánónaumne sínasa wení kísau maénáawe.

44 Minóntánká'á tanaambá kofésa sáwí'a úmai ménaafo minóntánkó tufú'mai sáwí'a uwásuwainiye Ísu séna wenááisafesamo ímbo érai'emo síyawi imáyáa éna mináái siyáíye.

45 Ísu súwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáán-kawaa-waasiye isésa tááko péé súwasa sésa moóráwígon-ááninkai aaimó simbá kentáásáféna siyé sésa ándá-aran-kisaura'o káráwiyowisafenamo simbá kentáásáféna siyé sésa óntankowemo simbá kentáásáféna siyé sésa

⁴⁶ ta'óto'mai tufuwónae sésamo umbá seyaafá'-wáásí Ísuntafesa sésa Maníkón-aai simásímiwain-iye sun-kwáásí táároi inkaisésa Ísumba ímba ta'ótoresá ifátukaawe.

22

Óraa-tanombo kauráin-aai.

Rúku 14:16-24

¹ Aneka'á Ísu aai simátimindasafena waé'mai-aai simátimena séné

² Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-iye. Moóráwigo káráwiyaiwain-ááninko aaré maíndasafena óraa-tanomba kaufónae séné

³ sáwifa'-waasi táántena séné aáno úmai tanómba tamandaaró séné méná tanómba kaumaréna wení kísau-waasi ti'maréna séné tamandaaró kosimátíméro sisasá miyá owasá ifátuwesa ímba tewaná

⁴ aneka'á kísau-waasi ti'maréna séné táántaraundawí kosimátíme'a sé'a tómbó nembá wétó'mayaan-e'a purumakawé óraa-poiye tufú'mai wégaufumpo tamandaaró. Kesááninkomo aaremó maíndara'a tamandaaró. Kosimátíméro séné ti'maráísasa miyá kosewasá

⁵ ifátuwesa ímba tembá moóráwigo wení kísau'fa'a kóísana moóráwigo óntambo maínda-kísau'fa'a kóísasa

⁶ tuwímbai káráwiyaiwaini kísau-waasisomba ta'óto'mai tínkamowasa púwówana

⁷ káráwiyaiwai aaisambá séné wení i-wáásí ti'maráísasa miwí tínkamowasa púwówasa miwítí naampimpá'á iyamá agáéwana káwisana

⁸ káráwiyaiwai wení kísau-waasisafena séné tanómba kaufé'a táántaraundawí kesááninkoni tanómba tamandáiyawí sáwí'an-owe.

⁹ Aampaká'ó waásimo túwaandu opa'á kosaafá úmai fí'lo-fi'on-kwaasi tuwáné'a simátimiyasa tanómba tamandaaró sisasá

¹⁰ wení kísau-waasi isésa aampa'á wénesa waási saafá úmai tuwánésa sáwí-waasiye kawel'-wáásiyé torupátinkesa tí'maesa tésa tómbó

naan-dáúmpá'á sisipáá uráawe.

¹¹ Yúndaa-waasi aaremó máénka'o ombá tanómbó nánaesamo ten-kwáási ontará'ó tewasá kísau-waasi kawel'-únánkwátói tíméwasa urésa mindáúmpá'á imésa tómbá wénaafo minúnánkwátóimo imbo urésamo ésa ímba tómbá imandánaáwe. Tómbó naan-dáúmpá'á sisipáá owaná káráwiyaiwai tuwánaimba moóráwigo ímba kawel'-únánkwátói uréna méraisana awánéna

¹² séna nóra séwa kawel'-únánkwátói ímba uréwa iyáano sisaná ímba aai sisaná

¹³ káráwiyaiwai wení kísau-waasisafena simátimena séna aiyayaanka'a kará'umai máápa'a kumeu'ó in-áémpá'á aúwéwana ifi'á téna áí'lo índasafena áwááyaamba umpufuwíniye siyáíye Ísu siyáíye.

¹⁴ Ísu mináái simátimena séna Maníkó sáwífa'-waasi táántain-kwaasifinkemba tuwímbai aan-temba wení waási-i'a wéuwatinkaiye siyáíye.

*Taakisi-ááisáfésamo áísai uráan-aai.
Mááka 12:13-17, Rúku 20:20-26*

¹⁵ Ísu súwasa amáán-kawaa-waasi máápa'a kumbésa keáímbá sésa nóran-aaisaawa áísai onanasááwá sáwí-aaimo sínata aafintá maenkánaumno sésa

16 miwí tínaaenka'o tirááíwáún-kwaasiye Éroti amááraawe ti'márówasa Ísumpa'a tésa sésa óraakoo érai'-waasi po Maníkóní aambó arááíwáén-aaí arupíse úmai simátimendasa ísaraumne. Waási táároi ímba inkaisé óraa'-waasiye úwoi-waasi táároi ímba inkaisé tirumbó faiyá'mai-aaí ímbo sésda arupíse úmai simátimendasa ísaraumne.

17 Simáménda-aaísa isaaó. Kanaasááwá taakisi-óntámbá Rómu-kamanisa timénaum íntaawa timénaumno. Timéndasa Yúndaa-waasisa kentáásí amáamba taraisónaum íntaawa taraisónaumno. Nóran-imayaamo émo e simásimiyo suwaná

18 Ísu miwítí sáwí-imayaa iséna séna kaumbo-kae'-ááíwará'-wáásí pó'a kentáfé'a sáwí-aaimo síndawe sé'a wésisai-owe.

19 Taakisi-óntámbá moórá maimaé máaraasimero súwasa maimaé máaraanamuwana

20 séna nááwan-óikaana uráinkara áwí'a wéraiyo súwasa

21 miwí sésa Rómu-kamani-kawaagon-óikaamba isaná áwí'a wéraiye suwaná Ísu séna Rómu-kamani-kawaagonde wembá améro. Maníkondé Maníkómbá améro súwasa

22 mináái ísówana táá'a úwasa ímba aaí sésa auwésa kuráawe.

Pukémpinkembo íyáfasinaiyan-aaí.

Máaka 12:18-27, Rúku 20:27-40

23 Kuwasá Sátúsi-amaan-kawaa-waasi púwómpinkemba ímba íyáfasinanaawe sun-kwáásí pósa minkánáa Ísumpa'a tésa

24 sésa óraakoo naaófá'á Móseese séna moóráwigo aaré maimakéna iyámpói ímbo

ma'ánkáiimba puwínana áfáko maimakéna awaaón-anondaa-ware'e séna iyámpói ma'ankáíniye siyáíye.

²⁵ Moórá-aai isaaó. Moórá-kanaa maanká'á afakaeté-afarawainonda mésa tuwaaó aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana

²⁶ wenánaaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana wenánaaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana miyá émesa afakaeté-waasi putásaawana

²⁷ minínínkó ánaaemba pukáíye simámesa

²⁸ Ísumba áísai esa sésa miyámó ombá waási puwíyampinkembo iyáfasinaiyan-kanaa minínímbá afakaeté-waasi tuwaainímbá éna nááwa máíníyo suwaná

²⁹ Ísu séna Maníkón-aai aúfáífimbo agaimakón-aai ímba kawé'-úmai isé'a Maníkóní fasi'aémbá ímba awáné'a pó'a miyáumai sáwisáwí-aai wésewe.

³⁰ Pukémpinkemba iyáfasinesa wíyómpa'o imaiyan-kanaa aaré ímba maiýasa waaí ímba maiýamba ésa Maníkóní kísau-waasimo wíyómpa'o méraawimo ontembá minínínákwá'á miyáumai aaré ímba maiýasa waaí ímba maiýamba ónááwe.

³¹ Waási pukémpinkembo iyáfasinaiyamba simátíménda ísáaro. Maníkó simátímakomba aúfáífimba agaimakón-aai toráumai awánaraawe.

³² Maníkó Mósesentafena maarán-áái siyáíye. Maníkó úne. Enaiwá'ná Émbaramune Áísáakine Yékopune miwítí Maníkó úne siyáíye. Maníkó minááímó siyáimba minkáúmbó-wáásí é'a

púwúwasa utaráambanifo mináái siyáimba pósa
miwí úwoi méraawe Ísu súwasa

³³ wesé'lo méron-kwaasi isésa táátafesa ésa sésa
aaigóní áwáuma wésimasimiye siyáawe.

Aifaráán-ámáánkón-aai.

Máaka 12:28-31, Rúku 10:25-28

³⁴ Suwaná Ísun-aaigo Sátúsi-amaan-kawaa-
waasi-taai iyáákomba áamáán-kawaa-waasi isésa
túwaandu ésa

³⁵ miwífinkémbá moóráwigo áamáambo kawé'ó
úmaimo ísarowi Ísumo sáwí-aaimo sínda isánae
séna áísai ena séna

³⁶ óraakoo Maníkóní áamáápinkemba nóran-
amaana aifaráámbán-iyo súwana

³⁷ Ísu séna Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna
séna

Maníkémpá'á kentí Fasi'aénkómbá kentiruné
kentí imáyáawe kentimané áméro

agaimaréna siyáie.

³⁸ Minámáámbá aifaráán-ámáámbá isaná

³⁹ miwán-ánaenken-amaamba óraa'-amaamba
maarán-ámáámbán-iyé. Maníkón-aai aúfáífimba
agaimaréna séna

kesáfé-ímáyáámó ontembá kentí

waási-imayaawara'a oro

agaimaréna siyáie.

⁴⁰ Minkáé'-ámáánkó áfonkaamba uráisana
Mósesemo fi'on-amaambo siyáine Maníkón-
aaimo simátímakowi siyáan-amaane me'wi-
me'wiyáámbá éna kae'-ámáánkó áfonkaamba
uráinka'a tawéaraapaiye Ísu siyáie.

Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráísitin-aai.

Máaka 12:35-37, Rúku 20:41-44

⁴¹ Súwasa áamáan-kawaa-waasi túwaandu uwaná Ísu miwí tísai ena séna

⁴² Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráísiti nááwan-andafaken-kwaasiya'iyó súwasa kentáásíwá'ná Téfitin-andafaken-kwaasin-iyé suwaná

⁴³ Ísu séna naaófá'á Maníkóní ámutanko Téfitimba imáyáa amúwana Téfiti Káráísitintafena séna kesí Fasi'aénkón-iyé siyáimba

⁴⁴ Imó agaimakón-aufaifimba Téfiti agaimaréna séna kesí Fasi'aénkóntáféna Maníkó séna kesiyáánúrappa'a fasi'aén-áémpá'á mara'l-ména'a ení namuro-wáásí iyáákaanasa miwí tai'ánaáwe

Maníkómó siyáin-aai Téfiti siyáiyé.

⁴⁵ Miyáumai Téfiti Káráísitintafena séna kesí Fasi'aénkón-iyé siyáimbanifo nóraumaiya wemá Téfitin-andafaken-kwaasin-iyó Ísu súmba

⁴⁶ Káráísiti Téfitini Fasi'aénkó éna Téfitin-andafaken-kwaasigon-iyé súmbanifo miwí ímba kanaa'á aai sésa táatafesa ésa minkákémbá ímba áisai úmaesa iyáawe.

23

Áamáan-kawaa-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé miwí táái.

Máaka 12:38-40, Rúku 11:39-44,47-52, Rúku 20:45-47

¹ Ísu túwaandu urón-kwaasiye wení kísau-waasiye simátimena séna

² Maníkó íyáfasintinkaraisasa áamáambo sen-kwáásiyé áamáán-kawaa-waasiye Mósese agaimakáin-aai toráumaimo wésimatimemba

³ isé'a arááiwaéro. Mósese siyáin-amaamba miwí tóikaken-aantemba sésa ímba wéaraaiwaefo miwímó ontembá ímba oró.

⁴ Umbai-tántáá'ó asááúmakesamo túwaata'mae'a korómó sésamo ímbo túwa'nai ontembá miwí umbai-áái simátimesa ímba túwa'nai ombá úwoi arááiwaéro wésewe.

⁵ Miwí sésa waási suwánésa óraa'-waasin-owe síwae sésa Mósese siyáin-amaamba agaimái anaféúmpímbá makésa túwayaanka'e tiyáánka'e kárá'umaresa miwítí wátói-araiya'a ayáátáaka'a tafétafe úmakesa naaópa'a afufumpa'á wénesa

⁶ tanómba kaufópa'o ombá kawel'-áémpá'á mésa áamáán-daumpa'o ombá óraa'-waasimo máépa'a imésa

⁷ waási suwánésa sésa óraa'-waasi áamáán-aai simátíméwin-owe síwae sésa naaópa'a maru'-afufumpa'á wénesa miyámó ontáfésa aamoí wéowe.

⁸ Miwí miyá wéombanifo ímba miyán-oro. Kem-biwísáfésa óraa'-waasi áamáán-aai simátíméwi owémó síyambo é'a kímborawigo óraa'-waasi isatá wení waásisa mimbórái'a úmaisa méraumne seró.

⁹ Kempínkémbá moóráwigontafe'a óraa'-waasi kesifón-iye sefó. Kentifo wíyómpa'a méraiye.

¹⁰ Kempínkémbá moóráwigontafe'a kentáará'á káráwiyaiwain-iye sefó. Manikómó íyáfasisinkaraiwai keyáá kenká'á káráwiyaundawi kemá úne.

11 Kempínkémbá íyáákanae síyawí kentí wayó'a máéro.

12 Kentúwí'o mósá maráiyawí Maníkó úwoi kentúwí'a múratinkainifo kentúwí'o ímbo mósá maráiyawí Maníkó mósá tinkáíníye Ísu siyáíye.

13 Ísu mináái simátimena séna áamáambo sen-kwáásíyé áamáán-kawaa-waasiye simátiménda ísáaro. Kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásímó é'a káráwiyoro. Maníkó wení waásimo kawaánin-amba wéfaitinkaawe. Maníkó wení waásimo kawaánin-ampa'a ímba kónae sembá kónaesamo owítí aambá wéfaitinkaawe.

14 Áamáambo sen-kwáásíyé áamáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásí é'a keto'-ínintí óntawara naankwará'a umémbá wémae'a waási suwánésa súwí'a mósá maráíwae sé'a tafisímai-inai karo'a wésewe. Mindásafe'a káráwiyoro.

15 Áamáambo sen-kwáásíyé áamáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásí é'a simátimunda áamáán-aai arááiwaiwae sé'a saafá úmae'a óraa'-nomba kofaté'a némpa'a wéne'a tuwáné'a kentí sáwí-kisau aráátíméwasa miwítí sáwí-kisau kentí sáwí-kisau gomba iyáákaraimba pó'a mindásafe'a káráwiyoro.

16 Aambó ímbo kawé'-úmaimo awánaraawi karo'a sé'a maarán-ámbá arááiwaéromo sewí káráwiyoro. Kembiwímó áamáán-aaimo sembá karo'a simátime'a sé'a óraa'-amaan-dankon-aai tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna kanaa'a íníye.

Énifo kawel-óntánkón-áwí'a korí-óntánkón-aai tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna sáwí'a íníye wésewe.

¹⁷ Minkorí-óntánkó óraa'-amaan-dankomba ímba iyáákaraifo mindáúmpá'ó wérainda mindá kawel'-án-iye. Kembiwí ámáán-aaisafena tááko ímba péé sisa'á wéisaawe. Sáwí-imayaawara'-waasi simátímén-aai karo'-ááín-iye.

¹⁸ Kembiwímó ámáán-aaimo sembá karo'á simátíme'a sé'a Maníkóntáfésamo póimo tufú'maimo agáén-taaregon-aai tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna kanaa'á íníye. Énifo mintáárérá'ó Maníkómbó wéamem-poigon-aai tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna sáwí'a íníye wésewe.

¹⁹ Maníkómbó ámém-poigo mintáárégómbá ímba wéiyaakaifo mintáárégó iyáákarena ámém-poi kawel'á wéiye. Kembiwí ámáán-aaisafena tááko ímba péé sisa'á wéisaawe. Sáwí-imayaawara'-waasi simátímén-aai karo'-ááín-iye.

²⁰ Fasi'aén-ááímó sembá Maníkóntáfésamo póimo tufú'maimo agáén-taaregon-aaimo tika'ó marésamo sésamo ésa mintáárégón-aaiwara'a Maníkómbó wéamem-poigon-aaiwara'a wésewe.

²¹ Fasi'aén-ááímó sembá óraa'-amaan-dankon-aaimo tika'-marésamo sésamo ésa mindánkón-ááiwara Maníkó mindáúmpá'á méráiwain-aaiwara'a wésewe.

²² Wíyómpa'e simásuwesamo tika'ó marésamo sésamo ésa Maníkó mifá'á káráwiyaiwain-aaiwara'a wésewe.

23 Ámáámbo sen-kwáásíyé áamáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááíwárá'-wáásímó é'a káráwiyoro. Naaófá'ó Mósesemo siyáintemba kentí kisaufakemba kári-tonkwara'a tuwínkaa'-úmai siyáánkai maké'a moórá Maníkómbá amé'a kawé'a wée'a miyán-ámáámbá ísámae wéiyofó Mósesemo siyáin-amaamba óraa'-amaamba ifá'a tuwé'a pó'a waási ímba arupíse uwátinke'a tirumbá ímba uwátinke'a ímba Maníkóntáfé'a timankúnkúmba é'a miyámó ontáfé'a pó'a minóráá'-ámáántómbá ifá'a tukáawe.

24 Aambá ímba kawé'-úmai awánaraawi karo'a sé'a maarán-ámbá arááíwáéro wéseмба kári'-amaamba arááíwae'a óraa'-amaamba tukáawe. Miyámó ombá tóipinkaambo wénaawiyaan-kwaasin-owe.

25 Ámáámbo sen-kwáásíyé áamáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááíwárá'-wáásímó é'a káráwiyoro. Anaféúné táúfa'e paáká'-aantembo wénonkwiyofó andáámpá'a sáwí'a uráisa'a pó'a kempímbá sáwífa-tantaa'a óraa'a wéraiye.

26 Áamáán-kawaa-waasiono. Áamáán-aaisafena tááko ímba péé sisa'a wéisaawe. Anaféúné táúfa'e andáámpá'ó non-kwíyówanamo andáámpá'é paáká'é kawé'ó intembá kentí sáwí-imayaa tuwé'a kawé'-ímáyáá úmai méraaro.

27-28 Ámáámbo sen-kwáásíyé áamáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááíwárá'-wáásímó é'a káráwiyoro. Waásimo maipímbó utámakaawanamo kawáá'isasamo waási ímbo awánaantemba kentirumpímbá miyá isa'a sáwí'a wéowasa waási ímba wétuwanaawe. Waásimo maipímbó utámakesamo kawé-tó'wááímó

owasamó awánésamo sésa kawel'á wéowemo sentembá kembíwí tuwánésa kawel'-wáásín-owe sembánifo kentirumpimbá miyá-sáwí-tántáá'á wéraisal'a kaumbo-kael'-ááíwará'-wáásín-owe.

29 Ámáámbo sen-kwáásíyé ámáán-kawaa-waasiye kaumbo-kael'-ááíwará'-wáásímó é'la káráwiyoro. Kentíwá'ná Maníkón-aaimo simátímakowi tínkamuwasa púwúwa'la utámakaapa'la to'waaí wéowe. Arupise úmai méron-kwaasi tínkamuwasa púwúwa'la utámakaapa'la to'waaí wée'la

30 sé'la miwí tísaafitantambo uráawi sé'la minkánáámó mérekaa kentáá síwá'námo uráantemba ímba miyásá uráusino wésewe.

31 Miyámó sembá maarán-áái wése'la Maníkón-aai simátímakowi tínkamesa miyá-sáwí'á uráawi tírááta úne wése'la miwímó uráantemba miyá wéowe.

32 Kentíwá'námo uráantembo miyámó wée'la tai'ánááwe.

33 Tai'áiyamba iyánkó póígon-araa'an-owe. Maníkó kembá aaifimbá matinkáína'la sáwí-meyambo maiyapa'la ónkaifa'la komésa wété iyan-amba ímba wéraiye.

34 Miyáumai kesáái simátimiyawiye aráátimiyawiye kawel'-ímáyááwará'-wáásíyé ti'maráanasal'a kempímbá wéniya'la tuwímbai tínkamiyasa puwíya'la tuwímbai aaraa-táiyá'á tínkamiyasa puwíya'la tuwímbai kentí ámáán-daumpimpa'la taántámbá tínkame'la moórá-mora-naopimpa'o wéniya'o é'la ti'mátu'mae'la nónááwe.

³⁵ Miyámó íyana arupíse-waasimo tínkamom-beyamba seyaafá'-wáásítí méyámbá kentópa'a tíníye. Aifa'ó tufúwanamo pukáin-kwaasigon-awi'a Éperi ánaaemba moóráwigo Pérékáíyaan-ááninkon-awi'a Sékáráíya óraa'-amaan-daumpa'a mérowana moórá-aempa'a Maníkóntáfésamo ísámaimo póímo tufú'maimo agáún-ontan-taaremo wérowana moórá-aempa'a aifa'-ámáán-káwáágó aantemba iyún-ontama wérowana afufumpimbá Sékáráíya imérowasa tufúwana pukáíye.

³⁶ Minkáé'-wáásítí afufumpimbó kárúraan-kwaasi tínkamuwasa pukáawiwara'a miwítí sáwí-meyamba káfé'o méraan-kwaasi maénááwe Ísu siyáíye.

*Ísumo arumbó uwátínkarain-aaí.
Rúku 13:34-35*

³⁷ Ísu mináái simátimena Yérúsaremu-naopaken-kwaasi arumbá uwátinkena séna Yérúsaremu-naopaken-kwaasisono. Maníkón-aaimo simátímakaawi tínkambae núwasa pukáawe. Maníkó ti'marówasa kuwái óntantamba tínkambae núwasa pukáawe. Kokórigó áráátombo ayóífá'ó tínkarenamo káátatinkaintemba aasiyaasi-kánáá kemá miyá ónaumne súndanifo tínaaemba wéuwasiwewe.

³⁸ Ísáaro. Maníkó tiyuwáína'a tu'nankáámbá ónááwe.

³⁹ Simátíme'a sune. Ímba úwoi suwánánááfo ánaaembo sé'o Maníkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó kawé'á uwánkáíye síyanka'a aneka'á suwánánááwe Ísu siyáíye.

24

*Óraa'-amaan-dambo tawisínda-aaimo siyáin-
aai.*

Mááka 13:1-2, Rúku 21:5-6

¹ Ísu mináái simátimuwaša óraa'-amaan-daumpakemba kárúwesa kúmúmba wení kísau-waasi sésa óraa'-amaan-damba kawel-námbán-ifo awánaao suwaná

² Ísu séna káfé'o awánaan-dantafe'a simátíme'a sune. Ánaqemba waási tésa mindámbá seyaafá tawísísuwesa seyaafá'-óntákwará'é tawísísuwanaawe Ísu siyáíye.

Sáwí-kanaa tíniyemo siyáin-aai.

Mááka 13:3-13, Rúku 21:7-19

³ Ísu mináái simátimena Órífi-omapa'a imérowasa wení kísau-waasi weyáá méropa'a tésa áísai esa sésa emó senda nóin-kanaawa paápé ínío. Nóin-kwaamera ínataawa séta ampáánká'á emá kúmínana káfé'o wérain-tantaa'a tai'áíníyesa sénaumno suwaná

⁴ Ísu séna karo'-áái isé'a érai'e sefó káráwiyoro.

⁵ Sáwífa'-waasi tésa kesúwí'a máwatesa sésa Maníkómó iyáfasisinkaraiwai úne síyasa sáwífa'nanka minkáro'-ááisáfésa érai'e sénááwe.

⁶ Tíyááwemo síyan-aai némpakena'i ewaakéná'i isáiyana ímba táá'a íno. Miyán-kánáámó tinda mindá ímba seyaafá-tántáá'ó tai'áínda-waame'an-íye.

⁷ Fí'o-fi'on-aempa'-waasi tiyánááwe. Moórá-kawaa-waasigomo éna moórá-kawaa-waasigoni amááraasafena iyáfasine tíyáaromo sínasa

íyáfasinesa tiyánaáwe. Fí'o-fi'om-barafa'a aawai táiniye. Fí'o-fi'om-barafa'a óraa'-mari táiniye.

⁸ Miyán-tántáá'ó paápé ína'a sé'a seyaafá-tántáá'ó tai'áínda-kanaa ímba tiyáifo iyámpóímo matinkánae owanamó óraa-ti'o intembá umbai-kánaámó tinda minkánaá paápé iye seró.

⁹ Miyán-ááímó síyasa minkákémbá kembiwí ta'óto'mai fí'owi timíyasa sáwí'a uwátinkesa tínkamiya'a puwónááwe. Kentáfésamo fasi'ámaimo méraiyaantafesa fí'o-fi'on-kwaasi seyaafá'nánká tiyámba uwátinkanaawe.

¹⁰ Kesááisafesa érai'emo wésiyawifinkemba sáwífa'nanka kesáái tínaaemba uwámesa miwítí namuro-wáásí moórá-morawigo aráátimesa tiyámba uwátinkanaawe.

¹¹ Sáwífa'nanka paápé ésa karo'á sésa Maníkón-aai simátimundawi úne sésa sáwífa'nanka karo'á simátimenaawe.

¹² Miyáumai sáwí-kisaugo wété éna óraa'a ínasa fí'owi-imayaamo émémba ifátuwesá kentáfé-ímáyáa aantemba ónááfo

¹³ Ímbo ifátuwesamo kentáfésamo fasi'ámaimo méraiyaawi tai'áínda-kanaara'a Maníkó tí'mai kawepá'á métinkainiye.

¹⁴ Seyaafá'-márafákén-kwáásí isáiyantafe'a ásé-aai Maníkó wení waásimo kawáánin-aai simátíma'mae iyiyana ánaaemba seyaafá-tántáá'á tai'áínda-kanaa tíniye Ísu siyáíye.

Sáwí-kanaagon-aai.

Máaka 13:14-23, Rúku 21:20-24

¹⁵ Ísu mináái simátimena séna ánaaemba sáwí'a íyan-tantaako paápé íniye. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awí'a Tánieri

mintántáátáféna siyáíye Ísu siyáíye. Kemá Mátíyu súnè. Maanáúfáímó torausíyawí tááko péé sína'a ísáaro wésune. Ísu séna Maníkóní kawé'-náópa'a misáwí-tántáá'á paápé ínasa awánáiyamba

¹⁶ Yúndiyaa-marafa'o méraiyan-kwaasi omápata tuwaantantésa iyónááwe.

¹⁷ Ontará'ó méraiyan-kwaasi ímba naaúmpa'o iyíyamba óntama ifátuwesa úwoi tuwaantantésa iyónááwe.

¹⁸ Kísaufa'o méraiyan-kwaasi ímba naaópa'o tiyamba unáánkwátói ifátuwesa úwoi tuwaan-tantésa iyónááwe.

¹⁹ Tímúka'nine káfé'-iyampoiwara'-inine minkánáá sáwí'a ónááwe.

²⁰ Tuwaantambó iyíyamba táwi'o índakanaa iyé'a saagaan-kánáá iyé'a únafo sé'a Maníkómpá'á inaí seró.

²¹ Minkánáámó tinda óraa'-umbai táíniye. Naaófá'á Maníkó maramó úmaronka'e káfé'wara'e miyán-úmbái-tántáá'á ímba tiyáíye. Ánaaenkwar'a miyán-úmbái-tántáá'á ímba tíniye.

²² Miyán-úmbái-tántáá'ó wéin-kanaa Maníkó ampáásé úmakaiye. Miyán-úmbái-kánáámó ayáátáaka'o wérainkaka seyaafá'-wáásí ímba úwoi túnamai méraawisino. Maníkó wemparí'o úmakain-kwaasisafena imáyáa éna miyán-úmbái-tántáá'á ampáásé uráíye.

²³ Ampáásémó ínasa tuwímbai simátimesa sésa Maníkómó iyáfasinankaraiwai mifá'-maafa'a méraiye síya'o é'a ímba ísáaro.

24 Tuwímbai paápé ésa karo'á sésa Maníkómó íyáfasisinkaraiwai úne síyasa tuwímbai karo'á sésa Maníkón-aaimo simátimundawi úne simátíma'maesa níyamba ímbo awánen-kisau maésa Maníkómó wemparí'o úmakain-kwaasi karo'á simátinkanae sésa miyán-óráá-kísáú maénááwe.

25 Miwísáfé'a érai'-waasin-owe sefó sé'a ímba paápé uráanka'a aifa'á simátimumpo káráwiyoro.

26 Súnda-aai imáyáa é'a ánaaembo moóráwigomo kentáfénamo sénamo paápé uréna máásai-marafa'a méraiye sína'o é'a ímba koró. Moóráwigomo kentáfénamo aúpá'á méraiye sína'o é'a ímba érai'e seró.

27 Wíyómpa'o aafáyáumo tóráísasamo awánaantemba kemá waási úranko miyáumai afora'á aneka'á kumónaumne.

28 Póímo sawaímó kawáá'ipa'o náíndasafenamo embontaan-dúmágómó tatorúpaintemba Maníkó sínana súnda-aai paápé íníye Ísu siyáíye.

Ísumo marapá'ó kumínda-aai.

Mááka 13:24-31, Rúku 21:25-33

29 Ísu mináái simátimena séna miyán-úmbái-tántáá'ó tinda-kanaa tai'áínana aafáúgó kumeu'á ínana wíyónko ímba sán-káínana o'á wíyómpakemba kaisínana wíyónko úwaauiwa ínasa

30 seyaafá'-márafákén-kwáási wíyómpa'a awánemba fí'onka'ma'mai-tantaa'a awánésa kentáfésa sésa kumínena to'mayaa wéíye sésa

táátafesa wéesa ifi'á wétesa suwánemba kemá waási úranko óraa-fasi'aenkwara sáwara'a ainánká kúmóna'a suwánánááwe.

³¹ Uwíyemba wétufuwe'a wíyómpaken-kisau-waasi ti'maráanasa Maníkómó wemparí'o úmakain-kwaasi seyaafá'-márafákémbá tí'maesa moórafimba túwaandu ónááwe Ísu siyáíye.

³² Ísu mináái simátimena séna moóra naan-táigón-áwí'a fiki-taigontafe'a imáyáa úmai ísáaro. Asáómó agaínda awáné sé'a áú'o sínda-kanaa kárika'a tiniye sénááwe.

³³ Miyámó intembá kemó súnda-tantaa'a ína'a awáné sé'a kárika'a kumíníye sénááwe.

³⁴ Érai'a simátime sune. Káfé'o méraan-kwaasi tuwímbai ímbo pukáiyanka'a kemó súnda-tantaa'a paápé íníye.

³⁵ Wíyóne marawé tai'áínífo kesáái ímbo tai'áínda

úwoi waé'wae'a íníye Ísu siyáíye.

Kúmóna-kanaa waási ímba ísaraawemo siyáín-aai.

Máaka 13:32-37, Rúku 17:26-30,34-36

³⁶ Ísu mináái simátimena séna kúmóna-kanaa aafáúmá waási ímba ísááwasa wíyómpaken-kisau-waasiwara'a ímba ísááwa'a kemá Maníkón-ááninko ímba wéisaumpo kesifo weyáá ísaraiye.

³⁷ Naaófá'á moóráwigon-awí'a Nówaamo méronka'a waási ímbo Maníkón-imáyáá ésamo maé'óntemba ánaemba kemá waási úranko kúmóna miyá ónááwe.

³⁸ Piri'-nónkómó ímbo tínkankonka'a noné tóné wénesa tiyáámúmba wétó'waaí-esa aaré

máúwasa waaí máúwasa wéuwana Nówaa
nompín-táómpimba imérowasa

³⁹ piri'-nónkó táínda-aai ísaresa ímba imáyáa
ésa mérowana óraa'-a'a téna piri'-nónkó seyaafá'-
wáásí tínkamuwasa putásaraawe. Miyámó
uráantemba kemá waási úranko aneka'ó
kúmóndara'a kentáfésamo ímbo imáyáamo iyawi
miyá ónááwe.

⁴⁰ Minkánáá maará ónááwe. Kae'-wáásí
kísaufa'a méreyana Maníkó moóráwigomba
auwéna moóráwigomba aiyáíniye.

⁴¹ Minkánáá kae'-ínínkáí tómbá wéto'mayaan-
íyana Maníkó moórá-inimba auwéna moórá-
inimba aiyáíniye.

⁴² Kemá kentí Fasi'aénkómó kúmónda-kanaa
ímba ísaraafo káráwiyoro.

⁴³ Simátíménda-aai imáyáan-oro. Naankón-
afowámó umén-kwáásímó tínda-kanaamo
ísarenaraa umén-kwáásímó timbá wéto'mayaan-
ena awánéna watúwáísana wení naaúmpakemba
umémbá ímba máísino.

⁴⁴ Miyáumai kemá waási úranko kafífimbá
kumónaumpo kembiwí wéto'mayaan-e'a
simu'maráaro Ísu siyáíye.

Sáwí'a owasá kawé'á owasamó on-áái.

Rúku 12:42-46

⁴⁵ Ísu mináái simátiména séna kawé-kísáúmó
máéwi kawé'-ímáyááwará'-wáásísáfé'a sune.
Wení óraako séna kesí kísau-waasiya'a káráwiye
tómbá tuwímbai tíma'mae iyuwó síníye.

⁴⁶ Wení óraako téna wení kisaumo kawé'-
úmaimo maínda taawánáínana kisaumo maíndawi
arunkó kawé'á ínana

⁴⁷ minóráákó séna kesí seyaafá'-mópáráwínká'á káráwiyuwo síníye.

⁴⁸ Énifo minkísáú-wáásígómó imáyáamo énamo kesí óraako ayáátááka'a ímba tíníye sénamo

⁴⁹ kísau-waasi tínkamenamo tómbó nénamo uwóí'-nombo wénaan-kwaasiye uwóí'o énamo

⁵⁰ wení óraakomo tínda-kanaa ímbo ísarainanamo kafífimbó téna

⁵¹ óraaka'a tatufú'mai ai'mátuwená séna kaumbo-kae'-ááíwára'-wáásímó mésamo tí'o wéisasamo ifi'ó wétesamo túwááyaambo umpufuwésamo méraapa'a kóuwo síníye Ísu siyáíye.

25

Siyáánkai-inaamaru-taai.

¹ Ísu mináái simátimena aaremó máéwini áwáuma imáyáa éna séna ánaaen-kanaamo tínda Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-íye. Aaremó maíndawi tómbá náíyanesa siyáánkai-inaamaru ómbá kúra'maesa aampakémbá koáíkaawe.

² Minárásísómbá séfataase sáwí-imayaawara'a owasá séfataase kawé'-ímáyááwára'á owasá

³ sáwí-imayaawara'-arasi ómbá kurarésa fí'on-anafeumpimba iyamó káínda-nomba ímba fatiyowasa

⁴ kawé'-ímáyááwára'-árásí ómbá kurarésa fí'on-anafeumpinkwara'a iyamó káínda-nomba fatiyésa

⁵ aaremó maíndawimba koamu'makáawana ímba ááéma tisasá tógáfaa'a isasá tún-kwaiguráawe.

6 Tún-kwéraawana nó'waan-afufuntamba moóráwigo táántena séna wétifo koaiyánáisiye sisasá

7 misíyáánkái-árásí íyáfasinesa ómbá to'maésa kombá

8 sáwí-imayaawara'-arasi kawe'-ímáyááwára'-árásísáfésa sésa kentáásí iyamá pisináínifo nombá fatísimero sewasá

9 miwí sésa kesááwará'á miyáumai wétai'aifo nombó fatiyón-daumpakemba koméyámbáráaro sewasá

10 wégowana aaremó maíndawi tisasá séfataase-arasi to'mayaa úmaimo méraawi wesé'lo tómbó náíyanesa naaúmpa'a íyówana

11 ontá wisúwáísasa miséfátáásé-árásí nombó fatiyónaesamo kówai tésa óraaka'a sésa óraakoo ontá tisinkaaó sewaná

12 ímba awánáúnda-arasi ombá pó'a ímba ontá titinkánaumne siyáíye.

13 Ísu simátimena séna miyáumai kemó kúmón-da-kanaa ímba ísarenka'a kumónaumpo káráwiye'a méraaro Ísu siyáíye.

Kaumbo-kísáú-wáásí táái.

Rúku 19:11-27

14 Ísu mináái simátimena séna ánaaen-kanaamo tinda Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-íye. Moórá-oraako némpa'a wááu koménae séna wení kísau-waasi táántena séna kesí óntanka'a káráwiyo séna

15 moóráwigo wení kísau kawe-kísáúmó máisanamo awánaiwaintafena séna kesí óntamba séfataase-unamba káráwiyuwo séna aména moóráwigo wení kisaumo kárika'o kawe-kísáúmó máiwaintafena séna kesí óntamba kae'-únámbá

káráwiyuwo séna aména moóráwigo wení kisaumo kári-kisaumo máiwaintafena séna kesí óntamba moórá-unamba káráwiyuwo séna aména tiyuwéna némpa'-marafa'a kóísana

16 séfataase-unan-ontambo maiyáiwai minóntántámbá kísau maimaéna wéwena fi'omba séfataase-unan-ontamba máísana

17 moóráwigo kae'-únán-óntámbó maiyáiwai minóntántámbá kísau wémaena fi'omba kae'-únámbá máísana

18 moóráwigo moórá-unan-ontambo maiyáiwai minóntántámbá ímba kísau maéna úwoi marafimbá utámakaiye.

19 Utámakaisasa miyá wéowana miwítí óraako ayáátáaka'a kuróm-bapa'a mifá'á ména ánaaemba téna wááumo tímakaunda-ontamba torupámai awánánae séna táántaisasa

20 tésa séfataase-unan-ontambo maiyáiwai maimaéna máaraanamena séna séfataase-unan-ontambo símakaandarakemba kísau wémae'a fi'omba séfataase-unan-ontamba maiyáumne sisaná

21 óraako séna kesí kísau-waasigo kawe'á óne. Kentáfémo imáyáamo émo kári-tantaaka'o kawe'ó úmaimo káráwiyaandantemba sáwífa-tantaaka'a káráwiyinone. Kesirunkómó aamoimó intembá kesé'a taménana enarunkó aamoí íno sisaná

22 kae'-únán-óntámbó maiyáiwai maimaéna máaraanamena séna kae'-únán-óntámbó símakaandarakemba kísau wémae'a fi'omba kae'-únán-óntámbá maiyáumne sisaná

23 óraako séna kesí kísau-waasigo kawe'á óne. Kentáfémo imáyáamo émo kári-tantaaka'o

kawe'ó úmaimo káráwiyaandantemba sáwífa-tantaaka'a káráwiyinone. Kesirunkómó aamoimó intembá kesé'a taménana enarunkó aamoí íno sisaná

²⁴ moórá-unan-ontambo maiyáiwai maimaéna máaraanamena séna emá fasi'aén-kwáásí éma fí'owiti kísaurakemba tómbá wéne fí'owiti kísaurakemba úwoi wéne wémandaana'a

²⁵ enáároi inkaisé'a ení óntantamba kísau ímba maúnda úwoi aúpá'á makáumpo ení óntamba máínone sisaná

²⁶ óraako séna sáwí-kisau-waasigo kafóná-waasi po kentáfémo sémo fí'owiti kísaurakemba tómbá wéne fí'owiti kísaurakemba úwoi wéne wémandaana'a óne sénda po

²⁷ kesí óntambo seyaafá'-wáásítí óntambo máraán-daumpa'o makáandarakaa té'a kesí óntankwara a'wáá-ontankwara'a máúsino séna

²⁸ wení kísau-waasisafena séna minóntámbá maiyé'a siyáánkai-unan-ontambo tokáiwaimba áméro.

²⁹ Sáwífa-tantaaka'o kawe'-úmaimo káráwisinkaiwaimba moórá-mora-tanta'a áménana káráwisinkainifo ímbo kawe'-úmaimo káráwisinkaindawimpakemba makáimba méraana'a

³⁰ misáwí-kísáú-wáásígómbá áí'mae'a máápa'a múra auwáiyana kumeu'-áémpá'á tí'o wéisasamo ifi'ó wétesamo túwáayaambo umpufuwésamo méraapa'a wíníye siyáíye Ísu siyáíye.

Ísu méraawini áwáusafenamo tísai índa-aai.

³¹ Ísu mináái simátimena séna kemá waási úranko ánaaembo kúmóndara'a ságaenkwará

wíyómpaken-kisau-waasiwara'a káráwiyaundawi
pó'a kúmónasa

³² seyaafá'-máráfákén-kwáásí kesúranka'a
túwaandu íya'a sipisípi-poiye méme-
poiya'emo káráwiyaiwaimo tuwímbaraintemba
minkwáásísómbá miyáumai tuwímbake'a

³³ tuwímbai siyáánúrapa'a mótinke'a tuwímbai
siyáánaepa'a métinke'a

³⁴ káráwiyaundawi siyáánúrapa'o méraiyan-
kwaasisafe'a sé'a kesifo kawel'ó uwátinkáiwain-
owe. Maníkó maramó úmakonka'a ken-ímáyáá
éna kentí maru'á to'mayaa úmakaifo mifá'á
taméraaro.

³⁵ Kawel'á uwásinke'a kembó sááimo tówa'o
méraawanda tómbá simé'a nombá simé'a fí'om-
bapaken-kwaasimo ówánda aamoí uwásinke'a
kentí naaúmpa'a mósá wésinke'a

³⁶ unáánkwátói-iyaimbo ówánda wésime'a
sí'o úmba wégarawiye'a ándáfa'o maéwánda
wésuwa'nai-e'a miyá uwásínkaraawe. Miyán-áái
senasá

³⁷ arupíse úmaimo méraawi síesai esa sésa
Fasi'aénkóo nó'waiya embó ááimo tówamo
méronda tóné noné amétaawa

³⁸ nóin-kanaawa fí'om-bapaken-kwaasiyaambo
undá aamoí uwánketa kentáásí naaúmpa'a mósá
ankétaawa nó'waiya unáánkwátói-iyaimbo undá
amétaawa

³⁹ nó'waiya áí'o úmba áwa'nai étaawa nó'waiya
ándáfa'o maúnda áwa'nai uráumno síya'a

⁴⁰ káráwiyaundawi sé'a érai'a simátime sune.
Kesí waásimo úwoi-waasimo miyáumaimo
túwa'nai uráamba mindá kembán-iye

simátimenaumne.

⁴¹ Miyá simátime'a siyáánaepa'o méraiyan-kwaasisafe'a sé'a Maníkó sáwí'a uwátinkaindawin-ofo siyuwé'a kóro. Maníkó waántáwankone wení kísau-waasiye imáyáa éna óraa'-iyama to'mayaa uwátínkaraisana kámakama'a wéena ímba písínáípa'a mifá'á koméraaro.

⁴² Kembó sááimo tówa'o méraawanda tóné noné ímba simé'a

⁴³ fí'om-bapaken-kwaasimo ówánda ímba aamoí uwásinke'a kentí naaúmpa'a ímba mósá sinké'a unáánkwátói-iyaimbo ówánda ímba simé'a sí'o úmba ímba súwa'nai e'a ándáfa'o maéwánda ímba súwa'nai e'a miyá uwásínkaraawe. Miyán-áái senasá

⁴⁴ sí'sai esa sésa Fasi'aénkóo nó'waiya embó ááimo tówamo méronda tóné noné ímba amétaawa nó'waiya fí'om-bapaken-kwaasiyaambo undá ímba aamoí uwánketa kentáásí naaúmpa'a ímba mósá ankétaawa nó'waiya unáánkwátói-iyaimbo undá ímba amétaawa nó'waiya áí'o úmba ímba áwa'nai étaawa nó'waiya ándáfa'o maúnda ímba áwa'nai uráumno síya'a

⁴⁵ kemá sé'a érai'a simátime sune. Kesí waásimo úwoi-waasimo ímbo túwa'nai uráamba mindá kembán-ye simátimenaumne.

⁴⁶ Miyán-áái simátime'a aaí senasá miwítí sáwí-meyambo ímbo tai'áínanamo waé'wae'o índa-aempa'a komaé'mae'a ónááfo arupíse úmaimo

méraawi aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe Ísu siyáíye.

26

Ísumbo tufuwíyan-aaimo siyáan-ai.

Máaka 14:1-2, Rúku 22:1-2, Yóni 11:45-53

¹⁻² Ísu mifí'ó-fí'ón-áái wení kísau-waasisafena simátímakaiye. Naaófá'ó Maníkó Yúndaa-waasi tíyótaimo í-tánón-kánáá imáyáa éna séna kae'-nó'wáámbá waésa tíyótaimo í-tánón-kánáá tinda kembá ta'óto'mai aaraa-táiyá'á sínkamiya'a puwónaumne Ísu wení kísau-waasisafena simátímakaiye.

³ Simátimuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraa'-waasiye aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Káyafaasini naaúmpa'a túwaandu urésa

⁴ sésa nóraumaisaawa aúpá'á Ísumba ta'óto'maisaawa tufuwónaumno.

⁵ Seyaafá'-wáási tíyááfainifo tanómbo kaufiyan-kanaara'a ínta tufuwónaumne siyáawe.

Ísumbo asaa-wiyúm-básáwémbó a'ánkarain-ai.

Máaka 14:3-9, Yóni 12:1-8

⁶ Suwaná Ísu Pétáni-naopa'a koména moóráwígon-awí'a Sáímonini naaúmpa'a áúmo námombo kón-kwaasigoni naaúmpa'a ména tómbá wénowana

⁷ moórá-ininko iyéna asaa-wiyúmbó úm-basawemba óraa'-ontankakemba méyámbakaim-basawemba maimaéna iyúmba Ísu a'nómpímbá fatímarowasa

⁸ wení kísau-waasi awánésa aaisambá sésa nóra sénawa mimbásáwémbá úwoi fatiyankaiyo.

⁹ Mimbásáwémbó fí'owi timénamo óraa'-ontambo maiyénamo ímbo óntamo makáan-kwaasi tíméraambaniye suwaná

¹⁰ Ísu iséna séna ifátuwe'a ímba aaisambá aééro. Kawe'a asínkáíye.

¹¹ Ímbo óntamo máraán-kwaasi kesé'a maé'mae'a wéiya'a túwa'nai ónae sé'a túwa'nai ónááfo kemá kesé'a marapá'á ímba maé'mae'a ónaumne.

¹² Púwóndara'a masawémba asínkésa utánaáfo minínínkó é'a masawémba asínkáíye.

¹³ Érai'a sumpo ísáaro. Kesí ásé-aai seyaafá'-mápá'á simátimesa minínínkómó uwásínkáín-aai simátimiyasa tááka'a maránaáwe Ísu siyáíye.

Yúndasi Ísuni pintaru'ó maiyáin-aai.

Mááka 14:10-11, Rúku 22:3-6

¹⁴ Súwana Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba kae'a kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Yúndasi moórá-awi'a Ísakerioti óraa'-amaan-kísau-waasifa'a wéna

¹⁵ séna Ísumbo ta'ótoraimo aráátíména'o é'a nóraumai-meyana siménaao súwasa moórá-waai úmai siyáánkai-ontamba 30 ontamba toráumai ámuwana Yúndasi maimaéna

¹⁶ wéna nóraumaiya Ísumba aráátíménasawa ta'ótoranaao-imayaa ómbarena úmaena kuráíye.

Tíyótaimo í-tánómbó kauráan-aai.

Mááka 14:12-21, Rúku 22:7-14,21-23, Yóni 13:21-30

¹⁷ Yúndaa-waasi ímbo intóráín-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa aifa-kánáá túntemba wení

kísau-waasi Ísumba taáisai esa sésa nááfara tiyótaimo í-tánómbá kogaufónaumno suwaná

¹⁸ Ísu sénéa Yérúsaremu-naopa'a wékai moórá-waasigontafe sékai kentáásí óraako sénéa kesí kanaamá tisatá kesí kísau-waasisela ení naaúmpa'a tiyótaimo í-tánómbá nánaumne wésiye kosimámékaiyo súwasarai

¹⁹ Ísumo súntemba miyá ésarai minká'á tanómba kauwánkaraaye.

²⁰ Tanómba kaumakóyasa fenómpinka'a Ísu wení kísau-waasi wésa mindáúmpá'á imésa

²¹ tómbá wémandesa uwaná Ísu sénéa kempínkémbá moóráwigo kembá namuro-wáásí aráátiminiye súwana

²² tirunkó umbaí tówasa moórá-mora áisai esa sésa Fasi'aénkóo kewá'íyo símaesa kuwaná

²³ Ísu sénéa moóráwigo wení tón-ayai maimaéna kesé'o moórá-taufapimba tú'maimo náíndawi wemá kembó namuro-wáásímó aráátimindawiniye.

²⁴ Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna sénéa waási úranko puwíníye siyáintemba pó'a púwónana namuro-wáásímó aráátimindawi sáwí-meyamba máíniye. Wembó ímbo ma'ánkaraankakaa kawelá'á isinó Ísu súwana

²⁵ Yúndasi wembó aráátimindawi sénéa óraakoo kentáféwa sénó súwana Ísu sénéa é'a sénéa siyáíye.

Ísu wení kísau-waasi tómbó tímakain-aai.

Mááka 14:22-26, Rúku 22:15-20, 1 Kórinti 11:23-25

²⁶ Súwasa tómbá wénowana Ísu péréti maisoréna Maníkómpá'á súwiyo sénéa tafámbai

wení kísau-waasi tiména séna mindá kesún-ifo maimái naaró séna

²⁷ ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna Maníkómpá'á súwiyo séna tiména séna seyaafá'á naaró.

²⁸ Mindá kesí naaén-iyé. Kesí naaemá sáwífa'-waasisafena kumínda póna Maníkó sáwí-imayaa maitiyuwéna séna kesé'a kááísamai méraiwaé séna mináú-áái símai kááísamakaiye.

²⁹ Simátíme sune. Fí'onkwara'a ándá-aran-domba ímba nánaumpo kesifo wení waásimo kawáánipa'a kesé'o méraiyaamba ándá-aran-domba aú-nomba nánaumne Ísu súwasa

³⁰ Maníkóntáfésa ísámai imá simásuwesa mindáúmpá'á tuwésa Órífi-omapa'a iyáawe.

Pítaa ánaaeni'a uwásinkainiyemo siyáin-aai.

Máaka 14:27-31, Rúku 22:31-34, Yóni 13:36-38

³¹ Órífi-omapa'a imérowana Ísu simátimena séna Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó séna

sipisípiya'o kawáániwaimba tufúwónasa

sipisípisomba wété ónááwe Maníkó siyáiyé

siyáimba póna káfél'-no'waamba táá'a ína'a siyuwé'a wété ónááwe.

³² Énifo púwónasa utámaraiya iyáfasine'a kenti aifa'á Káríri-aempa kona'á kesínaaemba kónááwe Ísu súwana

³³ Pítaa séna seyaafá'nánká auwésa wété ónááfo kemá ímba miyá ónaumne súwana

³⁴ Ísu séna érai'a simáme sune. Káfél'-no'waamba kokórigó ímba ááimo siyáindara'a emá kaumbo-íká'á kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasiye sínone Ísu Pítaantafena súwana

³⁵ Pítaa séna enté'o sínkamonaé íya'o é'a ímba auwé'a kónaumne súwasa wení kísau-waasi seyaafá'a miyá simásaraawe.

Ísu Kétésémánifa'a inaimó siyáin-aaí.

Mááka 14:32-42, Rúku 22:39-46

³⁶ Seyaafá'a miyá simásuwesa Ísuwe wení kísau-waasiye taaiyámófa'a áwí'a Kétésémánifa'a komésa Ísu simátimena séna maanká'-méráiya'a Maníkómpá inái kosenó séna

³⁷ Pítaane Sépétin-ááninkaiye tí'maena komérowana umbai-tántáákó arumbá sáwí'a úwana

³⁸ simátimena séna kesirunkó umbaisé'a taisá pó'a púwóraantamba wéune. Maanká'-mé'a kesé'a káráwiyoro séna

³⁹ tiyuwéna ewaa'a wéna Maníkó óraakon-iye séna mara'a kumbéna inaiífínkémbá séna kesifóo emó kanaán-iye sémo e maanúmbái-tántáá'ó kempá'ó tinda maisiyuwé énifo ímba kesí imáyáan-ifo ení imáyáa arááiwáéno Ísu siyáíye.

⁴⁰ Ísu inái simásuwena wení kísau-waasiyaufa'a téna tatuwánómba tún-kwaigurówana tatúséna Pítaantafena séna ímba kanaará'a kárika'a kesé'a káráwimai méraane.

⁴¹ Waántáwanko tísai úmai isánae-aaí kempá'a sifáínifo Maníkómpá'a inái seró. Imáyáago ewé sisaná áugo umbaimó wétaimba mindá aúgáfaa'a wéíye simátimena

⁴² aneka'a tiyuwéna ewaa'a wéna Maníkómpá'a inaiífínkémbá séna minúmbái-tántáá'a empá'a úwoi tíníyemo sina'ó é'a emó sindantembá miyá ónaumne siyáíye.

⁴³ Ísu inai kosimásuwena wení kísau-waasiyaufa'a téna tatuwánómba tún-kwaigurésa tógáfaate'a wéuwana

⁴⁴ aneka'á tiyuwéna ewaa'á wéna súntemba aneka'á inai kosimásuwena kouweréna

⁴⁵ minkáumbónárausafena séna túmó waiguré'o méraamba kembá waási úrankomba sáwí'o on-kwáási aráátiminasa ta'ótoraiyan-kanaa wétifo

⁴⁶ iyáfasinewata wétiyapata konó. Kembó aráátimindawi wétiye Ísu siyáiyé.

Ísumbo ta'ótokaan-ai.

Máaka 14:43-50, Rúku 22:47-53, Yóni 18:3-12

⁴⁷ Ísu mináái wésuwana wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awí'a Yúndasi tumba wesé'a sáwífa'-waasi taánáinkwara paepáé'wara'a maimaé tumbá óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-ora'-waasiye miwí ti'márówasa tumbá

⁴⁸ ááéma Yúndasi Ísumbo aráátimindasafena simátimena séna aaweyáámó uwánkáandawimba ta'ótóráaro siyónka'a

⁴⁹ póna Yúndasi Ísumpa'a téna séna óraakoo méraano wésena aaweyáá wéuwankowana

⁵⁰ Ísu séna kesí waásiyo emó ónaemo sinda-í'a uwó súwasa wesé'o tuwái Ísumba ta'ótórówana

⁵¹ Ísuni kísau-waasifinkemba moóráwigo paepáé'a awáúfinkémbá mósá taútuwena aifa'-amáán-káwáágóní kísau-waasigon-áá'a fagáúsuwowana

⁵² Ísu wentáféna séna ení paepáé'a awáúfá'á wiyuwó. Paepáétambo tínkamiyan-kwaasi

anondáámo ésa paepáétamba tínkamiyasa puwónááwe.

⁵³ Maarásáfé'a imáyáan-oro. Kesifontáfé'o sé'o súwa'nai uwómó senanamó éna wíyómpaken-kisau-waasisomba sáwífa'nanka ímbo kanaamó torausónááwi minúwóíyáámbá tì'maráínasa súwa'nai ónááwe.

⁵⁴ Miyámó súndarakaa Maníkón-aai aúfáífimba agaimakáin-umbai-tantaa'a kempá'á ímba tisinó. Énifo siyáintemba miyáumai paápé íniye

Ísu siyáíye.

⁵⁵ Ísu mináái simátimena tun-kwáásísáféna séna kentáfé'a umén-kwáásín-iye sé'a pó'a taánáínkwara paepáé'wara'a maimaé'a kembá ta'ótoranae sé'a wétewe. Sáwífa-kanaa óraa'-amaan-daumpa'a kesááimo wésimatimundara'a ímba kembá ta'ótokaawe.

⁵⁶ Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi aúfáífimbo agaimakáan-aai kembó miyámó uwásínkéne'a wétewe súwasa wení kísau-waasi seyaafá'á inkaisésa auwésa wété uráawe.

Óraa'-waasi Ísumba aaifimbó ánkaraan-aai.

Mááka 14:53-65, Rúku 22:54-55,63-71, Yóni 18:13-14,19-24

⁵⁷ Wení kísau-waasi inkaisésa auwésa kóuwasa Ísumbo ta'ótórówi áí'maesa aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Káyafaasini naaúmpa'a móankesa mindáúmpá'á ámáámbo sun-kwáásiyé Yúndaa-ora'-waasiye túwaandu urón-daumpa'a móankowana

⁵⁸ Pítáa tínaaemba nénka'o témomba aifa'-ámáán-káwáágóní máápa'-ontafínkemba iyéna

naamaáífa ména Ísun-ane'ó paápé índamo awánáíndasafena i-wáásísé méraiye.

⁵⁹ Pítáa mérowasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-ora'-waasiye seyaafá'nánká Ísumba tu-fuwíyana puwíníye-aaigoni áwáuma saafá uwaná

⁶⁰ ímba wérowasa Ísuntafesa mósimesi-aaí sésa ímba moórá-aaí suwasá kae'-wáásigórái íyáfasinesarai

⁶¹ karo'á sésarai wemó sisatáámó isáúndasa óraa'-amaan-damba Maníkóní naambá kanaa tawísísuwe'a kaumbo-kánáa maisuwé'a ónaumne siyáíye suyaná

⁶² aifa'-ámáán-káwáágó íyáfasinena Ísumba áísai ena séna mindáraimo simánkaayan-aaí anondáá ína sínono súwana

⁶³ Ísu iséna ímba aaí súwana aifa'-ámáán-káwáágó séna Maníkó fasi'aénkwáráwín-aúranka'a emá méma áísai onda-áái érai'-aaí aantemba simásimiyo. Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráisiti Maníkón-ááninkowa'onompo simásimiyo súwana

⁶⁴ Ísu séna é'a sémpo simátime'a sune. Ánaaemba suwánáíya'a kemá waási úranko Maníkó fasi'aénkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá imé'a ainánká'á kumónaumne Ísu súwana

⁶⁵ aifa'-ámáán-káwáágón-arunko sáwí'a úwana wení unáánkwátói tafétuwena séna Maníkómbá karaánáa'a ankéna wesáféna sifó minááísáféta aaifimbá maenkéta fí'on-aaímo simánkáámba saafá únda póta ifátá tuwéta Maníkómbó símaimo sáwí'o uwánkáíntafeta

⁶⁶ nórasaawa ónaumno súwasa sáwí'an-ifo tu-

fuwíyana puwíno sésa

⁶⁷ Ísumba tuwiyáái wi'ankésa tufuwésa tiyáántambo tufúwún-kwaasi

⁶⁸ karaánáá'a sésa esáfé sé Maníkó íyáfasisinkaraiwai únemo séndawi ómpo kemá nááwa tufúnái simásimiyo siyáawe.

*Pítaa ímbo awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-
aai.*

*Máaka 14:66-72, Rúku 22:56-62, Yóni 18:15-
18,25-27*

⁶⁹ Pítaa naamaáífa mérowana aifa'-ámáán-káwáágóní kisaumo maún-arasigo awánéna wempá'a téna séna Káríri-aempakewise'o maéndawi óne súwana

⁷⁰ Pítaa seyaafá'-wáásí túranka'a séna emó sénda-aai sááko ímba kawé'án-iyé simásuwena

⁷¹ máápa'-ontafimba komérowana aneka'á moórá kisaumo maún-inaamarugo awánéna méron-kwaasisafena séna minkwáásígó Ísu Násareti-naopakewiye'o máíwain-iyé súwana

⁷² Pítaa aika'á maréna séna ímbo awánáúnda-waasin-iyé simásuwena mérowasa

⁷³ kárika'a mésa Pítaampa'a tésa sésa Ísuni kísau-waasi miyán-kwáásí méraawataamo awánemaundantenkaan-kwaasiyaamba éma mináémpákén-kwáásí tááiyaamba wésene suwaná

⁷⁴ Pítaa séna karo'-ááímó wésenanamo éna Maníkó sinkaminiye. Sewímbá ímbo awánáúnda-waasin-iyé súwana kokórigó áái súwana

⁷⁵ Pítaa Ísumo simámakon-aai ááka'-maréna miyá siyónka'a kokórigó ááimo ímbo siyáindara'a

emá kaumbo-íká'á kentáfé sé ímbo awánáúnda-
waasin-ye sínone siyónka'a mináái ááka'-maréna
máápa'a kuména áfááraumai
ifi'á taráye.

27

*Ísumba Páíratimpa'o áí'mae kuráan-aaí.
Mááka 15:1, Rúku 23:1-2, Yóni 18:28-32*

¹ Úwasa aafáúmó íyáúsunka'a óraa'-amaan-
kisau-waasiye Yúndaa-oraal-waasiye Ísumbo tu-
fuwíyanamo puwínda-aaí símai tarímaresa

² Ísumba ayáánka'a kárá'umaresa áí'maesa
Rómu-kamani-kawaagon-awí'a Páíratimpa'a
kuráawe.

*Yúndasi pukáin-aaí.
Aantá-waasi 1:18-19*

³ Páíratimpa'a kuwaná Yúndasi Ísuni pintaru'ó
maiýówi Ísu puwíníyemo sun-áái iséna ímbo
miyá oráámbá kemá sáwí'a uráumne séna
pintaru'ó ésamo ámakon-ontamba 30 ontamba
maimaéna óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-
oraal-waasiye miwífá'á wéna séna

⁴ ímba sáwí'a uráin-kwaasi aráátimuna'a tu-
fuwónae'a wéomba kemá mindá sáwí'a uráumne
súwasa miwí sésa ímba kentáánén-ifo endén-ye
suwaná

⁵ Yúndasi minóntámbá óraa'-amaan-daumpa'a
metuwéna tiyuwéna ándá maimaéna waanda'á
faráye.

⁶ Yúndasi minóntámbá óraa'-amaan-daumpa'a
metuwówasa óraa'-amaan-kisau-waasi maésa

sésa maanóntámbá pintaru'-óntámbá póta
seyaafá'-wáásímó Maníkóntáfésamo imáyáamo
ésamo máraán-ontampimbo máraandasa kentáási
ámáamba taraisónaumne simásuwesa

⁷ minóntámkón-aai sésa mimbórá-áái sésa
minóntántámbá moórá-marama sawemó om-
báramá méyámbakaanasasa mimbáráfimbá
fi'om-barafaken-kwaasi puwíyan-kwaasi
utánaáwe siyáawe.

⁸ Miyá uráantafesa mimbárásfésa sésa pin-
taru'-máramán-ye siyáawasa káfé'wara'a miyá
wésewe.

⁹ Óraa'-amaan-kisau-waasi miyán-áái wésesa
mimbáramá méyámbakaamba Maníkón-aaimo
simátímakowin-awi'a Yéremayaamo siyáin-aai

paápé uráíye. Yéremaya séna

Ísarerin-aísaafitantambo uráawi tuwímbai
mimbórá-áái sésa moóráwigombo
pintaru'ó

íyan-ontamba 30 ontamba maimaésa

¹⁰ sawemó wéom-barama méyámbakaamba
Fasi'aénkómó simásímakaintemba miyá ónááwe

Yéremayaamo siyáintemba pósa miyá uráawe.

Páíratí Ísumbo áísai uráin-aai.

Máaka 15:2-5, Rúku 23:3-5, Yóni 18:33-38

¹¹ Ísu Rómu-kamani-kawaagon-aúranka'a
mérowana áísai ena séna Yúndaa-waasiti
kawáágowá ónó súwana Ísu séna é'a séne súwasa

¹² óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-
óraa'-waasiye fi'o-fi'on-aaisafesa aaifimbá
maénkówana Ísu iséna ímba aai súwana

13 Páirati Ísumba áisai ena séna sáwífa'-aai wésimankaafo ína wéisaano súwana

14 Ísu iséna seyaafá'-ááisáféna ímba anondáá súwana kámáni-kawaago Páirati sáwífa'-imayaa uráimbaniye.

Ísumba tufuwíyana puwínomo siyáin-aai.

Máaka 15:6-15, Rúku 23:13-25, Yóni 18:39-19:16

15 Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi tíyótai í-tánón-kánáá túntemba Rómu-kamani-kawaago séna seyaafá'nánká túwaandu urésa aamoí ésa ándáfa'o méraín-kwaasigon-awi'a síya'a faútuwanaumne séna minkánáá miyáumai ándá-waasi faútínkáíye.

16 minkánáá moóráwigon-awi'a Párápási seyaafá'nánká wenáái ísarowi ándáfa'a mérowasa

17 sáwífa'-waasi túwaandu urówana Páirati tísai ena séna ándáfa'o méraan-kwaasifinkemba moóráwigon-awi'a síya'a faú'auwaano. Párápásiya'i Ísu Maníkómó íyáfasinankaraiwaiye wésewina'íyo séna

18 Páirati imáyáa éna séna óraa'-amaan-kisau-waasi Ísuntafesa ímba óraa'-waasi-i'a ínkwaé sésa ta'óto'maesa ke maúndafa'a áí'maesa tiyáawe séna mináái tísai uráíye.

19 Páirati mináái tísai ena aaimó ísón-daumpa'a mérowana awaainínkó moóráwigomba ai'marówana wempá'á téna séna enawaainínkó séna nó'waamba kaaimbá awánáúnda minkwáásígó ímba sáwí'a uráisana sirunkó umbaí wétaifo ímba aaifimbá maenkaaó enawaainínkó siyé kosimámakaiye.

20 Awaainínkón-áái kosimámuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-óraa'-waasiye úwoi-waasi sáwífa'nanka wa'wisésa sésa Páiratintafe'a sé'a Párápásimba faú'áúwénasa Ísumba tufíyana puwíno simáméro simátímúwana

21 Páirati aneka'á tísai ena séna minkáé'-wáásífkémbá nááwana faú'auwanaumno súwasa miwí sésa Párápásimba faú'auwaaosuwaná

22 Páirati séna Ísumba Maníkómó iyáfasinankaraiwainemo sewímbá nóra ónaumno súwasa seyaafá sésa aaraa-táiyá'á tufíyana puwíno suwaná

23 Páirati séna nóra-sawira uráiyosúwasa óraaka sésa aaraa-táiyá'á tufíyana puwíno aantemba siyáawe.

24 Miyá aantemba suwaná Páirati miwí táái ímba kanaa'á taraisónaumne-imayaa éna seyaafá'-wáásí tíyáafo séna táúfapimba nombá fatímarena seyaafá'-wáásí túranka'a aiyowáí'a éna ayáámba non-kwiyéna séna miwámó puwínda-umbai-tantaako kesiyáámpimba ímba wéraifo kentiyáámpimba wéraiye súwasa

25 seyaafá sésa puwínata mimbéyámbá kentáásísaafitantambo iyawiseta maénaumne suwaná

26 Páirati Párápásimba faú'auwena i-wáásí simátimuwasa Ísumba áwíyandasamba áwiyonku'-nowana Páirati séna áí'mae aaraa-táiyá'á tu-fuwíyana puwíno séna Ísumba i-wáásí tímakaiye.

*I-wáásí Ísumba karaánáá'o ánkaraan-aaí.
Máaka 15:16-20, Yóni 19:2-3*

27 Páirati Ísumba wení i-wáásí timúwasa áí'maesa kámáni-waasiti naaúmpa'a móankesa seyaafá'-í-wáásí táántowasa tamésa

28 wení unááankwátói faútuwesa naae-únáankwátói óraa'-waasiti unááankwátóin-iye sésa Ísumba uwánkesa

29 óraa'-waasiti kámo'an-iye sésa áwíyandama owepámai Ísu a'nómpimbá kufé'ankesa táúmba ayáánúrapa'a to'ankésa karaánáá'a ankésa moórá-mora kifaesa sésa Yúndaa-waasiti kawáágó óne sésa

30 tuwiyáái wi'ankésa ayáámpimbo to'ánkón-taumba maiyésa a'nómbá wétufamesa

31 karaánáá'a ánkásuwesa naae-únáankwátói faútuwesa wení unááankwátói uwánkesa tufiyanamo puwíndafa'a áí'maesa kuráawe.

Ísumba tufúwanamo pukáin-aaí.

Máaka 15:21-32, Rúku 23:26-43, Yóni 19:17-27

32 I-wáásí Ísumbo áí'mae kumbá moóráwigo Sáíríni-naopakewin-awí'a Sáímoni aampa'á túwasa i-wáásí ta'ótoresá Ísumbo tufiyan-aaraa-tai áúwaata'ankesa sésa áwa'nai úmai tiyó suwaná miyá úwasa

33 marésa moórá-maragon-awí'a Kórígótaafa'a wésa mináwíkoní áwáuma a'nónayaantapa'emo supa'á wésa

34 ándá-aran-domba maiyésa áí'a tai'áínkwae sésa ikamó

fain-tántáá'á mimpimbá marésa Ísumba ámuwana óika'a ma'mái awánéna ímba naráíye.

35 Ísu ímba nówasa áí'maesa aaraa-táiyá'á aiyayaampimba tufúsúmaresa wení unáánkwátói maénae sésa ááfésa wétiyaananasa nááwa íyáákaindawiya máíníyo sésa miyá ésa

36 mara'á mésa Ísunka'a káráwiyesa

37 Ísumbo tufúwanamo puwún-aaigoni áwáuma aúfáifimba agaimarésa sésa Ísu Yúndaa-waasiti kawáágón-ye agaimarésa a'nónká'-áaráa-táiyá'á mósá marésa

38 uménté'o uyan-kwáásíyái tí'maesa Ísuni séfasefa'-aempa'a aaraa-táiyá'á tufúsúmaresa mara'á mésa minkwáásíyá'á káráwiyowasa

39 tuwímbai tésa tiyáámba tóipimba faafésa timántákái fa'ankésa karaánáa'a ankésa sésa

40 úwé emá séma óraa'-amaan-damba tawísísuwe'a kaumbo-kánaa maisuwé'a aneka'á ónaumne siyáampo Maníkón-ááninkomo émo e esáfé enáú áwa'nai ema eyááríka'a taaiyakémbá taútuwe marapá'á kumuwo siyáawe.

41 Suwasá miyáumai óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé Yúndaa-ora'-waasiye karaánáa'a ankésa

42 sésa fí'owi túwa'nai éna wesáféna wenáuma ímba kanaa áwa'nai iye. Ísareri-waasiti kawáágó únemo sémaímba póna érai'o sémaindamo éna weyááríka'a aaraa-táiyákémbá kumínata awánéta séta érai'a Maníkón-áánimban-iyesa sénaumne.

43 Maníkóntáfé'a fasi'ámai méraunda Maníkón-áánimba úne sémaímba Maníkómó áwa'nai ónaemo sénaraa káfé'a áwa'nai isinó suwasá

⁴⁴ miwímó suntembá uménté'o uyan-kwáásíyái
séfasefa'-aempa-taiya'o tufúsúmarowiyai
karaánáá'a Ísumba ánkaraaye.

Ísumo pukáin-aai.

Mááka 15:33-41, Rúku 23:44-49, Yóni 19:28-30

⁴⁵ Ísumba karaánáá'a ánkówana wááwái
seyaafá'-áémpá'á túnkwéna aafáúmó taenónka'a
túnkúmba

⁴⁶ Ísu óraaka Yúndaa-waasi-taaifinkemba séna
eri eri rama sapakataniyemo súmba maarán-
iye. Maníkó kesí Maníkóo nóra séwa siyuwááno
súwasa

⁴⁷ minká'ó méron-kwaasi isésa tuwímbai
šesa naaófá'á Maníkón-aai simátímakaiwaimba
Íráiyaamba wéaantaiye suwaná

⁴⁸ moóráwigo awaantanténa faru-táénáma
maimaéna ándá-aran-domba ika-nómpímbá
tu'maéna ofiyen-táemopimba sinúfaimaena
náínkwae séna Ísun-óika'a mósá marówasa

⁴⁹ tuwímbai sésa Íráiyaama kuména áwa'nai íni
ína áwa'nai íníyo séta amu'maréta méraumne
suwaná

⁵⁰ Ísu aneka'á óraaka séna afowan-ayáámpimba
wení ámútamba to'maréna pukáíye.

⁵¹ Ísu puwúwana óraa'-amaan-daumpa'a
ampanta-óntámó úmakomba sanaan-
áyáíyákémbá itafáá'maena marapá'á
mútafaatena kaesé uwágúwana póna
Maníkómpá'ó iyíyan-amba wi'marówana óraa'-
marima tówana óraa'-ontantomba tufánkaa'a
wéuwana

52 utámárón-ontan-aifimba awááúmaron-ontamba fawákúwasa Maníkóní waási sáwífa'nanka'o pukómpinkemba íyáfasinesa

53 utámakon-ontan-aifinkemba íyáfasinesa mésa Ísu pukéna íyáfasinon-kanaa Yérúsaremu-naopa'a paápé úwasa sáwífa'nanka awánaraawe.

54 Ísu puwúmba i-wáásítí kawáágówé wení i-wáásíyé Ísunka'o káráwisuwesamo mérowi marímo tówanamo seyaafá-tántáá'ó paápé úmba awánésa áfááraumai táátafesa ésa sésa érai'a wemá Maníkón-ááninkon-iye siyáawe.

55 Minááímó sumbá sáwífa'-inimba awánánae sésa tumbá nénka'a tamésa awánaraawe. Minínintómbá Káríri-aempakembo Ísumbo arááíwa'maesamo áwa'nai úmaesamo Yérúsaremufa'o tiyáan-inintompinkemba

56 moórá-inimba Mágátáaraa-naopakem-ininkon-awi'a Máriyaa úwana moórá-inimba Yémísinte Yósepinte tinówan-awi'a Máriyaa úwana moórá-inimba Sépétin-ááninkai tinówa úwasa tuwímbai-inintonkwara'a tamésa awánaraawe.

Ísumbo utaráan-aaí.

Máaka 15:42-47, Rúku 23:50-55, Yóni 19:38-42

57 Minínintómbá tamérowana fenómpinka'a moóráwigo óntawarawin-awi'a Yósepi Árímatíyaa-naopakewi Ísun-aaisafena érai'e súwai

58 Páíratimpa'a téna séna Ísun-áúma utánáifo simiyó súwana wení
i-wáásísáféna séna Ísun-áúma mai-áméro súwasa miyá uwaná

59 Yósepi Ísun-áúma tamaimái aú-ampantafimba asááúmaena

60 maimaéna kemó púwónasamo utáiyane sénamo aúsámakon-ontan-aifimba mámarena óika'a óraa'-ontantamba awááúwasuwena kóúwasa

61 Máriyaa Mágátáraa-naopaken-ininko úwana araámáóe'a mara'á mésarai Ísumbo utámárón-ontan-aifimba karátuwesarai méraaye.

Páirati utámaráápa káráwiyoromo siyáin-ai.

62 Minínínkáí kará'matuwesarai méroyasa aafáyáara'a sambaatiyá'á óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáan-kawaa-waasiye Páiratimpa'a túwaandu ésa

63 sésa óraqkoo úwoimo aúmó arónka'a karo'-ááisé'lo siwái séna kaumbo-kánáá maisuwé'a púwóndafinkemba iyáfasinanaumne súwataamo ísaraundasa sáákata maráúmpo

64 i-wáásí ti'márénasa kaumbo-kánáá utámaráán-ontan-aifimba kogaráwiyesa awánaaro. Wení kísau-waasi wenáúma fasimbaesa aúpá'á utámaresa sésa pukáimpinkemba iyáfasinkaiye sefáínifo. Miyán-ááímó síyanamo éna minkaró'-ááígó ááémo siyáin-karo'-aaigomba iyáákaifainiye suwaná

65 Páirati séna kentí i-wáásí ti'maréwasa sentembá minóntán-aifimba kawé'-úmai káráwiyoro súwasa

66 wésa waási óntan-aifimba iyáféráafo sésa torú maimaésa mókaaisamaranae sésa kurésa miyá araenáémba úmaresa i-wáásí mátíyuwesa kóuraawe.

28

Ísu pukáimpinkembo íyáfasinkain-aai.

Mááka 16:1-10, Rúku 24:1-10, Yóni 20:1-18

¹ Yúndaa-waasimo saagon-kánáá tai'ówasarai sondaará'á aafáyáara'a aafáúmó íyáúsunka'a Máriyaa Mágátáara-naopaken-ininko úwana araámáo úwasarai Ísumbo utámakopa'a koawánánae sésarai kuyambá

²⁻³ óraa'-marima tówana Fasi'aénkóní kísau-waasigo wíyómpakemba kuména wenóikakemba aafáúmó íyáúsenamo intembá wéuwana wení unáánkwtóiyakemba ainánkómó intembá waéní'a kówana kuména óntambo óika'o makón-ontamba kufankwátuwena minóntánká'á mara'á mérowana

⁴ utámakopa'o káráwiyuwai áfááraumai táá'a úwasa tinekembá tata'á úwana tímááfomba waékuraiye.

⁵ Káráwiyuwai miyá úwasarai minkáé'-ínímbá kuyaná wíyómpakewi minínínkáí simátimena séna ímba táá'a íno Ísumba aaraa-táíyá'ó tufúwówanamo pukáiwaimba taawánáyaе sékaimo téyamba ísaraumne.

⁶ Wemó siyáintemba pukáimpinkemba íyáfasinena kówéna ímba maanká'á méraifo utaráampimba iawánékai

⁷ tuwaantantékai wení kísau-waasi kosimátimekai

sékai Ísu pukáimpinkemba íyáfasinena kentí aifa'á Káríri-aempa'a wína'a koawánánaáwe. Mináái kosimátímékaiyo siyáiye.

8 Súwasarai minínínkáí minúwóiyáámbá utarópa'a tuwésarai táatafesarai uyaná tirunkó aamoí úwasarai wení kísau-waasi kosimátimiyantafesarai aampa'á kuyambá

9 Ísu minínínkáí tuwánéna séna nááfara maémayaayana'o súwasarai óraako iyé-ímáyáá ésarai wenaísamaifimba tamésarai aísamaiya'a ta'ótoresarai wen-ímáyáá mósá máróyana

10 Ísu simátimena séna kesífá'awaawi kosimátimiyasa Káríri-aempa'a komésa suwánaaro Ísu siyáíye.

Utámakopa'o káráwiyaawi-taai.

11 Ísu mináái súwasarai wemó súntemba minínínkáí aampa'á kuyambá utámárópa'o káráwiyun-i-waasi tuwímbai Yérúsaremu-naopa'a wésa óraa'-amaan-kisau-waasi paápé ún-tantaa'a kosimátímúwasa

12 óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-ora'-waasiye túwaandu urésa aaí símai mimbórá-áái tarímaresa utámárópa'o káráwiyun-i-waasi óraa'-ontamba timésa

13 simátimesa sésa maarán-áái simátíméro. Nó'waamba súsa kwaiguráunasa Ísuni kísau-waasi tésa wenáúma umémbá maimaésa kóuraawe kosimátíma'mae'a nóro.

14 Páíratimo minááímó isáínataamo éta moórá-aaiwara'a simáménanasa kembíwí ímba aaifimbá maitinkáíniye suwasá

15 miní-wáásí isésa óntamba maimaésa kurésa sunten-áái aantemba kosimátíma'maesa núwana minááiígó wété úwasa isaraamba káfé'wara'a Yúndaa-waasi wéisaawe.

Ísuni waási wembó awánaraan-aai.

Máaka 16:14-18, Rúku 24:36-49, Yóni 20:19-23

¹⁶ Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba moórá kumbaimái-waasi Káríri-aempa'a Ísumo minómáká'ó koméraaromo siyón-omaka'a komérowana

¹⁷ miwí túranka'a paápé úwasa awánésa wen-ímáyáá mósá márówasa tuwímbai kae'-ímáyáá ésa sésa Ísu pukáimpinkemba iyáfasinkai fi'owawa'iyo suwaná

¹⁸ Ísu miwí timándára'a taména séna Maníkó fasi'aémbá siména séna wiyómpa'e marapá'é káráwiyuwo simbá

¹⁹ pó'a mindásafe'a seyaafá'-máráfá'á kesáái simátíma'mae'a níyasa kesí waási-i'a ésa kesifowé kemá wenááninkoe Ufaen-ámútáńkóe'a kááísamai méraiya'a kentáásúwika'a nombá maitinké'a

²⁰ simátímakaunda-aai arááiwaesa fasi'ámai ta'ótoraiwae sé'a simátíma'mae'a iyóro. Maramá wéraindara'a kembiwísé'a mé'a káfé'o wérain-tantaa'o tai'áíndara'a kembiwísé'a méraandasafe'a imáyáa úmae'a iyóro Ísu siyáíye.

Kemá Mátíyu sún-da-aai tai'áiye.

Aú-aaí símai kááísamakain-aaí
The New Testament in the Awiyaana language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Awiyaana

copyright © 1984 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Awiyaana

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-08-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023

0dda5aa4-c019-59cf-b9ee-e1fd4762d49c